

DIPLOMADOLGOZAT

Bandi Noémi

Kaposvár

2023

Magyar Agrár-és Élettudományi Egyetem
Kaposvári Campus
Pénzügy mester Szak

FENNTARTHATÓ BEFEKTETÉSEK

Készítette:

BANDI NOÉMI

II. évfolyam

Pénzügy MA

Konzulens:

DR. SIPICZKI ZOLTÁN, egyetemi docens

2023

TARTALOMJEGYZÉK

1. BEVEZETŐ	5
2. IRODALMI ÁTTEKINTÉS	9
2.1. MIT JELENT A FENNTARTHATÓSÁG?	9
2.2. MIT JELENT A BEFEKTETÉS?	10
2.3. FENNTARTHATÓ BEFEKTETÉSEK	14
2.3.1. A FENNTARTHATÓSÁG JOGI HÁTTERE	20
2.4. MIT JELENT AZ ESG ÉS SRI?	22
2.5. A COVID-19 JÁRVÁNY HATÁSA A FENNTARTHATÓ BEFEKTETÉSEKRE	26
2.6. HÓDÍTANAK A FENNTARTATÓ BEFEKTETÉSEK	28
3. ANYAG ÉS MÓDSZER	34
4. EREDMÉNYEK ÉS ÉRTÉKELÉSEK	35
4.1. A LEADING ENERGY DATA & INTELLIGENCE (TGS) ÉS A TRANSILVANIA INVESTMENTS ALLIANCE S.A (TRANSI) CÉGEK BEMUTATÁS 2018-2022	35
4.1.1. A LEADING ENERGY DATA & INTELLIGENCE TÖRTÉNETE (TGS)	35
4.2. A LEADING ENERGY DATA & INTELLIGENCE (TGS) VÁLLALAT PÉNZÜGYI HELYZETE	36
4.3. A TGS VÁLLALAT FENNTARTHATÓSÁGA	39
4.4. A TGS ASA VÁLLALAT ESG KOCKÁZATI BESOROLÁSA	41
4.5. TERVEK, CÉLOK	44
4.6. A TRANSILVANIA INVESTMENTS ALLIANCE S.A (TRANSI)	45
4.6.1. VÁLLALATI PROFIL	45
4.6.2. A TRANSILVANIA INVESTMENTS S.A VÁLLALAT PÉNZÜGYI HELYZETE	46
4.6.3. A TRANSI VÁLLALAT FENNTARTHATÓSÁGA	48
4.6.4. A TRANSI VÁLLALAT STRATÉGIÁJA 2020-2024	51
4.7. A TGS ASA ÉS A TRANSI S.A CÉGEK VAGYONI HELYZETÉNEK ÁTFOGÓ ELEMZÉSE	51
4.7.1. AZ ESZKÖZÖK ÉS FORRÁSOK ELEMZÉSE A TRANSI S.A CÉG ESETÉBE	51
4.7.1.1. AZ ESZKÖZÖK ELEMZÉSE A TRANSI S.A CÉG ESETÉBEN	51
4.7.1.2. A FORRÁSOK ELEMZÉSE A TRANSI S.A CÉG ESETÉBEN	54
4.7.2. AZ ESZKÖZÖK ÉS FORRÁSOK ELEMZÉSE A TGS ASA CÉG ESETÉBEN	55
4.7.2.1. AZ ESZKÖZÖK ELEMZÉSE A TGS ASA CÉG ESETÉBEN	55
4.7.2.2. A FORRÁSOK ELEMZÉSE A TGS ASA CÉG ESETÉBEN	57
4.8. A PÉNZÜGYI HELYZET ELEMZÉSE A TGS ÉS A TRANSI S.A CÉGEK ESETÉBEN	57

4.8.1. RÖVID TÁVÚ PÉNZÜGYI HELYZET ELEMZÉSE A TRANSI S.A ÉS A TGS ASA VÁLLALAT ESETÉBEN.....	58
4.8.2. HOSSZÚ TÁVÚ PÉNZÜGYI HELYZET ELEMZÉSE A TRANSI S.A ÉS A TGS ASA VÁLLALAT ESETÉBEN.....	61
4.9. AZ EREDMÉNYKIMUTATÁS ELEMZÉSE A TRANSI ÉS A TGS CÉGEK ESETÉBEN ..	64
4.9.1. A JÖVEDELMEZŐSÉG VIZSGÁLATA A TRANSI S.A ÉS A TGS ASA CÉGEK ESETÉBEN.....	66
5. KÖVETKEZTETÉSEK ÉS JAVASLATOK.....	70
5.1. JAVASLATOK.....	73
6.IRODALOMJEGYZÉK.....	74
7.ÁBRAJEGYZÉK.....	79
8.TÁBLÁZATJEGYZÉK	80

1. BEVEZETŐ

„Vannak kockázat kezelési szűrőink a projektekhez, de minden történelmi pillanat lehetőséget rejt magában. Óvatosak vagyunk, de bármi történjék is a gazdaság nem vész el.” (Radu Roșca, Transilvania Investments)

Dolgozatom középpontjában a fenntartható befektetések vizsgálta áll, mégpedig két cég megvizsgálásának a segítségével szeretném ezt bemutatni. Ez a két cég két teljesen máshol helyezkedik el a nagyvilágban. Az egyik vállalat, ami a Transilvania Investments (TRANSI) névre hallgat, Románia brassói székhellyel rendelkezik. A másik vállalat pedig a A Leading Energy Data & Intelligence (TGS) Norvégiában azon belül is Osloban található. Az imént említett vállalatnak több fő központja is van az egész világon ugyanis van még irodájuk: az Egyesült Királyságban, Brazíliában, Kanadában, és Ausztráliában is. A két cég a világ két különböző pontján található meg, viszont foglalkozásuk iránya nem tér el egymástól, ugyanis mind két vállalat befektetésekkel foglalkozik.

Kutatásom eredményei, ezért is lesznek érdekesek, ugyanis különbséget tudok majd tenni, hogy hogyan érvényesül országunkban egy befektetői cég egy olyan vállalattal szemben, amelynek a világ több pontjára is elér a keze.

A bevezetőm elején megjelenő idézet az egyik általam választott cég vezetőjétől származik, Radu Roșca-tól, de mindkét vállalat esetében igaz. Mindenhol vannak kockázatok bármivel is foglalkozik egy adott vállalat, viszont egy befektetői vállalat sokkal nagyobb tételben dolgozik sok kisebb vállalathoz képest, így annyiival nagyobb az esetleges kockázat is. Egy befektetői vállalat, amely figyel a fenntartható befektetésekre, azért dolgozik nagyobb tételekben, mert tevékenysége teljesen arra alapszik, hogy befektetéseket hozzon létre a nyereség reményében. Ezzel szembe egy kisebb cég nem esik át ilyen nagy kockázatokon működése során, ugyanis ritkában fektet be és nem is akkora mértékben, mint egy befektetői vállalat.

Viszont a kockázatok lehetőséget is rejtenek, amelyek nagy eredményeket tartogathatnak a vállalat számára. Az idézet utolsó mondata pedig mindenképpen arra utal, hogy egy esetleg kudarc esetén sem vész el a cég, a gazdaság, sem pedig a jövője. A fenntarthatóságra a befektetésekre a mai rohanó válságokkal küzdő teli világban egyre inkább szükség lesz. Mert lehetőséget kínál fel, megoldást biztosít és reményt ad, amire mostani időkben a leginkább szükség van.

Azért választottam ezt a témát, mert ma egy olyan világot élünk, ahol soha nem tudhatjuk, hogy mikor válik hasznunkra, hogy tisztában vagyunk a befektetésekkel és fenntarthatóság fogalmával egyaránt. Alapképzéses dolgozatom készítése során is számos alkalommal említésre került a befektetések témaköre, de talán egyszer sem így, hogy „fenntartható befektetések”, ezért is találtam érdekesnek, hogy idén erről készüljön a kutatásom, amelynek gyakorlati részében két hasonló tevékenységű cég elemzésével nyerhetünk majd részletes betekintést, hogy hogyan is mozognak a számok egy ilyen típusú vállalat esetében.

A kutatásom elsődleges célja az, hogy elmélet résszel információkat nyújtsak arról, hogy mit is jelent igazából a befektetés és mit jelent a fenntarthatóság külön külön. Majd mit is takar együtt az a kifejezés, hogy fenntartható befektetések. Ugyanakkor szó fog esni még a

fenntarthatóság jogi háttéréről arról, hogy mit jelent az ESG és az SRI a fenntarthatóság kapcsán.

Bár már nagyjából túl vagyunk a covid 19 járványon, tomboló időszakában nem volt olyan gazdasági esemény, amelyre ne lett volna hatással így ez nincs másképp a fenntartható befektetésekkel sem. Dolgozatomban erről is szó fog esni, hogy milyen hatásokat könyvelhetünk el a fenntartható befektetések kapcsán Majd dolgozatom következő részében külön bemutatásra kerülnek az általam választott cégek. Röviden szó fog esni a keletkezésükről, majd fenntarthatóságukról, terveikről és megvalósításukról is.

Ezek után következik a dolgozatom fő része, amely a TGS és a TRANSI cégek vagyoni helyzetének átfogó elemzését fogja részletesen bemutatni, különböző mutatók kiszámításával mindkét vállalat esetében. Az átfogó elemzéseken belül tárgyalásra kerülnek az eszközök és források alakulása, kiszámításra kerülnek a likviditási mutatók, eladósodottsági és jövedelmezőségi mutatók. Amikor, minden eltervezett mutató kiszámítása és magyarázata megtörtént, akkor következik dolgozatom azon része, ahol téma leginkább kiteljesedik és az nem más, mint a következtetések és a javaslatok megfogalmazása. Ezek felsorakoztatása ad egy végső befejezést a dolgozatnak, ugyanis itt lehet levonni azokat a konklúziókat, amelyek talán megoldást tudnának kínálni, valamelyik cég esetleges felmerült problémájára.

Ezen vállalatok életébe való betekintést egy jövőképnek is lehetne felfogni, ugyanis olyan elhatározásokkal és elképzelésekkel dolgoznak, amelyről példát vehetne minden fejlődni vágyó vállalat. A profitszerzés mellett egyéb más olyan célokat is érdemes lenne kitűzni, amelyek elősegítik a vállalat fenntarthatóságát. Országunkban (Romániában) a vállalatok sajnos még elég kevés tételben szánnak a fenntarthatóságra, pedig érdemes lenne fontolóra venni, legfőképpen a saját maguk érdekében ugyanakkor pedig a fogyasztói társadalom érdekében is. Manapság az emberek folyamatos fejlődésen mennek át a fejlett technológiáknak köszönhetően rengeteg inger és információ éri őket nap mint nap. Így ezek által mindig értesülnek a különböző vállalatok fejlődéseiről is. Egyre inkább kezd ismertté válni a fenntarthatóság az emberek körébe, ezért fontos a vállalatoknak is erre szálni, mert lassan az emberek is megválogatják, melyik céget választják.

A kutatásomnak azt a következtetést tudom megfogalmazni, hogy az általam választott két cég közül a Transilvania Investments Alliance S.A vállalat eredményesebb a Leading Energy and Data Intelligence vállalathoz képest. A kutatásból összességében azt lehet megállapítani, hogy a TRANSI S.A vállalat szinte egyáltalán nem figyel a fenntarthatóságra, pénzügyi elemzése mégis jobb értékeket mutat. Ezeket a jobb eredmények nem lehet arra ráhúzni, hogy a fenntarthatóság elhanyagolásának az eredménye. Magyarázata csupán csak annyi, hogy a cég csupán csak egy típusú tevékenységgel foglalkozik, csak befektetésekkel. Olyan vállalatokba fektet be, amelyek számára fontos a fenntarthatóság. TGS ASA cég pedig a befektetések mellett más szolgáltatásokat is nyújt és még a fenntarthatóságra is figyel. A hazai cég jobb eredményét figyelembe véve se mondhatjuk azt, hogy a TGS ASA cég munkája nem eredményes. Minkét cég fontos és profit szerző munkát végez, ezt láthatóvá válik kutatásom gyakorlati részéből.

Következtetésem utolsó gondolatában szeretném kifejezni azt, hogy a kutatást a legjobb tudásom szerint végeztem el. Igyekeztem minden rendelkezésre álló információt helyesen felhasználni. Végső következtetésképpen véleményem szerint minkét vállalatba érdemes lenni befektetni, hisz minkettő eredményes a maga tevékenységében.

A bevezetőmet összegzőeképpen egy idézettel zárnám, ami kellő kedvet ad kutatásom folytatásához: „Ez a fenntarthatóság újabb titka: bármi is legyen a célod, a nagy képről, ami előtted lebeg, te akkor sem teszel le, ha egyelőre nincsenek meg hozzá a szükséges eszközeid.” (Oravec Nóra)

1.1 SUMMARY

„We have risk management filters for projects, but every historical moment is an opportunity. We are cautious, but whatever happens the economy is not lost.”
(Radu Roșca, Transilvania Investments)

The focus of my thesis is sustainable investment, and I would like to illustrate this by examining two companies. These two companies are located in different parts of the world. One company, called Transilvania Investments (TRANSI), is based in Brasov, Romania. The other company, A Leading Energy Data & Intelligence (TGS), is based in Oslo, Norway. TGS has several headquarters worldwide, including offices in the UK, Brazil, Canada, and Australia. Although the two companies are in different locations, their activities are similar as both are involved in investments.

Be interesting because I will compare the practices of an investment company based solely in our country to a company with a global presence. The quote that appears at the beginning of my introduction is from Radu Roșca, the head of one of the chosen companies, and it applies to both companies. Every company faces risks in its operations, but an investment company operates on a larger scale compared to smaller companies, thus facing greater potential risks. An investment company focused on sustainable investments operates on a larger scale because its business relies entirely on creating investments to generate profits. On the other hand, smaller companies do not take on such high risks because they invest infrequently and to a lesser extent than an investment company.

However, risks also present opportunities that can yield significant results for the company. The last sentence of the quote suggests that, even in the event of failure, the company, the economy, and its future are not entirely lost. Sustainability is an investment that is increasingly necessary in today's world, with its ongoing crises. It offers the opportunity, the solution, and the much-needed hope in these times.

I have chosen this topic because in today's world, it is essential to be aware of both investment and sustainability. While the topic of investment was mentioned several times in my undergraduate thesis, the concept of 'sustainable investment' was not explored. This is why I found it interesting to conduct my research on this topic this year. The practical part of my research will provide a detailed insight into how the financials of these types of companies operate by analyzing two companies with similar activities.

Theoretical information on what investment and sustainability mean individually, as well as what is meant by the term "sustainable investment." Additionally, I will discuss the legal

background of sustainability and the meanings of ESG and SRI in the context of sustainability.

Although we have largely overcome the COVID-19 epidemic, no economic event during its peak was left unaffected, and sustainable investment was no exception. In the next part of my thesis, I will focus on the companies I have chosen, discussing their origins, sustainability, plans, and implementation.

This will be followed by the main part of my thesis, which will present a comprehensive analysis of the assets and liabilities of TGS and TRANSI, calculating various indicators for both companies. The analysis will cover the evolution of assets and liabilities, liquidity ratios, indebtedness, and profitability ratios. Once all the ratios have been calculated and explained, the thesis will proceed to the most fully developed part of my topic, the conclusions and recommendations. Here, solutions to problems that companies may face can be derived.

Operations of these companies could also be seen as a vision of the future, as they work with determination and a vision that could serve as an example for any company aspiring to develop. Alongside profitability, it would be worthwhile for companies to set goals that promote their sustainability. Unfortunately, in our country (Romania), companies still allocate very little time to sustainability, despite its importance for their own sake and for consumer society. Nowadays, people are constantly evolving due to advanced technologies and the abundance of stimuli and information they receive daily. They are well-informed about developments in various companies. As sustainability becomes increasingly familiar to people, companies need to dedicate time to it, as people are gradually choosing which company they want to work for. The conclusion I can draw from my research is that of the two companies I have chosen, Transilvania Investments Alliance S.A. is more successful compared to Leading Energy and Data Intelligence. These results and findings are presented in more detail in the practical part of my thesis. I have concluded that TRANSI, although not focusing on sustainability, is able to achieve higher results. This can be explained by the fact that it does not have higher expenditures as it is only engaged in one type of activity and does not produce any product or service and does not even focus on sustainability so that it does not lead to any additional expenditures. So, in my opinion and filtered from the research data, it is not the overshadowing of sustainability that leads to higher values. The TGS company is also involved in investment and service provision but is very focused on sustainability. It tries to generate profit from all its activities but at the same time it tries to protect the environment. I do not think that TGS would consider this a failure if they saw the results of my research. Because, from what I have seen on the website and from all the information, I can conclude that the company is aware that if it wants to invest in sustainability, it has to invest. The company is happy to do so, as it cares about both the environment and governance.

In the final reflection of my conclusion, I would like to say that I have carried out this research to the best of my knowledge. I have tried to use all available information correctly. In my final conclusion, I believe that both companies are worth investing in, as they are both effective in their own right.

Inspire me to continue my research: "This is another secret of sustainability: whatever your goal, never lose sight of the bigger picture, even if you currently lack the means to achieve it."
(Nóra Oravec)

2. IRODALMI ÁTTEKINTÉS

2.1. MIT JELENT A FENNTARTHATÓSÁG?

Manapság egyre sűrűbben emlegetett kifejezés a fenntarthatóság. Viszont ez a kifejezés annál sokkal komplexebb, minthogy csak úgy emlegessük és használjuk. Napjainkban sokszor akkor is használják, amikor nem kellene és ez rossz fényt vet a fenntarthatóság eredeti jelentésére és hitelességére így nagyon sok ember számára közömbössé válik ez a téma. (Montivíz Zrt., Budapest, (2018))

Bár úgy erezhethetjük, hogy mostanában kezdett csak népszerűvé válni a fenntarthatóság jelentése és használata, de ha utána nézünk, akkor tulajdonképpen már 1987-es évtől benne van a köztudatban. Pontosabban 1987-ben Az Egyesült Nemzetek Szervezetének (ENSZ) cikkében már szerepelt. (Montivíz Zrt., Budapest, (2018))

1972-ben az ENSZ Stockholmban létrehozott egy a környezetvédelmi programot, ezt nevezték UNEP-nek. A létrehozás után pontosan 20 évvel hirdették meg azt a pénzügyi kezdeményezést, amely UNEP F1 nevet kapta. Ez akkor a fenntarthatósági iránti bankszektori elkötelezettség megkezdését jelentette. (Toth M. (2022))

Zöld pénzügyi termékeknek nevezzük a környezeti fenntarthatóságot segítő beruházási finanszírozásokat, amelyek pénzügyi termékeket céloznak meg. (Toth M. (2022))

A fenntarthatóság meghatározását a következőképpen írhatjuk le: „A fenntarthatóság az emberiség jelen szükségleteinek a kielégítése, a környezet és az természeti erőforrások jövő generációk számára történő megőrzésével együtt.” (Montivíz Zrt., Budapest, (2018)) Ha nyelvileg akarjuk értelmezni magát a kifejezést, mint fenntarthatóság, akkor azt jelentené, hogy megőrizhetőség, folytathatóság vagy pedig megmaradás. A jelentés című könyv írói szerint a fenntarthatósági fejlődés jelentése a következő: az emberiség számára olyan korlátokra lenne szükség, amellyel biztosítani lehetne azt, hogy azokkal a technológiákkal, amelyek ma rendelkezésre állnak az emberiség által ne használódjanak el természeti erőforrások. (Csath, (2020))

Ahogy ez a szófordulat egyre ismertebbé vált úgy a jelentése is egyre homályosabb lett. Úgy is mondhatjuk, hogy napjainkban nagyon sok cég és különféle szervezetek vezetői vagy akár alkalmazottai is gyakran használják mikor az adott cégről beszélnek, csak azért is, hogy „zöldebbnek” tűntessék fel magukat és a végzett tevékenységüket. (Aswath D, (2006))

A környezeti fenntarthatóságot úgy lehet megfogalmazni, hogy fent kell tartani a befolyó javakat és szolgáltatásokat, amelyek egyes erőforrásokból származnak. Ezekben az esetekben nem csak a tőke, hanem a jövedelemtermő-képesség és a tőke is fenntartandó kell legyen. Például egy vizes élőhely esetében nem csak a természeti tőke jelent értéket, hanem ugyanúgy a gazdasági is, ebben az esetben meg kell tudni őrizni a funkcióját is. A környezeti fenntarthatóság fogalma megköveteli a természeti tőke védelmét azon túl is, amit az erős vagy szigorú fenntarthatóság megkövetel, és megvizsgálja, hogyan lehet ezt megtenni A követelmények mellett jövedelemtermelő tevékenységet is folytatnak, például: az adott területen élők jólétének

biztosítása, illetve ott tartása. (Szlávik J. (2005))

A fenntarthatóságnak három fontos pillére van ezekről már az előző fejezetben is szó esett, viszont ez egy másabb megközelítés. Ez a három pillér a következő: Társadalom, Környezet, Gazdaság. Bolygónk népessége egyenlő a társadalommal, ez pedig folyamatos növekedésen és fejlődésen megy keresztül. Ezekkel a változásokkal pedig a gazdaságnak szintet kell tartania. Viszont környezetünk nem elég erős egyedül arra, hogy mindkét dimenziót egyformán tudja kezelni, így ezek a feladatok a mi, vagyis az emberek vállát nyomja. Csak akkor alakul ki teljes harmónia, ha fenntarthatóság mind három pillére azonos szinten van és egyforma mértékben tud fejlődni. (Hruschka Thomas, (1998))

A fenntarthatóságnak van három fontos alapelve is, amit érdemes figyelembe venni a megfelelő alkalmazás érdekében. Az alapelvek pedig a következő képen szólnak: A természetnek van egy bizonyos befogadó képessége, amelynek vannak határai. Az, ami a környezetbe kiszabadul, nem haladhatná meg ezeket a határokat. Nem véletlen az előző mondatban megfogalmazott kifejezés, ugyanis a jelenlegi felmérések szerint, már nagyon rég túlléptünk minden határt, ami a környezetünk védelmére szolgálna. A károsanyag kibocsátás minden évben egyre nagyobb értéket mutat még úgyis, hogy már évek óta teljesen nyilvános az az információ, hogy már nagyon régen feléltük Földünk energiaforrásait. (Montivíz Zrt., Budapest, (2018))

A második alapelv hasonlít az előzőre. Ugyanis az emberek folyamatosan elvesznek a környezetből, másképpen fogalmazva kitermelnek belőle, ez pedig nem haladhatja meg azt a szintet, amit a környezet képes újra előállítani. Ez pedig a mostani időkben egyáltalán nem áll a megfelelő szinten, ezekre a megfelelő példa a túlhalászat vagy az erdőirtás. (Montivíz Zrt., Budapest, (2018))

A harmadik ilyen alapelv pedig az, hogy a megújuló erőforrásoktól nem lehet nagyon gyors ritmust elvárni, ezért tehát igénybevétel üteme nem szabad, hogy meghaladja azt az ütemet, amilyen gyorsan tudunk helyettesítő erőforrásokat előállítani. Ebben az alapelvben megjelenő eredmények eddig a legjobbak. Ez az irányzat azt mutatja, hogy 2033-ra, az elektromos áram több, mint felét képesek leszünk megújuló forrásokból előállítani. (Montivíz Zrt., Budapest, (2018)) A fenntarthatóság ma már nagyon gyakori, hiszen, ha rá keresünk a kifejezésre 1,65 milliárd találat áll a rendelkezésünkre. Összeségében fontos, hogy tisztában legyünk a fenntarthatóság fogalmával. A fenntarthatóság biztosítja az életminőségünk kifogástalan létét, ezen kívül életet és sokszínűséget ad a Földnek. (Greendex, (2022))

Dolgozatom ezen fejezetét egy olyan idézettel zárom, amely összefoglalja a fenntarthatóság jelentését és egyben fontosságát is:

„A gazdasági fenntarthatóság magába foglalja annak a biztosítását, hogy a közösségek megőrizhessék a függetlenségüket, hozzáférhessenek a szükséges erőforrásokhoz és biztosítsák megélhetési forrásaikat.” (Greendex, (2022))

2.2. MIT JELENT A BEFEKTETÉS?

A fenntartható befektetések pontos meghatározásának érdekében fontos tisztázni a befektetés valódi értelmét és fogalmát. A befektetés fogalma tulajdonképpen egy olyan folyamat, amely során

az a személy, amely megtakarítással, tőkével rendelkezik különböző befektetési eszközöket vásárol meg. Ez a vásárlás olyan céllal történik meg, hogy a befektetett tőkének az értéke folyamatos növekedésen menjen keresztül. *(Elemzőközpont.hu (2007-2022))* A befektetés tulajdonképpen nem más, mint az ember vagyonának azon része, amelyet minden irányba próbálnak terelni annak a reményében, hogy sikereket érhetnek el. Nem létezik olyan, hogy „legjobb befektetés” csak olyan van, hogy az adott ügyfélnek legjobban megfelelő. *(Silvermoon, (2023))*

Az emberek minél nagyobb biztonságot éreznek maguk körül, annál nagyobb eséllyel esnek bele olyan költségekbe, melyek tartós fogyasztási cikkek kategóriájába tartozik. Ezek lehetnek: hűtő, számítógép, gépjárművek. Minél több ember érzi ezeknek a szükségét annál többet kell gyártani belőlük így megnövekedik a termelés. Ez a folyamat segít a gazdaság előre lendítésében és magasabb szinten való tartásában. Ezeknek olyan következményei lehetnek, hogy megnövekednek az árak és egyre nehezebbé válik bizonyos termékek megszerzése. *(Silvermoon, (2023))*

A gazdaság fejlődésében és növekedésében nagyban szerepet játszik a részvények árfolyama is. Ha egy cég biztos és stabil lábakon áll, akkor ez a befektetők számára is igencsak kedvező lehet. A befektetők lelkesebbé válnak ilyen esetben, ugyanis van garanciájuk arra, hogy vissza is kapják a befektetett pénzüket és még az osztalékra is van remény. *(Silvermoon, (2023))* Ezeknek a folyamatokban a feltérképezése érdekében egy ábra bemutatására kerül sor a következőkben:

1.Ábra: Hogyan termel pénzt a befektetés a tőkepiacon?

■ **Kék vonal:** bal tengely GDP millió \$-ban Egyesült Államokban;

■ **Narancssárga vonal:** Amerikai S&P részvényárfolyam \$-ban kifejezve ;

(Forrás: *macrotrends.net* in: Silvermoon, 2023)

Az ábrán megfigyelhető két különböző szín ezek pedig a narancssárga és a kék. Az ábrán 1995-től 2020-ig figyelhetjük meg a változásokat arra vonatkozóan, hogy hogyan alakult a gazdaság az árak változásával és azt is bemutatja, hogy a részvények ára milyen hatást fejt ki. (Silvermoon, (2023))

A narancssárga színnel jelölt vonal nagyon jól mutatja a változásokat, ami, a gazdaság fejlődésére utal, a megnövekvő termelés és áraknak köszönhetően. Erről esett szó a fenti bekezdésben. Az ábrán láthatjuk, hogy a narancssárga vonal változása ingadozó, de többnyire megállapítható, hogy növekedést mutat. Akármilyen gazdasági fejlődésről beszélünk, ami érinti az elmúlt 3 évet, kihagyhatatlan megemlíteni a covid 19 járvány hatásait. Az ábrán ezt is nagyon jól követhetjük ugyanis jól látható, hogy 2020-ban hatalmas csökkenés tapasztalható. Ez annak tudható be, hogy az emberek a járvány miatt pánikba estek megszűnt körülöttük a megszokott biztonság és egyáltalán nem hoztak döntést nagyobb befektetések mellett. Az ábrán az is megfigyelhető, hogy az 1990-es évektől folyamatosan növekedett az aránya a termelés miatti gazdaság növekedésnek, ugyanis hatalmas fejlődésen ment keresztül a világ. Ez által változott az életszínvonal megnövekedettek az értékrendek és egyre több olyan termékre lett igény, amely felpörgette az gazdasági növekedést. (Silvermoon, (2023))

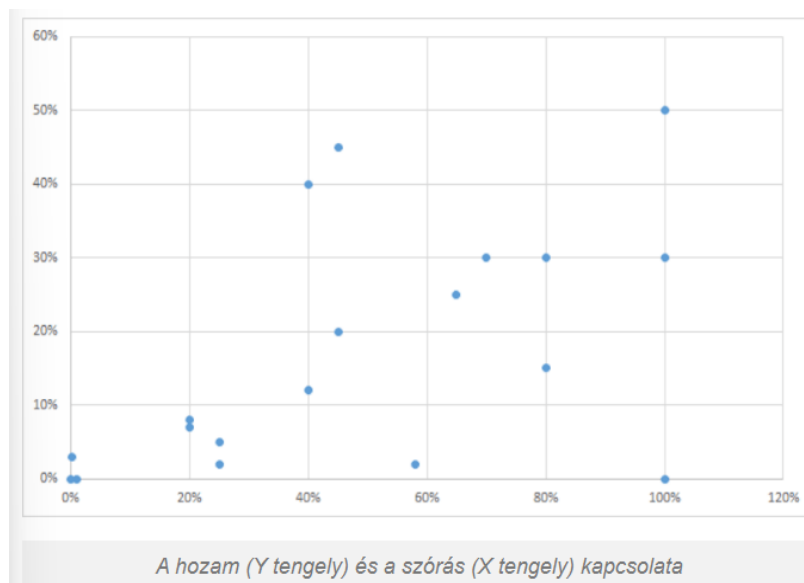
Az ábrán megjelenő kék vonal azt szemlélteti, hogy az amerikai S&P részvényárfolyamok (\$-ban kifejezve) ingadozása milyen hatást fejt ki a gazdasági növekedésre. A gazdaság a részvények által akkor növekedik meg a legjobban, amikor a befektetők azokat a cégeket választják, amelyek stabilak. Így biztosítják magukat, hogy visszakapják a pénzüket és az osztalék reménye is esélyes. Az ábrán azt figyelhetjük meg a kék vonal kapcsán, hogy hasonlóan alakul a narancssárgához. Ingadozik viszont többnyire növekedés figyelhető meg a covid 19 járvány évét kivéve. 2020-ban a részvények ára is visszaesés tapasztalható a tőkepiacon. Egy világot érintő egészségügyi válság idejében az embereknek nem az a legfontosabb, hogy részvényekkel való befektetésekkel foglalkozzanak. Inkább azon voltak, hogy tőkére és biztonságra tegyenek szert. Az eredmények azért csökkentek, mert valószínű nagyon sokan értékesítették a részvényeiket biztonságot jelentő pénz ellenében. (Silvermoon, (2023))

A befektetések nagyon sok kockázattal is járnak. Kockázat nélkül befektetés tulajdonképpen nem is létezik. Nem kötelező élni a befektetéssel, de ha készpénz teszi ki a befektetésünk egész részét, akkor is vállalunk kockázatot és nem is keveset. Ebben esetben fent áll annak a veszélye, egyszer ellopják a pénzüket, másrészt pedig jelentős gondot okozhat az infláció ingadozása is, amely azért jelentős probléma, mivel elég nagymértékben csökkenti a vásárlói érték paritását. (Silvermoon, (2023))

Egy befektetés esetében többféle kockázat is létezik. Ezek lehetnek: időbeli kockázatok de akár jogi kockázatok is, és a felsorolás itt nem ér véget, nagyon sok ezekhez hasonló létezik még. Ezek a kockázatok pedig mind-mind hatással vannak az esetleges létrejövő hozamra. A kockázat tulajdonképpen a hozamban tapasztalt szórást jelenti. (Silvermoon, (2023))

A következőkben egy olyan ábra kerül bemutatásra, amely a befektetések kockázatának és szórásának az összefüggéseit fogja bemutatni:

2.Ábra: A befektetések kockázatának és szórásának összefüggéseinek bemutatása

(Forrás: *macrotrends.net* in: Silvermoon, 2023)

A fenti ábra szemlélteti, hogy egy adott befektetésnek milyen szórási és kockázati összefüggései lehetnek. Egy egyén is ugyanígy, figyelembe kell vegye a várható hozamokat, de nem szabad megfélekezni a várható kockázatokról sem. Ezekre figyelve fog majd választani, hogy melyik a számára legmegfelelőbb döntés. (Silvermoon, (2023))

Mindenkinek van egy bizonyos kockázattűrő képessége, és ezek alapján fog kialakulni egy olyan határ, amely:

- Alatt nem igazán ajánlott választani (sok esetben a saját meglévő hozam csökkenése tud kialakulni egy ilyen helyzetben)
- Fölötte ugyanúgy nem igazán tanácsolt, hisz a kockázat már olyan magas, hogy nem éri meg (Silvermoon, (2023))

A fentiek alapján tehát, a befektetéseket illetően érdemes körül járni minden lehetőséget, hogy minden információ a rendelkezésünkre álljon a megfelelő döntés meghozásának érdekében. Ha egy befektetés túl kockázatos akkor annak áll fent a legnagyobb esélye, hogy rossz döntéshozás alakul ki vele kapcsolatban, ami egyértelműen negatív eredmények kialakuláshoz vezet. Ezért érdemes figyelembe venni a fenti ábrát minden befektetési döntés meghozatala előtt, mert az a szórás és a hozam kapcsolatával segít abban, hogy be tudjuk mérni az ábrán, hogy melyik az a pont, ahol érdemes döntést hozni az adott befektetésről. (Silvermoon, (2023))

A befektetésekről szóló fejezetemet Albert Einstein gondolatával zárom: „A kamatos kamat a világ nyolcadik csodája. Az, aki megérti, kapja... aki nem, az megfizeti. „Ezek a szavak tulajdonképpen azt jelentik, hogy az ember, ha jól megérti a befektetések lényegét és alkalmazását, akkor hozama lesz, viszont aki nem jól hoz döntéseket az nem részesül kamatban, hanem ő maga fizeti meg azt. (Silvermoon, (2023))

2.3. FENNTARTHATÓ BEFEKTETÉSEK

Ahogy a bevezetőmben is említettem, az embereknek nagyon sok lehetőségük van arra, hogy informálódjanak, ennek tudhatjuk be azt is, hogy egyre népszerűbbé válik a fenntarthatóság fogalma is. A fenntartható befektetések fogalma akkor érvényesül igazán, ha a pénzügyeinkhez kapcsoljuk, ugyanis ebben az értelemben teljesen mást jelent. Dr. Bíró Báborka Eszter: Bevezetés a befektetések világába című könyvéből nyerhetünk el több információt is a fenntartható befektetések kapcsán. Ő azt mondja, hogy a fenntartható befektetéseket két külön részre oszthatjuk, fel:

- Pénzügyi fenntarthatóság
- Nem pénzügyi ismérveken alapuló fenntarthatóság (Bíró B. E., (2022))

A kutatásomban mindkét lehetőségről szó esik, illetve mindkettő megvizsgálásra is kerül a választott vállalatok eseteiben. A pénzügyi fenntarthatóságról úgy esik szó, hogy pénzügyi szempontból kerülnek elemzésre a cégek mindeközben pedig a nem pénzügyi ismérveken alapuló fenntarthatóságról pedig úgy kerül bemutatásra, hogy a választott vállalkozások milyen fenntarthatóságot szem előtt tartó cégekbe fektetnek be. Vagy egyáltalán fontos-e nekik az ESG szemlélet működésük során.

A pénzügyi fenntarthatóság gazából azt jelenti, hogy olyan befektetések történnek, amelyek előre lendítik azokat a területeket (is), ahol figyelnek a fenntarthatóságra. A nem pénzügyi ismérveken alapuló fenntarthatóság pedig azt jelenti, hogy a fenntarthatóság nem áll közel ehhez a formához, de a befektetésekben és ez által a pénzügyekben is egyre erőteljesebben érzékelhető a megjelenése. Ebben az esetben is kiemelkedik a társadalmi és környezeti megfelelési kényszer is. Tulajdonképpen a fenntartható befektetéseket a megtakarításokkal is össze lehet kapcsolni, mert az is felmerülhet, hogy vannak-e olyan megtakarításokból eredő megvásárolható eszközök, amelyek a tudják követni a fenntarthatóság koncepcióját. (Bíró B. E., (2022))

A pandémia után még inkább belekerült a köztudatba a „zöldebb” gondolkodás, hiszen ez nem csak a gazdaság működésének területeire képes kifejteni a hatását, hanem a társadalmi és környezeti életre is. A digitalizált világ felgyorsulásának köszönhetően, nagyon hamar és nagyon messzire el tud jutni a fenntartható befektetések fontossága. Viszont a digitalizáció és minden egyéb gazdasági fejlődés számos visszafordíthatatlan károkat okoz a környezetben. (Becsei A., Csányi P., Kajtor W.I., Kovács L. (2021))

Az elmúlt évek folyamán az ökológiai lábnyom csökkentése egyre inkább elterjedtebb, amely mögött valóban értek már el felelős és tartalmas értékeket, amely elő tudja segíteni a társadalmi jobb létet. (Becsei A., Csányi P., Kajtor W.I., Kovács L. (2021))

A bankrendszerek hatalmas szerepet képesek képviselni a fenntartható befektetések témában. Ugyanis ritka az az ember, aki a mai rohanó világban ne venne igénybe bármilyen legegyszerűbb banki szolgáltatást is. A mai fiatalok inkább nyitottak a környezet védelmi témákra, hiszen egy szinten keményen szennyezett környezetbe születtek bele. A bankok szolgáltatásai igénybe véve nagyon sok fiatal vagy más embereket is el lehet érni és figyelem felkeltést lehet

elérni a fenntartható befektetések kapcsán. Ezért is kínál több bank is most már zöldprojektek eléréséhez igencsak hasznos „zöld hiteleket”.*(Becsei A., Csányi P., Kajtor W.I., Kovács L. (2021))*

Azonban fontos azt is tisztázni, hogy mit is lehet igazából érteni a fenntartható bankolás alatt? Ennek értelmezése olyan pénzügyi szolgáltatásokat takar, amelyek már fejlesztésük pillanatában volt egy kitűzött céljuk azzal kapcsolatban, hogy olyan módon tudják kiszolgálni a felhasználókat, hogy közben tudják óvni a környezetet is és mind ezek mellett profit termelésre is képesek legyenek. *(Angus W.Y., Nancy B. (2017))*

Tehát ebben az esetben összességében az mondható el, hogy a bankszektoroknak is igencsak fontos szerepe tud lenni a fenntartható befektetési célok megvalósításában. Képes arra, hogy megfelelő példát tudjon mutatni a környezetvédelem kapcsán különböző generációk számára és társadalmi rétegeknek is. *(Angus W.Y., Nancy B. (2017))*

A fenntartható befektetésekre úgy is tekinthetünk, mint egy olyan kifejezés, amely összefoglalja, hogy milyen befektetési folyamatok vannak, amelyek figyelnek a környezeti és társadalmi és irányítási elvárásaira. Az utóbbi években megfigyelhető, hogy befektetők körében elterjedt, hogy viszonyítsák a mutatójuk eredményét a portfóliókkal, ezt nevezik másképpen az ESG és SRI-nek. Ezek azok a szemléletek, amelyek nem a megszokott hagyományos értelemben vett pénzügyi szempontból származó fenntarthatóságot tartják a legfontosabbnak, hanem a arra törekşenek, hogy a környezeti, társadalmi szempontok előnyössé váljanak. Ezeket dolgozatom későbbi fejezeteiben fogom részletesebben bemutatni. *(Bíró B. E., (2022))*

Ma már olyan megtakarítási számlát is létre tudunk hozni, amely a fenntarthatóságra irányul, tehát kedvez a regionális és zöld beruházásoknak is. *(Denkstatt, (1993))*

A fenntartható befektetéseket akár úgyis nevezhetnénk, hogy zöld befektetések. Ugyanis már 1990-ben elkezdődött a fenntarthatóság gondolata. Ezekben az években már sikerült észre venni a befektetőknek, hogy hatalmas károkat képesek kifejteni a környezetre egy-egy iparág fejlesztésével vagy akár egyszerű működésével is. *(dr. Böcskei E., dr. Nagy L., dr. Vértesy L. (2022))*

Erre egy igencsak megfelelő példa a régebbi időkben felkapott események, mint az Exxon Valdez olajszennyezése vagy a Csendes óceán északnyugati oldalán folyó eldurvult mennyiségű fakitermelési akciók. Ezek nem csak hogy egy időn túl egy mennyiségen túl illegálissá váltak, hanem hatalmas környezeti károkat is okoztak, amelyek egyre inkább szembe tűnővé váltak. Ezekből hosszasan eltartó harcok alakultak ki, amelyeknek pozitív következményei lettek, hogy bizonyos befektetők olyan cégekre fektették a hangsúlyt, akik próbáltak az erőforrásaikat és a lehetőségeiket úgy kezelni, hogy csökkentések a durva környezeti hatásokat. *(dr. Böcskei E., dr. Nagy L., dr. Vértesy L. (2022))*

Az elmúlt időszakban is a beruházók, egyre jobban kezdik fürkészni a fenntartható befektetések lehetőségeit. A döntések hozatala közben a cégnek figyelembe kell venni a környezetre és a társadalomra gyakorolt impulzusokat is. *(Szepesi, (2020) In, Gyura,(2019); Tapasztai, (2018)).* A szakemberek szerint a fenntartható befektetések felkapottsága a jövőre tekintőleg sem fog csökkeni. Előre láthatólag a fenntartható befektetések életciklusa növekvő tendenciát mutat. *(Szepesi, (2020)); In, Jónap, (2020))*

A fenntarthatósági perspektívák óvatossága több módon is zajlik, de a végcél minden

esetben ugyanaz, hogy minden vállalat esetében a forrásbiztosítás úgy történjen, hogy minél kevesebb ártalmas externáliás impulzust fejtsenek ki a társadalomra, illetve a környezetükre. (Szepesi, (2020); In Kuti, 20214:164)). Azok a vállalatok, amelyek fenntarthatónak tudják mondani magukat egy pozitív környezeti és társadalmi hatást eredményeznek, de ezentúl rugalmassá is válnak. Ez a rugalmasság biztosítja, hogy a jövőre nézve hosszú távú növekedést érjenek el. Ebben az esetben a befektetések társadalmilag és gazdaságilag is fenntarthatókká tudnak válni. (Nyikos Gy., (2022))

A Schorder Investment Managment S.A vállalat honlapján megjelenő fenntartható befektetésekkel kapcsolatos információk számos lehetőséget kínálnak, hogy minél több szemszögből tudjuk megközelíteni a fenntartható befektetéseket. A fenntartható befektetéseknek van egy teóriája, amely nem a profit maximalizálást helyezi előtérbe, hanem igencsak fontos szerepet tölt be az előállítás funkciója is. (Nyikos Gy., (2022)) Amikor egy vállalkozni vágyó személy arra a döntésre jut, hogy idejét, energiáját, tőkéjét egy bizonytalan célba, vagyis vállalkozásba fekteti be, mind annak a reményében teszi, hogy visszakapja a befektet munkáját és kialakuljon egy olyan profit, ami motivációd ad a folytatáshoz. Amikor megtörténik a befektetés, akkor ne csak a jól működésből létrejött hozamra gondoljunk. Lássunk tovább, érdemes előre tekinteni és rövid, illetve hosszútávú célokat kitűzni. A fenntartható vállalatok esetében az optimista társadalmi és a környezeti impulzus túl olyan üzleti modellekkel készülnek elő, amelyek segítenek abban, hogy rugalmasabb, tartósabb legyen a vállalat. Ezzel pedig azt érik el, hogy jobb potenciált biztosítanak a cégnek és ez segít a terjeszkedésben is és ez esélyt ad a fejlődésre. A fenntartható befektetések esetében nem csak a nyereség szerzés a fontos, hanem az is, hogy milyen módon jön létre a profit, milyen módszerrel. Így megváltozik a cégek értékelésmódja is. Egy vállalat tevékenységei olyan kockázatok formájában jelentkeznek, amelyek költségekre formálódnak át. Ezen kockázatok azonosításával kiszámítható a környezeti hatásokkal korrigált nyereség és valós befektetési potenciál. (Nyikos Gy., (2022)).

Ha feltesszük azt a kérdést, hogy milyen egy fenntartható befektetés akkor azt a következőképpen lehetne megmagyarázni: a befolyások mérésének képessége azt is lehetővé teszi, hogy a felhasználók a befektetéseikkel képesek legyenek összhangba hozni azokat az érdekeket, amelyeket a vállalat képvisel. Az ilyen tevékenységek segítenek abban, hogy újabb és újabb lehetőségek nyíljanak meg. (Nyikos Gy., (2022)). A világ alakításához ugyanakkor jobbá tételéhez a fenntartható befektetések nagyrésztben képesek hozzájárulni. Viszont az az információ is nyilvános már mindenki számára, hogy úgy a vállalkozások, mint a magánszemélyek pénzügyileg profitálhatnak arra, hogy befektetéseik fenntarthatóbbak legyenek. (Tim S., *online.hbs.edu* (2021)).

A fenntartható befektetések tulajdonképpen döntések sorozata olvashatjuk, Tim Stobireski cikkéből. A döntési sorozatokban a befektetőknek az a célja, hogy pénzbeli megtérülést érjenek el, de mindezek mellett hozzájárulnak ahhoz, hogy növeljék a társadalmi és a környezeti értékeket. A fenntartható befektetések nemcsak a társadalom és környezet számára fontos, hanem a vállalatok számára is, ugyanis esélyt adnak arra, hogy ne csak rövid képet lássunk a vállalatról a pénzügyi eredmények alapján, hanem lássunk jobban bele a vállalat életébe. Legyen látható, milyen módszereket alkalmaz ahhoz, hogy hozzá tudjon járulni a társadalom építéséhez. Egy befektetőnek vagy egy olyan vállalatnak, amely gyakran végez nagyobb befektetéseket fontos részletekbe

menően átgondolni, minden apró lépést és azoknak a következményeit. Ugyanis minden döntés kapcsolatban áll a társadalommal a környezethez és a politikához. (Tim S., *online.hbs.edu* (2021)).

Ösztönző ereje tud lenni a fenntartható befektetéseknek, ugyanis biztatja a vállalatokat arra legyen elnézőbbek a fenntartható elvekkel szemben, ugyanis ezek hosszabb távon társadalmi vagy akár pénzügyi haszonnal is járhatnak idővel. A fenntarthatósági szabályok elfogadásának olyan eredményei lehetnek, hogy sokkal több cég fog létre jönni, amely előtérbe helyezi a céljait és ezek pedig közösségi és környezeti befolyást fejtenek ki. Amikor egy vállalat eljut erre a szintre akkor már nem kimondottan az az elsődleges célja, hogy profitot termeljen, ez az állapot ezen már túlmutat. Léteznek hatalmas globális problémák is, amelyekre a fenntarthatóság és azoknak a stratégiái jelentik a megoldást. (Tim S., *online.hbs.edu* (2021)).

A fenntartható befektetéseket különböző típusokra tudjuk felosztani:

• Etikus befektetések	• Tudatos befektetések
• Környezeti társadalmi és kormányzati befektetések	• Társadalmilag felelős befektetések
• Hatásos befektetések	• Zöld befektetések
• Értékalapú befektetések	

Ezeknek a használata előtt érdemes komolyabban megvizsgálni minden típusnak a lehetőségeit. Mielőtt bármelyik lehetőséget is választjuk fontos, hogy teljes mértékben tisztában legyünk a fenntartható befektetés fogalmával, mert ha azok nincsenek összhangban az adott vállalat céljaival, akkor az nem hoz pozitív eredményt. A vállalatvezetők most már nagyon gyakran döntenek úgy, hogy jövedelmük bizonyos részét fenntartható befektetésekre szánják, ezért nem mindegy, hogy melyik lesz az a fenntartható befektetés, amelyikre a választás esik. Olyan céllal fektetnek be, hogy a fenntartható befektetések segítenek, abban, hogy a vállalat elérje a régebb kitűzött céljait. (HSBC csoport, (2023)). A fenntarthatósággal járó lehetőségek kapcsolatban állnak a társadalmi, környezetvédelmi, kormányzati kérdésekkel és ezek nagy hatással vannak az részvények árfolyamára. Tőkeemelkedés érhető el, akkor, ha ezek a lehetőségek sikeresen lesznek alkalmazva. De mind ezek mellett a pozitív eredmények mellett az a variáció is létezik, hogy a befektetések nem hoznak hozamot és így a vállalat nem kapja vissza azt az értéket, amit rá áldozott erre a projektre. Minden befektetésre kötelezettséget kell vállalni, ami ez esetben azt jelenti, hogy bármilyen eredményekkel fog járni a befektetés, minimum 5 évig vállalnia kell a következményeket. Az lehet pozitív és negatív is egyaránt. (HSBC csoport, (2023))

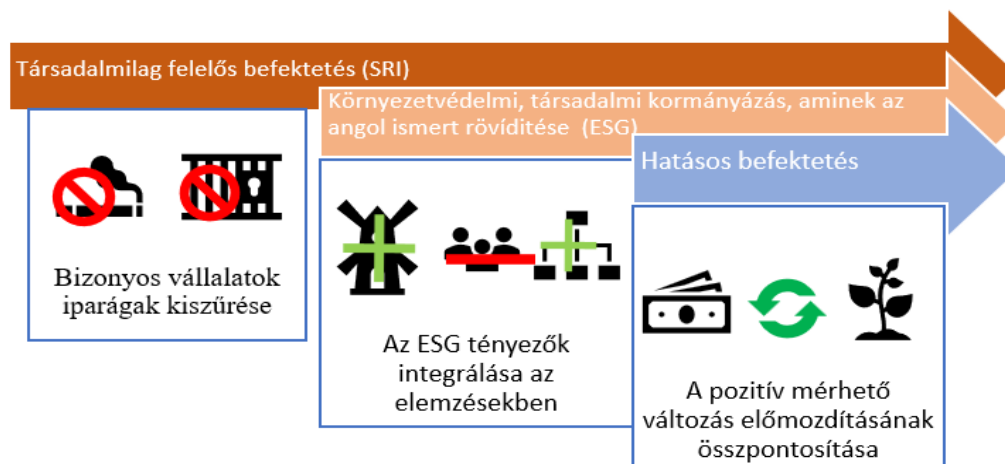
Ahhoz, hogy megtudjuk valósítani a fenntarthatóságot a fontos, hogy legyen egy jól kialakított pénzügyi rendszer. Ha megpróbálják magas szinten tartani a fenntarthatóságot, akkor kevésbe lehet magas pénzügyi megtérülést elérni. A társadalmi a környezeti és a kormányzati jólét maximalizáláshoz szükség van a fenntarthatóság magasabb szinten való bevezetéséhez. A decentralizáció kulcs fontosságú a fenntartható gazdasági és pénzügyi rendszerek létrehozásában. (Dixon F. (2019))

Több kutatás is arra az eredményre jutott, hogy a fenntartható befektetések alacsonyabb kockázatúak a többi portfólióval ellentétben. A zöld kötvények a nem annyira elterjedtek a fenntartható befektetésekhez képest. Viszont a környezetbarát befektetői megvalósítások

megerősítették a fontosságát és jelentőségét a piaci szereplők körében. (Németh D.E., Hegedűs A. (2021))

Az 1960-as évek óta már léteznek a fenntartható befektetések fő stratégiái, és ezek ma is léteznek és mindennapos használatban vannak ezek a következők:

3. Ábra: A fenntartható befektetések 3 fő stratégiai

(Forrás: aspirant.com, 2023, Saját szerkesztés, 2023)

Az ábrán megjelenő első elem az a Társadalmilag felelős befektetés (Socially Responsible Investments (SRI)). Az SRI volt az első olyan változata a fenntartható befektetéseknek, amely olyan lehetőséget adott a befektetőknek, hogy kirekeszthették azokat a befektetéseket, amelyek nem feleltek meg számukra. Az ilyen típusú befektetéseket különleges és egyedi részvényekhez kötik, amelyek nem foglalnak magukba bizonyos iparágakat vagy értékpapírokat. Ezek a következők lehetnek: magas szén-dioxid-kibocsátó társaságok, szerencsejátékok, dohányzás vagy magánbörtönök. Az ábrán az első két kép is ezt szimbolizálja a képek esetében a dohányzást és a magánbörtönöket, amelyek egyes vállalatok kiszűrnek. (Aspirant, LLC, 2023)

A következő elem az ábrán az a Környezetvédelmi, társadalmi kormányzás, aminek az angol ismert rövidítése az ESG (Environmental, Social and Governance). Ez egy olyan típusú stratégia, amely leginkább tőzsdén kereskedett alaphoz társul. Képesek beépülni a szervezeti szisztémába és figyelembe vesznek minden igényt és módozatot ezek pedig lehetnek az alkalmazottak, beszállítók, szponzorálást, vevőket. (Aspirant, LLC, 2023)

Az angol rövidítést három részből áll és ezek különféle dolgokat jelentenek. Az E betű, mint Environmental környezetvédelmet jelent. Ezek közé a környezetvédelmi tényezők közé tartozik az üvegházhatású gáz kibocsátás, víz és levegő szennyezés, energiahatékonyság. Ugyanakkor ide tartoznak a biodiverzitások, lakónegyeddel kapcsolatos felmerülő problémák. (Aspirant, LLC, 2023)

A következő betű az S, mint Social ez pedig társadalmat jelent. Ennek a szónak az elemzése az ESG esetében a következőképpen zajlik: itt is különböző dolgokra összpontosítanak, amelyekre sok esetben sok helyen sok stratégiában erre egyáltalán nem fektetnek hangsúlyt. Ezek a következők: munkahelyi állapot, közösségi kontaktusok, elfogadás, sokoldalúság. (Aspirant, LLC,

2023).

A harmadik és egyben az utolsó betű a Governance, aminek a magyar megfelelője a Kormányzás. Az ESG stratégiának ez a része különböző politikákkal kapcsolatos metódusokra koncentrál. Ezen kívül még figyelmet fordít a különállóságra azoknak a kompozíciójára és a vezetői jutalmazásra is. (*Aspirant, LLC, 2023*)

Ahogy már az előző fejezetekben is említettem napjainkban az élet számos területéről érnek bennünket ingerek a fenntarthatósággal kapcsolatban. Nagyon sok reklámot láthatunk nem csak az interneten, hanem üzletek polcai között is és sokszor akár az utcán is gyakran lehet hallani a témáról. Ez pedig nincs másképp a pénzügyi szektor esetében sem, ahol a fenntarthatósággal kapcsolatos kérdéskörök többféle formában is megjelennek. Deák V., Törös B.N., Holczinger N., Szebelédi F.: Fentartható befektetések a biztosítási szektorban című cikkében több fontos információt is megtudhatunk arról, hogy a fenntartható befektetésekre milyen hatással tud lenni a globális környezeti változások. Sok esetben felmerül a kérdés, hogy bizonyos pénzügyi intézmények működésére milyen hatást fejt ki vagy akár milyen kockázatok tudnak felmerülni a klímaváltozás kapcsán. Ugyanakkor pedig az is szintén állandó kérdés, hogy milyen eszközökkel képes befolyásolni a klíma kockázatok és hogy tud részt venni abban, hogy csökkenteni vagy akár mérsékelni tudja az éghajlatváltozás következményeit és ha ez még mind nem lenne elég még mind ezek mellett ott van a fenntarthatóság is. (*Deák V., Törös B.N., Holczinger N., Szebelédi F. (2022), 21. évf. 4.szám, 103-128*)

A fenntarthatóságot egyenlővé lehet tenni a kihívással, amely egyszerre jelent üzleti kockázatot és lehetőséget is. Ahhoz, hogy a pénzügyi szektor zöldebbé tudjon válni fontos szerepet kapnak ebben az esetben a szabályozók és a központi bankok. Ez pedig ugyanúgy érinti a biztosítási szektort is, hiszen a befektetésekkal el tudják érni azt, hogy a tőkét a magas kibocsátású gazdasági tevékenységtől el tudják juttatni akár az alacsony beruházások felé is. (*Deák V., Törös B.N., Holczinger N., Szebelédi F. (2022), 21. évf. 4.szám, 103-128*)

A befektetések esetében a kategorizálás az egyik legjobb megoldás hiszen így lehetőséget, esélyt kapnak a fenntartható befektetések kibontakozására. A biztosítók elképелései szerint idővel növekvő tendenciát fog mutatni a fenntartható termékek aránya és akár hosszabb távra az is várható, hogy a fogyasztói tudatosság is képes lesz erősödni. A fenntarthatóságról az üzleti szektorban is érdemes megjegyezni, hogy a fenntarthatóbb üzleti megoldásoknak sokkal nagyobb lehet a vonzereje elsősorban az ügyfelek kapcsán. A szabályozás fejlődhet, illetve, ahogy az idő telen fog fentálló aggályok várhatóan pedig megoldásra kerülnek, így pedig tőkepiaci források elérhetik azt a szintet, hogy valóban képesek legyenek a fenntartható gazdasági átment fele áramlani. (*Deák V., Törös B.N., Holczinger N., Szebelédi F. (2022), 21. évf. 4.szám, 103-128*)

A globális felmelegedések és az éghajlatváltozások előre lendítették a fenntartható befektetéseket, így elsőb helyen járnak a környezetbarátabb befektetések. Mindegyik befektetésnek ugyanaz a célja a pénzügyi növekedés. Ez a növekedésre való törekvés más környezeti és társadalmi kérdésekkel is összeütközik. A befektetőknek is nagyon sok mindenre kell odafigyelni, hogy helyt tudjanak állni a piacon. Kénytelenek mindenféle úgymond trendként megjelenő elvárásoknak megfelelni, mert csak így tudják fenntartani magukat, sőt még nem beszélve arról, hogy a profit szerzésüket is maximalizálni szeretnék. A fenntartható pénzügyi

eszközök már most előre tudják segíteni a környezetvédelmi és társadalmi felelősségvállalást. (Bedi.B (2022))

2.3.1. A FENNTARTHATÓSÁG JOGI HÁTTERE

A fenntartható befektetések és a fenntarthatósággal kapcsolatos kockázatokról szóló rendelet 2018-ban került módosításra. Ennek a javaslatnak fontos célja volt akkor is, ami ma sem változott. Ez a cél nem volt más, mint a fenntarthatóság fejlesztése. Ez a kezdeményezés olyan alapokat fektetett le, amely az uniós keretrendszer középpontjába kerül. A pénzügyi és a szociális irányítást helyezi előtérbe, azzal az elképzeléssel, hogy az európai gazdaság sokkal ellenállóbbá és barátságosabbá alakuljon át. *(A fenntartható befektetésekkel és a fenntarthatósági kockázatokkal kapcsolatos közzétételekről (EU) 2016/2341 rendelet)*

Maga a fenntarthatóság már nagyon régen benne van az európai projektek között. Az Európai Unió szerződés méltányolja a szociális és környezeti összefüggést és azt is, hogy ezeket kötelezően együtt érdemes kezelésbe venni. Az EU egy olyan különleges fejlődés mellett fejt ki hatását, amely segítségül szolgál arra, hogy a jelen szükségletei kielégítésre kerüljenek, az nélkül, hogy bármilyen sérülés jönné létre a jövő generációinak szükségleteiben. *(A fenntartható befektetésekkel és a fenntarthatósági kockázatokkal kapcsolatos közzétételekről (EU) 2016/2341 rendelet)*

„A Bizottság intézkedéscsomagja a fenntarthatóbb gazdaság érdekében tett globális erőfeszítések nyomán jött létre. A kormányok világszerte az éghajlatváltozásról szóló 2016. évi Párizsi Megállapodás és az Egyesült Nemzetek 2030-ig tartó időszakára vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrendjének elfogadásával úgy döntöttek, hogy egy fenntarthatóbb pályát választanak bolygónk és gazdaságunk számára.” *(A fenntartható befektetésekkel és a fenntarthatósági kockázatokkal kapcsolatos közzétételekről (EU) 2016/2341 rendelet)*. Ebben a bizonyos megfogalmazásban a Bizottság 2016-os év végén létre hozta az erejétől telhető legmagasabb szinttel rendelkező csoportot, amelynek fontos feladatot kellett elvégeznie. Ez a feladat pedig nem volt más, mint egy olyan uniós metódus létrehozása, amely teljesen magába foglalja fenntarthatóság finanszírozását. A Bizottság 2018 január 31-én egy jelentést tett közre, amely bemutatta a jövőképet az Európa fenntarthatóságának finanszírozását illetően. Két fontos megállapítást tettek közé ebben a jelentésben ezek pedig a következők:

- A finanszírozás fenntartható és inkluzív növekedéséhez való jóváhagyás javítása
- Pénzügyi stabilitás megerősítése a környezeti és szociális tényezők beépítése révén *(A fenntartható befektetésekkel és a fenntarthatósági kockázatokkal kapcsolatos közzétételekről (EU) 2016/2341 rendelet)*

A jelenlegi uniós jogszabályok határozatlan ideig megfogalmaztak bizonyos követelményeket, amelyek azt írják elő, hogy nem kötelező minden olyan információt közzé tenni, amelyek létfontosságúak ahhoz, hogy a végső befektetők a befektetéseiket a fenntarthatósági szabályok alapján hozzák meg. Ezért sokkal egyértelműbb követelményeket kell meghozni a befektetők számára, ez fontos a fenntartható befektetések szempontjából. *(A fenntartható*

befektetésekkel és a fenntarthatósági kockázatokkal kapcsolatos közzétételekről (EU) 2016/2341 rendelet)

Több elképzelés és rendelet is született és ezek mind azt a célt akarták elérni, hogy a végső befektetők védelmét tudják erősíteni és megváltoztassák azokat a szabályokat, amelyek kevésbé segítették előre azt, hogy fenntartható befektetések előre lendüljenek. *(A fenntartható befektetésekkel és a fenntarthatósági kockázatokkal kapcsolatos közzétételekről (EU) 2016/2341 rendelet)*

A fenntartható befektetéseknek mindenhol jelen kell lenni, minden vállalatnak közzé kell tennie a weboldalán, hogy milyen méréseket, milyen értékeléseket használnak. Ezzel azt bitosítják alá, hogy a fogyasztók tudják követni a vállalat fejlődését, módszertanát, adatforrásait. Az erre szánt helyen meg kell tudni fogalmazni a vállalatok, hogy milyen befektetési céljaik vannak. *(A fenntartható befektetésekkel és a fenntarthatósági kockázatokkal kapcsolatos közzétételekről (EU) 2016/2341 rendelet)*. A fenntarthatóság jogforrásai közé tartozik a weboldalak kapcsán az is, hogy a fenntartható befektetéseket illető információkat olyan helyen kell elhelyezni, ami jól látható könnyen megtalálható és elérhető. Napjainkban néhány ember első dolga között van az, hogy megvizsgálják, hogy az általuk vizsgált vállalat milyen fenntarthatósági háttérrel rendelkezik. Ezért különösen fontos, hogy ez az információ könnyen elérhető helyen legyen mindenki számára. Ezt az információt szeretném alátámasztani idézve a fenntartható befektetésekkel és fenntarthatósági kockázatokkal kapcsolatos közzétételekről szóló (EU) 2016/2341 rendeletből: „Az első albekezdés alapján közzéteendő információkat egyértelmű módon a weboldal egyik kiemelt helyen kell közzétenni” *(A fenntartható befektetésekkel és a fenntarthatósági kockázatokkal kapcsolatos közzétételekről (EU) 2016/2341 rendelet)*

A fenntartható befektetéseknek átláthatóknak kell lenniük az időszakos jelentésekben is. Azok a pénzügyi termékek, amelyek kapcsolatban állnak a fenntarthatósággal általános hatást fejtenek ki, akkor, ha a számítások a megfelelő fenntarthatósági mutatók alkalmazásával történik. *(A fenntartható befektetésekkel és a fenntarthatósági kockázatokkal kapcsolatos közzétételekről (EU) 2016/2341 rendelet)*

Az előbbiekben említett honlap által közzé tett információkat a vállalat vezetői bármikor megváltoztathatják. Viszont, ha bármilyen információ valamilyen változáson megy keresztül a pénzügyi piaci szereplőknek kötelező ugyanezen a portálon közzé tenniük azt, hogy miért történtek változások. *(A fenntartható befektetésekkel és a fenntarthatósági kockázatokkal kapcsolatos közzétételekről (EU) 2016/2341 rendelet)*

A fenntartható befektetések átláthatóságának van egy bizonyos szerződéskötést megelőző közzététele, amely azt mondja ki, hogy a megcélzott vagy más esetekben igénybe vett pénzügyi termék valamilyen különleges jellemzőkkel a birtokukban befektetéseket célozz meg. Ennek a befektetésnek pedig referenciamutatójaként egy mutatót jelöltek ki. Viszont fontos annak az információnak a tudatában lenni, hogy a választott mutató milyen utat választ, ahhoz, hogy elérje a kitűzött célt. Az előbbiekben megfogalmazott legjobb példa pedig az, hogyha egy vállalat esetében a megcélzott pénzügyi termék a szén-dioxid kibocsátás, akkor ebben az esetben a 4. cikk első bekezdése szerint a megkövetelt információk közül nem maradhat el az, hogy közzé tegyék, hogy a szén-dioxid kibocsátásnak mekkora túlterheléssel rendelkezik. Ezen információk

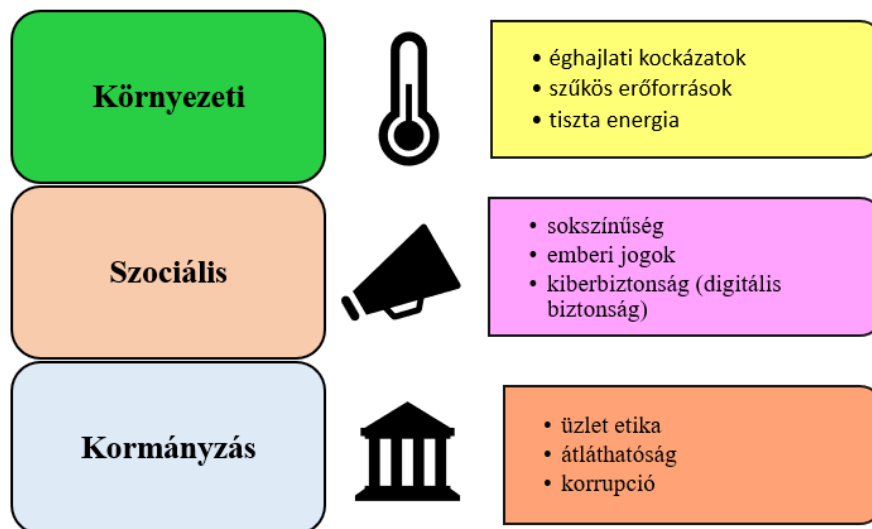
megállapításával tudja meghozni azokat a döntéseket, amelyek majd a cél és a változás irányába fognak vezetni. *(A fenntartható befektetésekkel és a fenntarthatósági kockázatokkal kapcsolatos közzétételekről (EU) 2016/2341 rendelet)*

A jogforrásokkal kapcsolatos fejezetet a legjobban egy olyan idézettel lehet lezárni, amely összefoglalja, hogy miből is áll tulajdonképpen a fenntartható befektetések jogi háttere dióhéjban: „A környezeti, társadalmi és irányítási tényezőknek a befektetési döntéshozatali folyamatban történő beépítése a pénzügyi piacokon kívül is hasznat eredményezhet. Ezért létfontosságú, hogy a pénzügyi piaci szereplők megadják a szükséges információkat a befektetések összehasonlíthatósága és a megalapozott befektetési döntések érdekében. Ezenkívül a fenntarthatósági hatással és a kockázatokkal kapcsolatos átvilágítási kötelezettségek teljesítéséhez és ahhoz, hogy a végső befektetők részére érdemi információkat szolgáltatassanak, a pénzügyi piaci szereplőknek szükségük van a befektetést befogadó társaságok által közzétett megbízható, összehasonlítható és harmonizált információkra.” *(A fenntartható befektetésekkel és a fenntarthatósági kockázatokkal kapcsolatos közzétételekről (EU) 2016/2341 rendelet)*

2.4. MIT JELENT AZ ESG ÉS SRI?

Az előző fejezetekben is esett szó már az ESG (Environmental, Social and Governance), környezetvédelmi, társadalmi kormányzás jelentéséről, viszont ebben a fejezetben részletesebben is bemutatásra kerül és az SRI is (Socially Responsible Investing) vagyis a társadalmilag felelős befektetés. A következőkben egy olyan ábra kerül feltérképezésre, ami kiválóan fogja bemutatni a fenntarthatósághoz tartozó hármast, ami az ESG-re vonatkozik.

4. Ábra: ESG (Environmental, Social and Governance) Környezetvédelmi, társadalmi kormányzás

(Forrás: Visual Capitalist, 2020 in: Bíró B. E., 2022, Saját szerkesztés, 2023)

Ez az ábra bemutatja, hogy a fenntarthatóságnak van három funkciója: a környezettel kapcsolatban az egyik jelentős tényező az éghajlat változása, és a vele járó kockázatok. A másik a szociális funkció, amely olyan társadalmi összetevőket mutat be, amelyek az emberi sokféleségére világítanak rá. A harmadik ilyen funkció pedig a kormányzás, ami kapcsolatban áll az üzleti etikával a korrupcióval és az átláthatósággal egyaránt. (Bíró B. E., (2022))

Az ESG tulajdonképpen egy környezetvédelmi és vállalt irányítási szempontból jött létre. A legismertebb befektetési kategóriák a következők:

- Éghajlatváltozások
- Elektromos járművek akár vezetők nélkül
- Bioalapanyagok
- A nemek sokfélesége (Bíró B. E., (2022))

Az ESG esetében fontos tudni, hogy hasonló célkitűzései vannak, mint egy egyszerű befektetésnek, ugyanis a végcél ugyanaz: a hozam növelése. Az ESG befektetéseket érdemes megkülönböztetni a hatásbefektetésektől. (*impact investing*), ami egy olyan feltétellel társul, mely érinti a társadalmat és a hozamot is egyaránt. A hatásbefektetés tulajdonképpen egy pozitív környezeti hatás céljait próbálja elérni egy olyan befektetéssel, amelyet az alapkezelő vásárolt meg. ESG pedig teljesen más céllal működik ez pedig a következő: olyan pénzügyi fenyegetettséget próbál létrehozni, amely hatalmas befolyással lehet az eszköz értékére. (Bíró B. E., (2022))

A GSIA (Globális Fenntartható Befektetések Szövetsége) 2012-ben kiadott egy riportot, amelyben a fenntartható és felelős befektetésről (SRI) beszél. Ez egy olyan befektetési módszer, amely minden befektetési döntés esetében nagyon aprólékosan odafigyel az ESG összes tényezőjére, amelyek a következők: a vállalat társadalmi és környezeti hatásai és minden olyan tényező, amely hozzájárul a vállalat irányításához. Ezek a szempontok, már régen túlmentek a hagyományos pénzügyi szempontokon itt már más tényezők élveznek elsőbbséget, mint például a hatásbefektetés, társadalmi és környezeti hatások. (Szepesi, (2020) In, Gyura,(2019); Tapasztai, (2018))

Az alapkezelők úgy irányították a világszinten kezelt összvagyon, hogy a annak közel egyharmadát, az az 30.000 millió dollárt a fenntarthatósági szempontok segítségével szűrték ki, ezt 2018-ban a GSIA év végi jelentéséből tudhatjuk meg. Ez az összeg pedig 2012-es évhez (13.000 milliárd dollár) 60%-os növekedést jelent. Azt viszont fontos megjegyezni, hogy a fenntarthatóság meghatározása nélkül elég nagy problémát tud okozni a fenntartható befektetések tényleges állományának a meghatározása. (Fain M. (2020))

Az Eurosif (Európai Szociális Befektetési Fórum) szintén megfogalmazta az SRI foglalkoztatási területét, ami a következőképpen hangzik: egy olyan hosszabb távra szóló befektetést jelent, miután kiválasztotta az értékpapírokat az ESG szempontok figyelembe vétele az első dolog. (Szepesi, (2020) In, Gyura, (2019); Tapasztai, (2018))

A fenti megfogalmazásokból azt a következtetést lehet levonni, hogy maga a fenntartható befektetés az ESG szempontok algoritmusával válik egyenlővé. A fenntartható pénzügyek az Európai Unió szóhasználatába is bekerültek az ESG környezeti, társadalmi és vállalat irányítási szempontjaival. Ezek beépülése a befektetési döntésekre is egyaránt hatással vannak, amelyeknek

az a céljuk, hogy pénzügyi stabilitáshoz juthassanak. (Szepesi, (2020) In, Gyura (2019); Tapaszti, (2018) in: Alessandrini- Jondeau, (2019:2)). Az ESG szempontok különböző módon tudnak bekerülni a befektetési döntésekbe. A GSIA (Globális Fenntartható Befektetések Szövetsége) 2018-as riportjában kiadott hét ESG stratégiát, amelyek a következők:

1. *A negatív szűrés:* amikor ezt a stratégiát alkalmazzák, akkor teljesen kizárják az ESG szempontok által nem támogatott földrajzi szektorokat vagy régiókat. Ez a lépés a környezetvédelmi szemponttal kapcsolható össze. Ezt azért alkalmazzák, mert az úgynevezett „vétkes” iparágban dolgozó cégeket eltávolítják a portfóliókból. Ezek a „bűnös” vállalatok a következők lehet: dohányipari gyár, alkoholt előállító gyár, fegyvergyártással foglalkozó gyár, szerencsejátékokat kitaláló vállalat. (Szepesi, (2020) In, Gyura,(2019); Tapaszti, (2018) in: Alessandrini- Jondeau, (2019:2))

2. *A best in class:* egy olyan típusú szűrés, amely során az ESG szempontokból információt szerezve olyan cégekbe történik befektetés, amelyek az átlaghoz képest sokkal jobb eredményeket érnek el. (Szepesi, (2020) In, Gyura,(2019); Tapaszti, (2018) in: Alessandrini- Jondeau, (2019:2))

3. *A normaalapú szűrés:* olyan befektetési formákat zár ki, amelyeknek néhány üzleti gyakorlata nem illeszkedik a nemzetközi sztenderdhez. Ezek a nemzetközi normák a következők lehetnek: ILO (International Labour Organization-Nemzetközi Munkaügyi Szervezet), ENSZ (Egyesült Nemzetek Szervezete), OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development- Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet), UNCIEF (United Nations International Children’s Emergency Fund in Full-Egyesült Nemzetek Nemzetközi Gyermek Sürgősségi Alapja) (Szepesi, (2020) In, Gyura,(2019); Tapaszti, (2018) in: Alessandrini- Jondeau, (2019:2))

4. *Az ESG- integráció:* Egy olyan architektúrák beépülést jelent, ami az ESG faktorokat állítja a középpontba a pénzügyi elemzéseket illetően. Az ESG-faktorok szisztematikus beépülése tulajdonképpen azt jelenti, hogy beazonosítják az ESG-faktorok vállalati produktivitására gyakorolt potenciális hatásukat. (Szepesi, (2020) In, Gyura,(2019); Tapaszti, (2018) in: UN PRI, (2018))

5. *A tematikus befektetés:* Ez a stratégia azt mutatja meg, hogy ezen befektetés során olyan eszközökben valósul meg a befektetés, amelyek csak kizárólag a fenntarthatósághoz köthetőek. Ezek lehetnek: fenntartható mezőgazdaság, zöldenergia. (Szepesi, (2020) In, Gyura (2019); Tapaszti, (2018))

6. *A hatásbefektetések:* segítségével olyan vállalatok számára történik forrásbiztosítás, amelyeknek kitűzött célja valamilyen társadalmi, környezeti problémának a megoldása. Ehhez a fogalomkörhöz tartoznak az úgynevezett közösségi befektetések is, melyek során olyan csoportok támogatásra kerül sor, amelyek szokványosan alul vannak finanszírozva. (Szepesi, (2020) In, Gyura (2019); Tapaszti, (2018)), in: GSIA, (2018:7))

7. *Résztvényesi nyomásgyakorlás:* ez a bizonyos nyomásgyakorlás olyan módon jön létre, hogy a vállalat tulajdonosai nyílt módszereket alkalmazva avatkoznak be a cég működésébe. Ezek a beavatkozások, mind azzal a céllal jönnek létre, hogy elősegítsék a fenntarthatósági célok megvalósítását. Ezek a résztvényesi nyomásgyakorlások a következők lehetnek, például: kommunikáció a felső vezetési ajánlások megfogalmazásával. (Szepesi, (2020) In, Gyura (2019);

Tapashti, (2018)). Az eddigiekben részletesebb betekintést nyerhettünk a ESG jelentésébe, a következőkbe pedig a SRI-re kerül részletesebb bemutatásra. A fenntartható felelős befektetésre, vagyis az SRI-re igazából úgy lehet tekinteni, mint az ESG formális beépítésére a befektetési portfóliókba és azoknak a megoldásaira. Ez többféle formában is megjelenhet, például: bizonyos cégek kiszűrése, vagy munkaügyi gyakorlatok. SRI olyan módszer, amelynek legfőbb célja az, hogy olyan vállalatokat keressen, amelyek társadalmi vagy környezeti hatást gyakorolnak, és mindezek mellett képesek a pénzügyi megtérülés elérésre is. (BNP Paribas, (2017)). Az SRI kimondottan olyan befektetések megcélzására jött létre, amelyek számára fontosak társadalmi, szociális értékek. Ezen befektetési magatartások távol tartják magukat az olyan társaságoktól, amelyeknek a készítményei akár függőséget is képesek okozni, vagy ha hosszabb távon használják őket akár az egészségre káros hatásokat fejtenek ki. Ezek lehetnek: szerencsejátékok, alkohol vagy akár a dohányipar is. Az SRI fogalomnak a tisztázása során fontos megemlíteni az úgynevezett „impact investing -et” vagyis a „hatásbefektetést”. A hatásbefektetés nem összekeverendő az SRI fogalmával. A hatásbefektetés az SRI-n belül egy sokkal szigorúbb tárgykört jelent, azaz még inkább arra fekteti a hangsúlyt, hogy a társadalmi hatásokra fókuszáló befektetések kerüljenek előtérbe. Ezek után pedig jogosan merülhet fel a kérdés, hogy tulajdonképpen mi is a különbség az ESG, SRI és hatásbefektetés között? Erre a válasz nagyon egyszerű, ugyanis:

- Az ESG típusú befektetésnek az az elsődleges célja, hogy pénzügyi haszonra tudjon szert tenni, majd csak ezután másodlagos célként következik a környezeti, társadalmi szempontnak a figyelembevétele
- Az SRI befektetés esetében pedig a első helyen van a pénzügyi haszon maximális szintre emelése, de ezzel egy szinten van a környezeti és a társadalmi szempont is
- És végül a hatás befektetés másnéven impact investing következik, ami a legradikálisabb kategória az egész közül, ugyanis itt a társadalmi és környezeti hatásokat helyezik előtérbe, ezeket próbálják a legjobban maximalizálni és majd csak ezután következik az, hogy pénzügyi haszna is legyen a befektetésnek (Elemzőközpont.hu, (2023))

Az összehasonlítás során megállapítható, hogy az ESG az SRI és a hatásbefektetés tulajdonképpen csak egy átmenet a pénzügyi haszontól kezdve egészen a környezeti, társadalmi célok finanszírozása felé, ahol viszont maga a haszon, az csakis kizárólag másodlagos kérdésként jelenik meg. (Elemzőközpont.hu, (2023))

Az Európai Unió országok többsége próbálja elkötelezni magát a fenntarthatósággal. Ahogy a fentiekben említettem maga a fenntarthatóságnak három fontos tényezője van: környezeti, társadalmi, kormányzati. Az EU lassú léptekben próbálja kiterjeszteni ezeket a már meglévő jogszabályokra és az új intézkedésekbe is egyből megtörténik ezeknek a bevezetése. (Elekes A. (2018))

2.5. A COVID-19 JÁRVÁNY HATÁSA A FENNTARTHATÓ BEFEKTETÉSEKRE

A 2020-as év minden és mindenki számára igencsak emlékezetes marad. Azaz év olyan eseményekkel társult, amelyeknek hatását talán még sok esetben ma is érezzük. A korona vírus más néven covid19 egy légúti, illetve légzőszervi megbetegedés, ami 2020 tavaszán lepte el a világot. Mindent érintő hatásokat fejtett ki a világra ez a bizonyos pandémia, de legkiváltképpen a gazdaság érezte meg a legjobban. A fenntartható befektetések eredményeiben is okozott változást ez a világot érintő vírus. Maga a fenntarthatóság nem csak kimondottan arról szól, hogy jobba tegyük a Földünket, hanem arról szól, hogy az egész világon több kormány is egyre jobban támogatja, finanszírozza, illetve motiválja is, azokat a vállalkozásokat, amelyek próbálnak úgymond minél „zöldebben” működni. Azok a cégek, akik jó ESG eredményeket tudhatnak magukénak, azoknak sokkal kisebb a befektetésekkel együtt járó kockázat is. (hvg.hu, (2020))

A korona vírus az egész világ vezetőit és embereit nagyon fontos döntések elé kényszerítette, amelyek komoly következményeket okoztak világszerte, ilyenek voltak az üzemanyag drágulása, gyógyszerek drágulása, hiánya, termelések leállása, munkanélküliség, online tanulás és munkavégzés. A vírus nagyon sok kisebb, illetve nagyobb vállalatot is sarokba szorított. Itt tevődik fel az a kérdés, hogy mi lesz a fenntarthatósággal? 2020 áprilisa és júliusa között több mint, 71 milliárd dollárnyi tőke áramlott be a fenntartható befektetések alapjaiba. Ezt a számot még annyira nem is kellene tárgyalni, viszont a Morningstar piackutató felmérésből kiderült, hogy a szokványos befektetési alapokból, közel 300 milliárd dollárt kivettek 2020 első felében, azok a kik óvatos befektetőként működnek. Ennek tulajdonképpen az okát nem nehéz megmagyarázni. Az ESG befektetések leginkább technológiai- és gyógyszer cégekre összpontosítanak, míg próbálják kerülni a környezetszennyezéshez kapcsolható légitársaságokat vagy olajcégeket. (hvg.hu, (2020)).

A JPMorgan fenntartható befektetésekről gondoskodó Jennifer Wu vezetője szerint, egy nagy mérföldkő a koronavírus a fenntartható befektetések számára. Ugyanis nagyon sok olyan szemponttal társul, amelyek a fontosságukra hívják fel a figyelmet, vagy esetleg átalakítja őket. Az egyik ilyen érdemleges példa a levegőszennyezés, mostanra már közismert információ, hogy a vírus okozta haláleseteknek az aránya összefüggésben áll a levegő erős szennyezettségével. A járvány ideje alatt alkalmazott kijárási tilalom pedig pozitív eredményeket hozott a szennyezett levegő kapcsán, ugyanis a csökkenő forgalom tisztább levegőt eredményezett. Ezek a tények felerősített azokat az információkat is, hogy az elektromobilitás magasabb szintre való növelése igencsak fontos a tisztább és egészségesebb levegőért. (hvg.hu, (2020))

Armando Gonzalez a ReavenPack cég alapítója és ügyvezetője a fenntartható befektetésről úgy vélekedik, hogy ez már mindenki számára magtól értetődőnek kellene lennie, de sajnos ettől még nagyon messze állunk. A ReavenPack cég alapító szakembere szerint a járváynak létezik pozitív hatása is, ami ez esetben az, hogy előtérbe került egészség védelme, ezek a típusú a befektetések pénzügyeknek a felelős átdolgozásával is jár. (hvg.hu, (2020)).

A covid-19 járvány okozta gazdasági válság első jelenése 2020 február vége és március

elejére tudható be. Ekkora történik egy olyan tőzsdei zuhanás, melynek során a világ vezető indexeiben 20-30%-os csökkenések jöttek létre. (*dorsum.eu, (2021)*). A Morningstar adatbázisában elérhető egy olyan összehasonlítás, amely bemutatja, hogy az ESG tradicionális befektetések hozama hogyan érvényesül a régiós részvénytőzsi indexeket követő ETF-ek mellett. Ennek szemléltetésre a következő táblázat nyújt segítséget:

1.Táblázat: Az ESG tradicionális befektetések hozamának összehasonlítása a régiós részvénytőzsi indexeket követő ETF-ekel

Eszközosztály	Benchmarkot felülteljesítő fenntartható befektetési alapok aránya
US Large Cap részvény;	64%
Europe Large Cap részvény;	77%
Global Large Cap részvény;	80%
Emerging Market részvény;	29%

(Forrás: *dorsum.eu, 2021, Saját szerkesztés, 2023*)

A táblázatban megfigyelhető, hogy az ESG alapok a fejlettebb piacokon sokkal könnyebben vészték át azt a rémületet, amit a 2020-as covid-19 járvány okozott. A táblázatban egyetlen egy elem mutat alacsony értéket ez pedig Emerging Markets részvénytőzsi (fejldő piaci alapok), ami nem tudta tartani a lépést. (*dorsum.eu, (2021)*)

Ha teljesen vizsgált alá vesszük a 2020-as évet a fenntartható befektetések kapcsán, akkor összességében is pozitív képet mutat. Azokban a régiókban, amelyekben vizsgálat készült sikeresen felül tudták múlni az ESG kikötést integráló indexeket. Szintén a Morningstar elemzései alapján az is kiderült, hogy néhány befektető, akik a hagyományos indexkövető ETF-ek helyett ESG kritériumok változatait választották, sokkal magasabb hozamot tudtak generálni. Ezek részletesebb bemutatására szintén egy táblázat segít:

2. Táblázat: Indexkövető ETF-ek és ESG kritériumok

Egyesült Államok	Éves hozam 2020-ban
Fenntartható alapok átlaga	22,35%
Ishares Core S&P 500 ETF	18,37%
Fejlett piacok ex USA	Éves hozam 2020-ban
Fenntartható alapok átlaga	11,99%
Ishares Core MSCI EAFE ETF	8,55%
Fejlődő piacok	Éves hozam 2020-ban
Fenntartható alapok átlaga	21,22%
Ishares Core MSCI EM ETF	18,18%

(Forrás: *dorsum.eu*, 2021, Saját szerkesztés, 2023)

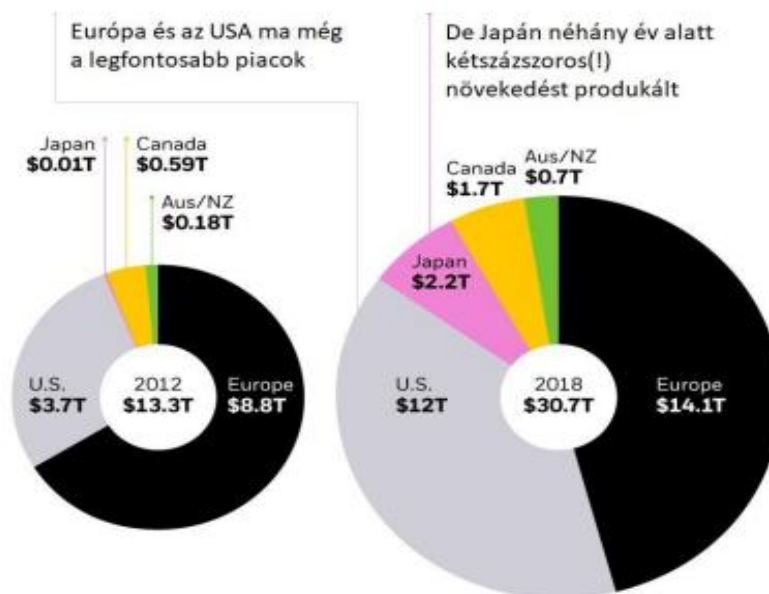
Az árfolyamok alakulást nagyon sok tényező befolyásolja és események is sokban változtatnak rajta. A fenntartható befektetések helyezkedése nem csak a válság idején lendületek fel, hanem már jóval azelőtt kezdődött. A táblázatok is igazolják, hogy a megvizsgált ESG gyűjtemények sokkal teherbíróbakká váltak a válság ideje alatt, és amit hoztak is magasabbá vált. (*morningstar.com*, (2021))

Összességében megállapítható, hogy a covid-19 járvány nagy hatással volt mindenre és a gazdaságra a leginkább. Az nem mondható el, hogy a fenntartható befektetéseket nem érintette, viszont nem viselte meg drasztikusan és ez jó irányt mutat a jövőre nézve. A fenntartható befektetések egy jó választás és egy jó irány a jobb élet érdekében és ha erős tudd maradni, akkor nagy eredményeket is érhet még el, hiszen egy világot érintő és gazdasági válsággal járó pandémia se rendítette meg.

2.6. HÓDÍTANAK A FENNTARTATÓ BEFEKTETÉSEK

Dolgozatom utolsó elméleti fejeztében szeretnék még néhány ábrával rávilágítani, hogy a fenntartható befektetések mennyire népszerűvé váltak az elmúlt időszakban. Egyre nagyobb ismertségnek örvend az ESG szemlélet, ezt nagyon könnyen lehet igazolni a Global Sustainable Investment Alliance ábráival, amelyek a következő:

5. Ábra: A fenntarthatósági befektetések növekedése a világban 2012-2019

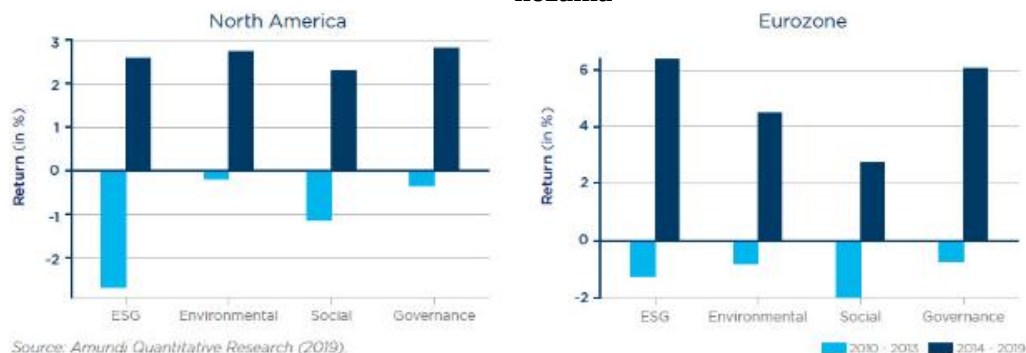
(Forrás: Blackrock, 2019, Visual Capitalist in: Jókuthy L., 2020, Global Sustainable Alliance, in: Bíró B.E., 2023)

Ez az ábra kiválóan bemutatja, hogy 2012-ben az egész világon csupán csak 13 ezer milliárd dollár értékű volt az a befektetés, ami a fenntartható befektetések csoportjába tartozott. 2018, illetve 2019-re olyan magas eredmények születtek, hogy a régi értékek több, mint duplájára emelkedtek, ugyanis 31 ezer milliárd dollár lett. Az fenntartható befektetések képviselésében az első helyen Európa áll, de az USA sincs lemaradva, illetve megállapítható, hogy Japán is igencsak törekszik a jobb eredményekre, ugyanis kétszázszoros növekedést eredményezett ez elmúlt évtizedek alatt. (Bíró. B.E., (2022))

A fenntartható befektetések az ESG szemlélettel együtt nagyon rövid idő alatt egy nagyon fontos státusz változáson mentek át. Először mindenki úgy vélekedett róluk, hogy „jó, hogyha van” viszont ez átalakult azzá, hogy „kötelezően lennie kell”. (portfolio.hu, (2020))

Fontos megemlíteni, hogy 2010-2013-as időszakban negatív eredmények születtek az ESG befektetésekkel kapcsolatban: Észak-Amerikában és eurózónában is. De 2013-as évet követően, ez negatív irány pozitívvá változik. 2014 és 2019 között mind a két régió esetében az ESG befektetések eredménye nőtt. Ez az időszak 2018 és 2019 között lendül fel a legjobban. (portfolio.hu, (2020))

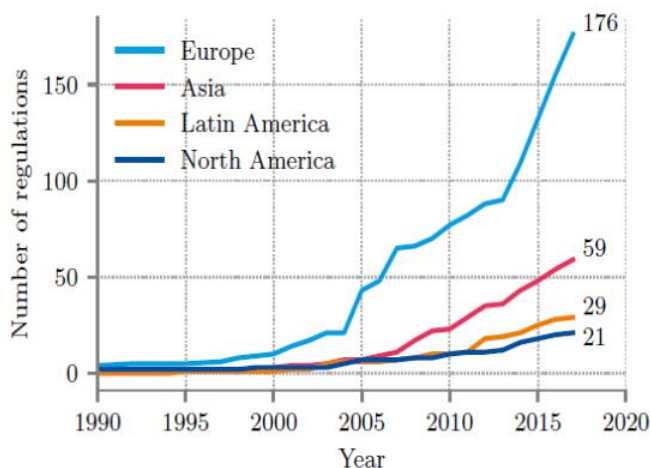
6. Ábra: A legjobban és a leggyengébben teljesítő long/short portfóliók éves hozama

(Forrás: Amundi Quantitative Research, 2019, in: *portfolio.hu*, 2020)

A fenti bekezdésben említett törések, amelyek a sikerek között jöttek létre annak tudhatóak be, hogy évről évre egyre több létesítményi befektető kezd elmozdulni a fenntartható befektetések irányába. Ezek a változások pedig hatással vannak a részvénytőzsi árfolyamokra is. A fenti ábrán is ezeket a változásokat figyelhetjük meg. Az ábrákon megjelenő számokból azt a következtetést is levonhatjuk, hogy az európai befektetők által nagyobb hangsúly tevődik az ESG általi befektetésekre, az ok pedig az alfa generálás. (*portfolio.hu*, (2020). Az ESG befektetések említése és leginkább a használata nagyon gyakori Európában. Ezt az információt egy olyan ábrával lehet bizonyítani, amely bemutatja, hogy milyenek az ESG kapcsolatoknak a szabályozásai az egész világon.

7. Ábra: ESG- kapcsolatos szabályozásnak száma világszerte

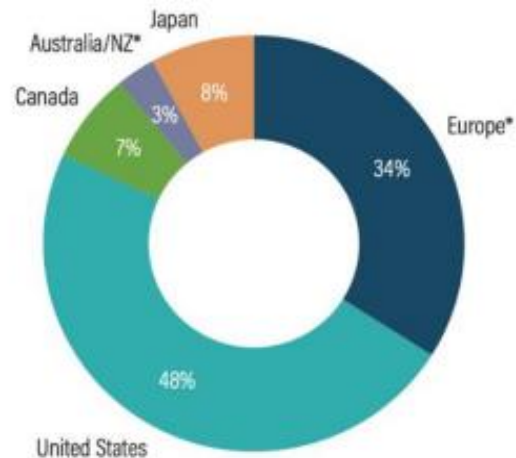

(Forrás: PRI, responsible investment regulation database, 2019, in: *portfolio.hu*, 2020)

Az ábrán megfigyelhető, hogy az ESG kapcsolatos szabályozásaink száma világszerte Európában (kék színnel jelölt) a legmagasabb. Az ábrán az utolsó vizsgált év, az 2020, ami egy komoly gondokkal küzdő év volt, de látható, hogy Európa itt nem engedte alább a teljesítményét. Európát követi Ázsia, viszont, ha összehasonlítjuk az értéket, akkor lényeges különbség

érzékelhető. (*portfolio.hu*, 2020). Annak érdekében, hogy megjobban megerősítésre kerüljön az, hogy Európa igencsak első helyen áll a fenntartható befektetésekkel, ezt pedig a következő ábra igazolja:

8. Ábra: A fenntartható befektetések eloszlása, 2020

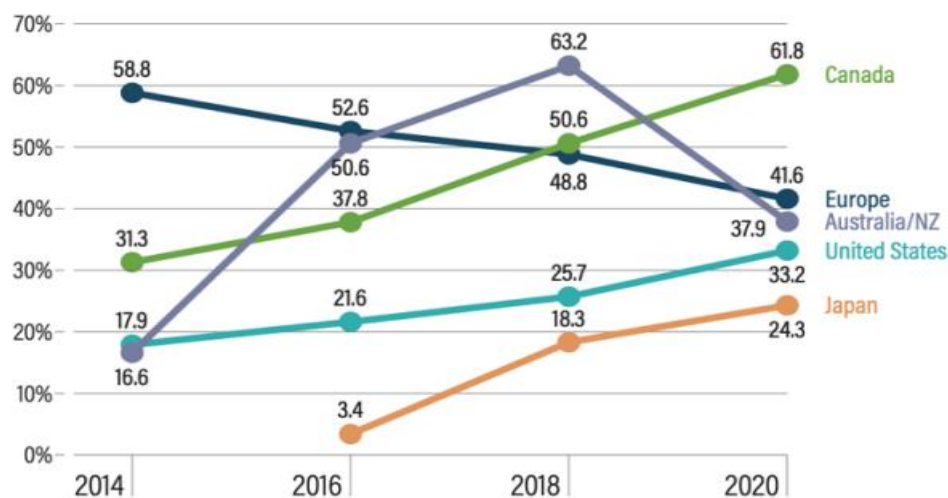

(Forrás: *Global Sustainable Investment*, 2021, in: Bíró. B. E., 2022)

Az ábrából jól látható, hogy Európa 2020-ban igencsak versenyben állt az USA-val a fenntartható befektetések kapcsán. Európa és az USA 2020-ban a fenntartható befektetési eszközök 80% teszi ki. Míg a fenntartható eszközök aránya Kanadában: 7%, Japánban: 8%, és Új-Zélandon csupán csak: 3%. (Bíró. B. E., (2022))

Ezen fejezetben egy utolsó ábrával szeretném igazolni, azt, hogy a fenntartható befektetések mennyire jól működtek az elmúlt időszakban. Ebben az ábrában az kerül bemutatásra, hogy a fenntartható befektetések hogyan alakultak az összes befektetési vagyonokhoz viszonyítva:

9. Ábra: A fenntartható befektetések viszonyítása az összes befektetési
vagyonokhoz képest 2014-2020

(Forrás: Global Sustainable Investment, 2021, in: Bíró. B. E., 2022)

A fenntartható eszközök aránya az összes befektetési eszközökhöz képest erőteljes növekedés figyelhető meg: Kanadában és az Egyesült Államokban és Japánban is egyaránt. Ezekkel szemben csökkenés figyelhető meg Ausztráliában, Új-Zélandon, valamint Európában is. Az Európában észlelhető csökkenést a jogalkotási nehézségekkel lehet megmagyarázni, amelyek mára már kifejezetten megalkotják a fenntarthatósági szabályokat a fenntarthatósági pénzügyeket illetően. (Bíró. B. E., (2022))

Létezik egy olyan hipotézis, amely azt a kérdést veti fel, hogy bizonyos befektetők szemszögéből tud-e nagyobb eredményeket hozni az olyan vállalatokba történő befektetés, amely előtérbe helyezi a fenntartható befektetéseket. Timár (2021) cikkjét a New Yorki tőzsde vizsgálatával vetette fel ezt a hipotézist. A szektor jelentős változásokon ment keresztül az elmúlt évtizedben, Timár (2021) eredményei szerint fenntartható menedzsment ugyan nem eredményez szignifikánsan magasabb hozamot a befektetők számára, ezáltal viszont véleményem szerint érdemes felelős befektetéseket választani mert, igaz nem magasabbak, de nem is rosszabbak a hozamai, mint a hagyományos befektetéseknél. Viszont a negatív környezeti hatásai nem olyan rosszak. (Timár, B. (2021), 20(2), 117-147)

Hogyan képes beépülni a fenntarthatóság a pénzügyi vállalkozásokba? A dolgozatomban elméleti kutatásom után azt a megállapítást fogalmazhatom meg, hogy nincs még egy teljesen egységes meghatározási rendszer, amely teljesen elfogadott mindenki által a "zöld" vagy éppen a "fenntartható" meghatározási pénzügyeket illetően. A sok információ hatására néha alakult ki bennem bizonytalanság azzal kapcsolatban, hogy hogyan fogok tiszta képet kapni arról, hogy mi is számít igazán fenntarthatónak? Viszont ahogy haladtam előre a kutatásomban rá kellett jönnöm, hogy a fenntarthatóság a pénzügyek terén igencsak képlékeny téma, és még bőven van hova ki formálni a tökéletes teljesítmény eléréséhez. (Kasza L. (2021))

A kutatásom során olyan információk birtokába jutottam, hogy a piacok fejlettségében is lehet különbségeket felfedezni: a Nyugati piacokon (Nyugat-Európában, Észak-Amerikában), sőt,

ha messzebb megyünk: Kínában a zöldkötvények és zöldhitelek kibocsátása évről évre rohamosan növekednek, míg például Magyarországon nemrég indították olyan kezdeményezéseket, mint a MNB Zöld Programja, vagy 2021-ben került kibocsátásra a szuverén ¹zöld magyar államkötvény is. *Kasza L. (2021))*

Kasza L. (2021) szakdolgozatában összeszedett tanulmányok alapján egyértelműen elmondható, hogy a fenntartható befektetések és a vállalatok fenntartható befektetései megfog erősödni hazánkban is, hisz a vállalatoknak muszáj lesz tartaniuk a lépést az új szabályozásokkal és a generációs fejlődésekkel is (a fiatal generáció sokkal jobban átlátja a klímaváltozások veszélyeit, ezáltal sokkal inkább klímatudatosak). A médiában is egyre gyakrabban megfog jelenni a fenntarthatóság így ezeknek is eleget kell majd tenni. Nem szabad arról sem megfeledkezni, hogy az EU is nagyon eltökélt a fenntarthatósági témában és az általa előírt szabályoknak is muszáj lesz majd megfelelni. *Kasza L. (2021))*

Gyulai 2013-as cikkében úgy fogalmaz, hogy rengeteg kihívás lesz még a fenntarthatóság magasabb szintre való emelése előtt, viszont ezek „nem lemondásra és pesszimizmusra adnak okot, sokkal inkább megfontolt cselekvésre szólítanak”. (*Gyulai I. (2013), 91 évfolyam 8-9. szám. 798-822. o.*)

Összességében elmondható, hogy nem véletlenül kapta ezen fejezet az a címet, hogy „Hódítanak a fenntartható befektetések” ugyanis sikerült beigazolni, hogy ez így is van. Ennek a hódításnak örülni kell, mert segít abban, hogy jobb világban éljünk.

¹ Olyan amit nem lehet korlátozni, nem csökkenthet senki és semmi, tehát korlátlan

3. ANYAG ÉS MÓDSZER

Ezen fejezeten belül érdemes megemlíteni, hogy dolgozatom gyakorlati részének elkészüléséhez milyen anyagokból inspirálódtam és ugyanakkor milyen módszereket használtam. Ahhoz, hogy minden információ a rendelkezésemre álljon mindkét vállalat hivatalos oldalán megjelenő adatokat használtam. Ezek pedig a következők: transilvaniainvestments.ro és tgs.com. Mindkét vállalat esetében minden pénzügyi adatot a hivatalos weboldalaikról töltöttem le, illetve a román vállalat esetében segítségemre volt még a bvb.ro oldala, ahol a bukaresti értéktőzsdén jegyzett vállalatok adatai szerepelnek, ezek között volt a Transi vállalat is. 5 évre vissza menőleg elemeztem mindkét vállalat adatait, vagyis 2018-tól 2022-ig.

Ahhoz, hogy az eredményeket megfelelően be lehessen mutatni, néhány szóban érdemes említést tenni a vállalatokról, indulási éveikről, jelenlegi terveikről és fenntarthatóságaikról is egyaránt. Ezek után következhet a vállalatok vagyoni helyzetének átfogó elemzése. Ezen belül is megvizsgálásra került mindkét vállalat esetében az eszközök és a források elemzése. Ezeket pedig a befektetett eszközök a forgó eszközök és aktív időbeli elhatárolások arányainak vizsgálata mutatta meg. Ezeket követi a vállalatok pénzügyi helyzetének vizsgálata, ahol hasonló módon mindkét vállalat esetében megvizsgálásra kerül. Itt a rövid és a hosszútávú pénzügyi elemzés vizsgálata kerül előtérbe.

A rövid távú pénzügyi elemzés során megvizsgálásra kerül a likviditási mutatók is úgy a Transi, mint a TGS vállalat esetében és ezen értékek összehasonlítására is sor kerül.

A hosszútávú pénzügyi elemzés során pedig a tőkeellátottsági mutató és az eladósodottsági fok került kiszámításra és megvizsgálásra. Ebben az esetben is összehasonlításra kerültek az eredmények, ugyanis az eladósodottsági mutató az összes kötelezettség és a saját tőke arányából lehet kiszámolni, míg a tőkeellátottsági mutató a saját tőke és az összes forrás elosztásával jön létre.

Nem utolsó sorban a gyakorlati rész kellő zárásának érdekében érdemes szót ejteni még a vállalatok eredménykimutatásának elemzéséről. Itt érdemes megemlíteni a jövedelmezőségi mutatókat, amelyek mindkét cég esetében kiszámításra kerültek, ezek pedig a következők: ROE, ROI, ROA mutatók.

A következő fejezetekben minden mutató eredménye részletesebben kerül bemutatásra, amelyeket majd a következtetések és javaslatok megállapítása fog követni.

4. EREDMÉNYEK ÉS ÉRTÉKELÉSEK

4.1. A LEADING ENERGY DATA & INTELLIGENCE (TGS) ÉS A TRANSILVANIA INVESTMENTS ALLIANCE S.A (TRANSI) CÉGEK BEMUTATÁS 2018-2022

Az elméleti rész végeztével következik dolgozatom fő része, ami nem más, mint a gyakorlat. Ez a gyakorlati rész fogja alátámasztani az elméletben megjelenő információkat. Tiszta képet fogunk kapni, arról, hogy hogyan is működik igazából a fenntarthatóság a vállalatok életében. Ezt a kutatást a következő két vállalat információ és adatai alapján fogom végezni:

- Leading Energy Data & Intelligence (TGS);
- Transilvania Investments Alliance S.A (TRANSI);

De még mielőtt belevágnék a vállalatok mutatóinak elemzésébe fontos bemutatni, hogy hogyan jöttek létre, milyen terveik vannak és hogy milyen pénzügyi helyzetnek örvendenek jelenleg. A másik szintén nagyon fontos elem a fenntarthatóság vizsgálata. A következő fejezetekben ezek a kifejtésére kerül sor bővebben kifejtve. Első sorban a Leading Energy Data & Intelligence (TGS) vállalat kerül részletesebb bemutatásra.

4.1.1. A LEADING ENERGY DATA & INTELLIGENCE TÖRTÉNETE (TGS)

A Leading Energy Data & Intelligence (TGS) vállalatot Prentid Tomilson alapította 1981-ben. Korábban TGS NOPEC Geophysical Company ASA néven volt jelen az energia adatokat elemző cégek listáján. Geofizikai és szeizmikus adatok gyűjt össze, ezeket értelmezi és elemzi. A vállalatnak több irodája is van világszerte, viszont a központja Osloban, Norvégiában ezen belül is texasi Hosutonban található meg. Ennek köszönhetően a vállalatot az osloei tőzsdén jegyzik. Ma a vállalatot Kristian Johansen vezeti, aki közel 1000 embernek ad munkát. (*tgs.com, (2023)*)

A cég elsődleges tevékenysége, hogy energia és intelligencia adatokat biztosítson a vállalatok és a befektetők számára az energiapiacokon. Ők nyújtják a világ legnagyobb energiaadat könyvtárát, ide tartoznak a szeizmikus adatok, mágneses és gravitációs adatok, többsugaras magképző adatok és szélenergia adatok. A TGS nemrég felvásárolta a Magseis Fairfield az OBN, (Ocean Bottom Node = iparágvezető) beszerzések és technológiák piacvezető vállalatát. Ezzel a vásárlással olyan különleges szolgáltatásokat is tudnak kínálni, mint például az időszerű feldolgozás, adatkezelés, feldolgozás, vagy akár felhőalapú adatalkalmazások és azoknak a megoldásai. (*tgs.com, (2023)*)

A TGS vállalat számára nagyon fontosak az ügyfelek, nagy felelősséggel tartoznak feléjük. A TGS vállalat azt vallja magáról, hogy két dologban lehet megkülönböztetni más hasonló vállalatoktól: az első a színvonalas termékek a második pedig a világszínvonalú ügyfélszolgálat. A minőséget tartják a védjegyüknek, elsődleges céljuk, hogy megértsék és eleget tudjanak tenni az ügyfelek elvárásainak. Számukra elmaradhatatlan, hogy minden általuk készített terméken vagy

szolgáltatáson megjelenjen, hogy a minőség náluk mindennél fontosabb. Az ügyfelek kiszolgálásának módszere is fontossági sorrend élén áll: az ügyfélkiszolgálásnak pontosnak, minőséginek és barátságosnak kell lennie. (tgs.com, (2023)) A TGS vállalat számára nagyon fontosak az alkalmazottak. Tiszteletben tartják a méltóságukat és elismerik az érdemüket. Olyan menedzsmentet biztosítanak számukra, hogy mindennap legyen lehetőségük arra, hogy előjogot élvezhessenek egy igazán egészséges munkakörnyezetben. A szakképzettek és szakképzetlenek számára s egyenlő esélyt biztosítanak a fejlődésre az előre lépésre egyaránt. (tgs.com, (2023))

A TGS vállalat sok különböző jótékonyági szervezetet támogat. A cég vezetője azt nyilatkozta, hogy tudatosan egyetlen magán vagy akár állami szervezetet sem támogatnak, amelyek esetleg diszkriminatív politikát vagy akár gyakorlatot propagál. Kiálnak az egészségügy az állampolgári fejlesztések mellett egyaránt. De ugyanúgy támogatják a biztonsági szervezeteket és az oktatást is. Felkarolja az ENSZ-t (Egyesült Nemzetek Szervezete) és az általuk használatban levő ingatlanokat is és mindeközben védik a természeti erőforrásokat és a környezetet is egyaránt. (tgs.com, (2023))

A vállalatnak nyereséget kell, hogy termelnie, viszont nem csak a haszonért, hanem azért is, hogy a haszon egy bizonyos részét vissza tudják fordítani a termékek és szolgáltatások bővítésére. A további fejlesztések és bővítések egyaránt a részvényesi javakra történik. Ha ezeket az elveket és elképzeléseket sikerül betartani, akkor a tisztességes megterülés elérhetővé válik. (tgs.com, (2023))

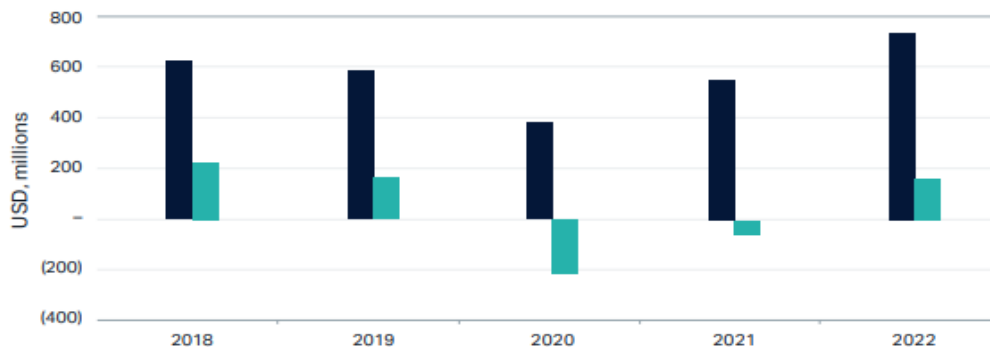
4.2. A LEADING ENERGY DATA & INTELLIGENCE (TGS) VÁLLALAT PÉNZÜGYI HELYZETE

A TGS vállalat egy hírszerzéssel foglalkozó vállalat, energetikai adatokkal foglalkozó és sokügyfeles üzleti modelljéről és a globális adatok gyűjtéséről ismert. A TGS adatokat és sokféle információkat szolgáltat olyan vállalatok számára, amelyek az energiarészlegen tevékenykednek. (tgs.com, (2023))

Az innováció és az adat vezérelt megoldásokat alkalmaznak és sokféle adatforrást is használnak, hogy érték vezérelt bepillantást engedjenek, így pedig az energiavállalatok és a befektetők meghozhatják a legjobb és a legmegfelelőbb döntéseket. (tgs.com, (2023))

Dolgozatomban 5 évet kutatok, hogy ezen évek alatt, hogyan alakult a vállalat pénzügyi helyzete. Kutatásom 5 évet 2018-2022-es éveket érinti. Nemrégiben tették közzé a TGS hivatalos honlapján a 2022 évi pénzügyi összefoglalót, amelyben jól látható táblázatokkal és ábrákkal szemléltetik a vállalat vagyoni helyzetének kialakulását. A következőkben olyan ábrák kerülnek bemutatásra, amelyek a vállalati pénzügyi helyzetének változásait mutatja be az elmúlt 5 évben. Az első ilyen ábra a bevételeket és az üzemi eredményeket ábrázolja:

10. Ábra : A bevételek és az üzemi eredmény alakulása a TGS cég esetében

(Forrás: tgs.com, anual report, 2021)

■ **Sötét kék oszlop:** Bevételek

■ **Világos kék oszlop:** Üzemi eredmény

A fenti ábra bemutatja, hogy az elmúlt 5 évben hogyan alakult a TGS vállalat bevétele és működési eredménye. Első sorban fontos tudni, hogy a bevétel egy vállalat esetében azt jelenti, hogy mennyit tud keresni az áruk és a szolgáltatások értékesítéséből. Nagyon sok esetben egy lapra teszik a bevételt a nyereséggel, de ez a vonatkoztatás helytelen. Az a legjobb megoldás, ha a bevételt azt eladásnak tekintjük: mekkora összeget tud hozni a vállalat számára a termékek vagy a szolgáltatások eladása. A nyereség az más dolgokat is magába foglal például egyéb működési ráfordítások elszámolását, ide tartozhatnak: a marketing vagy akár a bérleti díjak is. A bevételt a következőképpen lehet kiszámolni: **Bevétel = eladott mennyiség*egységenkénti ár.** (papinnews.com (2022))

Az ábrán megjelenő következő elem az üzemi eredmény. Az üzemi eredményt úgy lehet meghatározni, hogy megmutatja, hogy a vállalat milyen gazdasági eredményekkel rendelkezik. Különös figyelmet fordít a céltartalékok és az értékcsökkenések felosztásra és visszafordítására is. Az üzemi eredmény kiszámítása, úgy történik, hogy az adott vállalat bevételeiből leszámítják az összes felmerülő költséget, amelyek a cég működése során jöttek létre. Ezek lehetnek: bérleti díjak, munkaerőköltségek, anyagköltségek. Ezen művelet elvégzéseként kapott eredményt tekinthetjük az üzemi eredménynek. (rsm.hu, (2023))

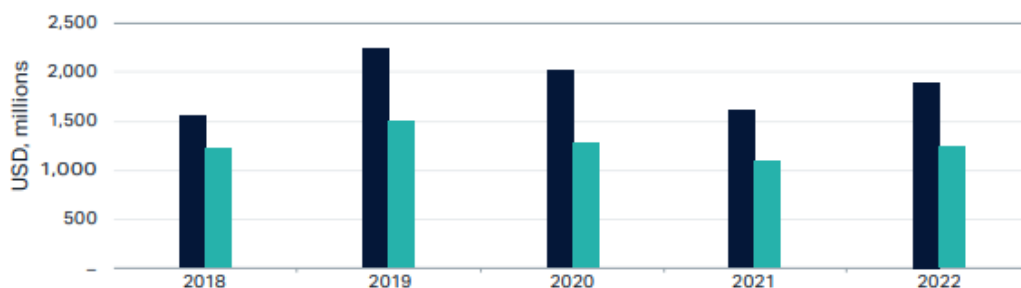
A 10. ábráról leolvashatjuk azokat a következtetéseket, hogy a vizsgált 5 évben a bevételek eredményei csupán csak a 2020-as évben mutatnak csökkenést. A 2020-as évről már esett szó egy korábbi fejezetben, ahol részletesebben be volt mutatva a covid19 járvány okozta változások. A Leading Energy & Data Intelligence (TGS) vállalat 2020-as bevételeinek csökkenése az éves jelentésre hivatkozva egyértelműen a covid19 járványra fogható. A cég 2020-as bevétel eredményei 48% -al csökkentek a 2019-es adatokhoz képest. 2019-ben 327,2 millió dollár volt a cég bevétele, míg 2020-ban ez 170,5 millió dollárra csökkent. Ez a csökkenés betudható annak, hogy a vírus leállította az egész gazdaságot, ezzel pedig le lassultak az eladások, és nem csak le lassultak, de alacsonyabb áron is lehetett értékesíteni az árut vagy akár a szolgáltatást. A 2020-as év elteltével az ábra kiválóan szemlélteti, hogy a bevétel értékei újra növekedni kezdtek. 2022-re

pedig teljesen helyre is álltak, mert az eredmények magasabbak a 2018-as évnél is. Ezek a magasabb bevételek azzal is magyarázhatóak, hogy a vállalat már régebb elkezdte a Magseis Fairfield vállalat megvásárlást. Ezt a vásárt véglegesen 2023 januárjában fejezte be, viszont már tavaly a birtokában volt és ezáltal bővültek a termékek és a szolgáltatások listája. Ez egy nagyobb befeketés volt a TGS vállalat számára, viszont nagyobb bevételt is hozott, mert meg nővekedtek az igénybevehető termékek és szolgáltatások számai is egyaránt. A bevétel mellett az ábrán az üzemi eredmény is megjelenik, melynek jelentéséről az fenti bekezdésekben már esett szó. Az ábráról megfigyelhetjük az üzemi eredmény értéke 2020-ban negatív irányba mozdul el. Ez a negatívitás 2021-re is megmarad egy bizonyos szinten. Az üzemi eredmény negatívvá válhat, hogyha a kiadások meghaladják a bevételeket. Ez az jelenti, hogy ezekben az években a vállalat többet költött a termékei, szolgáltatásai előállítására, az alkalmazottak béreire vagy akár a marketingre, mint amennyit bevételként el tud számolni.

A vállalat hivatalos honlapján olvashatjuk, hogy az üzemi eredmény vesztesége 264,2 millió dollár volt, ami -83%-os csökkenést jelent a 2019-es évhez képest, ezeket az információkat láthatjuk a 10. ábrán is. A TGS vállalat honlapján olyan információk is felelhetőek, hogy a vállalat 2019-ben több nagyobb projekt megvalósítást is kezdett el, illetve terveztek meg a 2020-as évre. Ezekre a projektekre már 2019-ben igényeltek némi ráfordítást, viszont 2020-ra tervezték a teljes megvalósításukat. 2020 elején megjelenő covid19 járvány minden tervet romokba döntött, mivel a leálló gazdaság pánika nem a félben hagyott projektekre irányította a figyelmet, hanem arra, hogy a lehető legjobb módon vészeljék át a vállalatok ezt a nehéz időszakot. Ez alól a TGS vállalata sem volt kivétel. A 2019-ben megkezdett projektek ráfordítási 2020-ra is átkerültek, amelyekhez még került jó néhány ráfordítás a vírus miatt. Így ment át negatív értékbe az üzemi eredmény 2020, illetve 2021-re is. (tgs.com, (2023))

Tovább elemezve a vállalat pénzügyi helyzetét érdemes szót ejteni a cég eszközeiről és tőkéjéről. A kutatásomban elemzett 5 év alatt a vállalat ezen két eleme a következő képen alakult:

11. Ábra: A TGS vállalat eszközei és tőkéi összesen

(Forrás: tgs.com, anual report, 2021)

■ Sötét kék oszlop: Bevételek

■ Világos kék oszlop: Üzemi eredmény

Az eszközök és a tőke jelentőségéről és fontosságról Fülöp Árpád Zoltán Számviteli és mérlegtani alapfogalmak című könyvében olvashatunk. A pontos meghatározása pedig a következő: „Az eszközök (aktívák) a vállalatnak olyan pillanatnyilag ellenőrzött erőforrásai, amelyek múltbeli események hatásaként jelentek meg, és a jövőben hasznot hozzanak a vállalatnak.” Az eszközöket a következőképpen tudjuk kiszámolni: **Gazdasági javak + Követelések**. A megtérülési idő alapján az eszközök két különböző nagy csoportba sorolhatjuk ezek a befektetett eszközök és a forgó eszközök. (Fülöp Á.Z., (2011)).

Az ábrán megjelenő második elem a saját tőkét mutatja be. A saját tőkére azt érdemes tudni, hogy olyan vagyoneértékek tartoznak hozzá, amelyeket nem kötelezi a visszafizetés. A vállalat ezekre a vagyon értékekre szert tehet külső és belső forrásból is. A Saját tőkét a következő módszerrel lehet kiszámítani: **Saját tőke = Eszközök – Kötelezettségek**. (Fülöp Á.Z., (2011))

Az ábráról leolvashatjuk, hogy a TGS vállalat összes eszköze az elemzett 5 év alatt összességében magasan szinten volt. 2022-ben a többügyletes eszközökbe történtek befektetések, amelyek az eszközöknek 20,3 millió dollár részét tették ki. Az eszközök értéke 2022-ben 1.823.897 millió dollár volt, ez 209. 070 ezres növekedést jelent a 2021-es évhez képest. A következőkben a saját tőke változásairól azt lehet elmondani, hogy az elemzett 5 év alatt szinte képes volt a vállalat egyszinten tartania mérlegének ezen elemét. A 2020-as és a 2021-es években láthatunk némi vissza lépést, ami a 2022 évre kiegyenlítődött. 2022 december 31-dike zárással a teljes saját tőke értéke 1239,8 millió dollár volt (ami növekedést jelentett a 2021-es évhez képest, ahogy ez az előbb is említésre került, ugyanis 2021-ben a saját tőke értéke 1115,3 millió dollár volt). A 2022-es évre történő saját tőke növekedés az év során megtermelt nettó nyereségből származik, ami a Magseis Fairfield vállalat felvásárlása során felvett tőke együttes hatásának köszönhető. (tgs.com, annual report, (2023))

Ezen fejezet betekintést nyújtott, hogy az általam választott Leading Energy Data & Intelligence (TGS) vállalat mérlegének néhány fontosabb eleme milyen változásokon ment át az elemzett években. A vállalat elemzés folytatódni fog a későbbi fejezetekben, ahol majd a cég össze hasonlításra kerül egy másik hasonlóan tevékenykedő vállalat értékeivel, eredményeivel.

4.3. A TGS VÁLLALAT FENNTARTHATÓSÁGA

Dolgozatom fő témája a fenntarthatóság. Ezen kifejezés tulajdonságai és jelentései kerültek elemzésre az elméleti részben is. Ismételtségenként fontos megemlíteni, hogy a fenntarthatóság egy olyan koncepció, amely azt foglalja magába, hogy az emberi társadalomnak hogyan is kellene működni, ahhoz, hogy egy jobb jövőben élhessen az új generáció. (Síklay I., Virág B. (2019), (2000))

Kutatásom során én a vállalati fenntarthatóságra fektetem a hangsúlyt, amit két cég keretein belül teszek meg. A vállalati fenntarthatóságnak is az a célja, hogy egy cég felelősségteljesen tudjon működni, és olyan üzleti modelleket és gyakorlatokat alkalmazzanak, amelyek nem károsítják a környezetet és hozzá járuljanak ahhoz, hogy javítsák a társadalmi életminőséget. (Montivíz Zrt., Budapest, (2018))

Az általam választott Leading Energy Data & Intelligence (TGS) vállalat egy befektetői

cég, amelynek a fenntarthatóságára érdemes időt szánni. Minden évben gondosan megszerkesztett fenntarthatósági jelenést adnak ki, amelyben részletes információkat lehet találni arról, hogy milyen eredményeket értek el a fenntarthatósággal. A cég globális jelenléte és üzleti modellje miatt a fenntarthatóság működésük szerves részét képezi. A TGS cég többféle szempontból is megközelíti és próbálja megvalósítani a fenntarthatóságot, viszont nagyon büszke, hogy ezen a téren vezető szerepet tölt be. A nehéz környezeti hatások csökkentése mellett az elkötelezettsége töretlen. A TGS nem csak az azon vállalatokat próbálja rá venni a fenntarthatóságra, amelyekkel együtt működik vagy, amelyekbe befektet, hanem saját cégén mutatja a példát leginkább. A cég a texasi Houstonban működő központjába olyan napenergiával működő parkolótetőt szerelt fel, amely egy hatalmas mérőöldkőnek számít. Ez egy 1700 modulból álló létesítmény és az előre jelzési számítások alapján 929.034 kilowattóra lehet az éves energiatermelése. Ez az energiatermelés a becslések szerint évente 1,4 millió fonttal tudná csökkenteni a szén-dioxid-kibocsátást. A TGS vállalat napenergia parolótetője Houston övezetének legnagyobb és leginnovatívabb napaelem projektje. (*tgs.com, (2023)*)

A Leading Energy Data & Intelligence (TGS) cég el van kötelezve az mellett, hogy óvni és védeni kell a környezetet, amiben élünk. Arra is próbálja felhívni a figyelmet, hogy úgy végezzük a tevékenységünket, hogy környezeti és fenntartható szempontból is felelős módon viselkedjünk. (*tgs.com, (2021)*)

A TGS vállalat környezet kímélő tevékenységeket is végez nem kevés számban, amelyek kulcsfontosságúak a globális stratégiák megvalósításának előre segítésében:

- Elvégzik a környezeti kockázatértékelést
- Felmérik a környezetre gyakorolt hatásukat
- Minimálisra csökkenti a tervezés és vásárlás során keletkezett hulladékot
- A szén-dioxid-kibocsátás minimalizálása
- Üzemi és véletlenül kialakuló szennyezés elleni védelem
- Vészhelyzeti és elhárítási tervek kidolgozása a környezeti katasztrófákra (*tgs.com, (2021)*)

Az is fontos megemlíteni, hogy a TGS egy olyan vállalat, amelyik arra is figyel, hogy az alkalmazottai számára olyan körülményeke próbál biztosítani, amelyek elfogadóak. Így kerültek be azon 418 vállalati közé, amelyek szerepelnek a Bloomberg Gender-Equality Index (GEI, egy módosított piaci kapitalizáció súlyozott index, célja az, hogy a nemek szerinti adatszolgáltatás átláthatóságát ismertesse). Elismerik, hogy a nemek közötti egyenlőség és sokszínűség folyamatos kihívást jelent, viszont ők büszkék arra, ezt az ügyet is támogatják. Úgy vélik ezáltal meg elfogadóbb és befogadóbb a munkakörnyezet tudnak biztosítani az alkalmazottjaik számára. (*tgs.com, (2021)*)

A vállalat egyik fontos résztvevője az EnerGeo nevezetű cégnek, segíti a szeizmikus műveletek és szén-dioxid-kibocsátásra vonatkozó ipari iránynyelvének megszerzésében. Valamint részt vesz a szervezeten belül több környezetbaráti és fenntartható gyakorlatban is. A 2022-ben az óceánból 5,5 metrikus tonna eldobott halászfelszerelést és tengeri hulladékot távolított el a TGS

csapata. (tgs.com, Sustainability Report, (2023))

A következőkben egy olyan táblázat kerül bemutatásra, amely azt fogja bemutatni, hogy a vállalatnak hogyan változtak a szénhidrogén és széndioxid kibocsátásai az évek során. (2020-2022) Ezzel is arra utalva, hogy láthatóvá váljon az, hogy a TGS vállalat évről évre egyre jobban figyel a fenntarthatóságra ezen belül is ebben az esetben a környezetre és annak szennyezésére. (tgs.com, Sustainability Report, (2023))

3.Táblázat: **1 hatály alá tartozó gázok kibocsátása**

Évek	² CO ₂ e (mt)	CO ₂ (mt)	³ CH ₄ (kg)
2020 (alapállapot)	337,75	337,12	.45
2021	.67	.66	0
2022	.33	.32	0

(Forrás: tgs.com, Sustainability Report, 2023)

A fenti táblázatból láthatjuk, hogy a 2020-as évhez képest mekkora csökkenés tapasztalható az összes gáz kibocsátás esetében. A metán gáz esetében észlelhető leginkább a hatalmas csökkenés ugyanis látható 2021-re és 2022-re is egyaránt nullára csökkent értéke. A vállalat ezzel is azt igazolja, hogy évről évre hatalmas erőfeszítéseket tesz annak érdekében, hogy a fenntarthatóságát fejlessze. (tgs.com, Sustainability Report, (2023))

Ebben a fejezetben tisztább képet kaphattunk arról, hogy hogyan is működik a vállalat fenntarthatósága és milyen előre lépéseket tesz annak érdekében, hogy ezt évről évre tudja fejleszteni. (tgs.com, Sustainability Report, (2023))

4.4. A TGS ASA VÁLLALAT ESG KOCKÁZATI BESOROLÁSA

Ha fenntarthatóságról beszélünk, akkor a legfontosabb, amit meg lehet említeni az az ESG. Az ESG fogalmáról esett már szó az előbbi fejezetekben, viszont még fontos megemlíteni, hogy az ESG azokra a társaságokra, vállalatokra illik rá, akik működésük során figyelmet szentlenek a környezet kímélésre a társadalmi hatásokra és a szociális értékekre is. Az ESG-hez hozzá tartozik az a kockázati besorolás, amelynek a vizsgálata során kiderülhet, hogy az ESG tényezők milyen hatással lehetnek az intézmények üzleti klienseire, befektetett eszközeire. Az ESG kockázatoknak

² Széndioxid egyenérték, például: üvegház hatású gáz

³ Metán gáz: színtelen, szagtalan, a legerősebb üvegházhatású gáz

léteznek minősítései vagy másnéven rangsorai is, melyekre szűrőprogramok vannak létre hozva. Az egyik ilyen legnépszerűbb adatbázis a MSCI honlapján található meg. Ezen a honlapon 7 minősítési kategóriát tudunk megkülönböztetni egymástól, amelyek a következők: (elemzeskozpont.hu, (2023))

- CCC – lemaradók, legrosszabb;
- B – lemaradók;
- BB – átlagos;
- A – átlagos;
- AA – vezető;
- AAA – vezető, legjobb

A Leading Energy Data & Intelligence (TGS) vállalat hivatalos honlapján is közzétette, hogy az MSCI értékelése szerint milyen kategóriába esett az ESG rangsort illetően. A tájékoztatóban nem csak az MSCI ESG rangsora van feltüntetve, megjelenik még a Governance csoport rangsora is, a fenntarthatósági ESG kockázati besorolása és a State Street Global Advisor rangsora is, ezt láthatjuk a következő ábrán:

12. Ábra: 2021-es ESG jelentési kártya

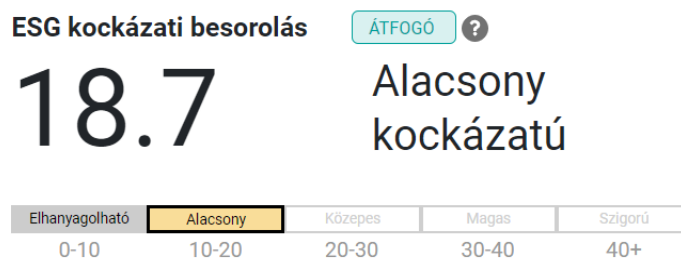
(Forrás: tgs.com, 2021), Saját szerkesztés, 2023)

A fenti ábrából látható, hogy a Governance Group besorolása alapján az Olsoi tőzsdén a TGS cég a legjobb 15 vállalat között szerepel. Az MSCI ESG besorolás alapján A kategóriába tartozik, ami a második, vagyis a jobbik átlagosat jelenti. A fenntarthatósági ESG kockázati besorolása alapján az „erős” rangot kapta a kockázatkezelésben. Végso soron a State Global Advisors számításai alapján a TGS cég beletartozik a vele hasonló tevékenységű vállalati iparágok szerinti top 10% -os besorolásba. (*tgs.com, (2021)*) A Refinitiv honlapján is találhatunk ESG vállalatok pontszámainak értékelésére vonatkozó információkat. A Refinitiv az ESG pontszámok elkötelezettségét 10 témában fejt ki: ezek pedig a következők: termékinnováció, emberi jogok, kibocsátás, részvényesek.

A Refinitiv honlapján a TGS vállalatra is találhatunk információkat. Ezek az információk a következőképpen néznek ki: a TGS vállalat ESG besorolása 76 pontot kapott a 100-ból. Ez egy igazán magas érték ugyanis az értelmezések között a 75 és 100 közötti érték kiváló relatív ESG teljesítményt jelent. A Refinitiv ESG pontszámai azért voltak kitalálva, hogy átláthatóan és tárgyilagosan lehessen mérni az ESG eredményeket. (*refinitiv.com, (2023)*)

Több vállalat is foglalkozik ESG besorolási pontszámméréssel. A Moringstar honlapján is találunk ESG pontszámok mérésre alkalmas eszközöket. Itt is megtaláltam az általam választott TGS céget, ami geotudományos szolgáltatásokat és adattermékeket nyújt gáz- és az olajipar számára. Azért nagyon fontos a tevékenysége, mert segít abban, hogy engedélyek hamarabb készhez kerüljenek és elkészüljenek a regionális adatprogramok. A Morningstar ESG pontszám mérésének módszere alapján a TGS ASA a következő minősítést kapta:

13. Ábra: A Morningstar ESG besorolása a TGS ASA vállalatra vonatkozóan

(Forrás: *sustainalytics.com, 2023*)

A fenti ábráról leolvashatjuk, hogy a TGS ASA vállalat ESG kockázat besorolása 18,7, tehát alacsony kockázatú. Az ESG kockázati besorolásnak az a célja, hogy megmutassa az elemzéseivel, hogy egy vállalat mennyire van kitéve az iparág specifikus ESG rizikóinak és azt, hogy vállalat mennyire tudja kezelni ezeket a felmerülő kockázatokat. (*sustainalytics.com, (2023)*)

Az ESG kockázati besoroláson kívül kitérnek még a vállalat kitettségre és menedzsmentjére is ez kerül bemutatásra a következőkben. A vállalat kitettsége leginkább azt mutatja meg, hogy az adott vállalat ez esetben a TGS ASA mennyire van kitéve a lényegesebb ESG problémáknak. Ez a kitettségi pontszám úgy van meghatározva, hogy figyelembe veszi az ágazati és vállalatspecifikus

tényezőket, ez lehet például az üzleti modell is. Az általam választott TGS ASA ezen expozíciója közepes szinten van. (*sustainalytics.com, (2023)*)

Az ESG kockázatokat érintő menedzsment azt mutatja meg, hogy egy vállalat mennyire tudja kezelni az ESG problémákat. Ezek a pontszámok olyan módon kerülnek kiszámolásra, hogy feltudják mérni az adott cég programjainak, politikájának, gyakorlatának monumentalitását. A TGS ASA vállalat esetében az ESG anyagi kockázatkezelése az erős minősítést kapta a sustainalytics adatai szerint. (*sustainalytics.com, (2023)*)

4.5. TERVEK, CÉLOK

Mint minden cégnek a Leading Energy Data & Intelligence (TGS) vállalatnak is vannak céljai a jövőre nézve több témával kapcsolatban is. Az első ilyen téma a tőke kezelés. A vállalat éves jelentéseiben találhatjuk az erre vonatkozó információkat. A 2022-es éves jelentésben az áll, hogy a cég tőke kezelésének továbbra is az is a céljai közé tartozik, hogy megvédjék és megőrizték a befektetési alapokat, ezen kívül tudják biztosítani a likviditást és nem utolsósorban pedig a piaci megtérülési ráta jobbnál jobb megtérülését is fontosnak tartják. (*tgs.com, annual report, (2023)*)

2022 december 31-én a saját tőke az összes eszköz 67%-át tette ki. A TGS-nek az célja, hogy olyan készpénzes osztalékot tudjon fizetni, hogy összhangban tudjon lenni a hosszútávú mögöttes cash flow-jával. Amikor sor kerül az osztalék meghatározására, akkor a cég igazgatója figyelembe veszi a várható cashflowt, a befektetési terveket, finanszírozási követelményeket és a pénzügyi rugalmasság szintjét is, ami megfelel az TGS üzleti modelljének. Céljuk közé tartozik az is, hogy az évek során stabil osztalékot tudjanak tartani USA dollárban. 2023-ra azt is tervezik, hogy katasztrófaelhárítási és válságkezelési terveit frissítse. Ugyanakkor nagyon fontos kérdés az idei évre az is, hogy megtudják tárgyalni a műveletekkel kapcsolatos menedzsmentet. Azt is tervezik, hogy az ehhez a menedzsmenthez hozzanak létre egy kulcsfontosságú teljesítmény mutatót, amelyeket majd 2023-as év folyamán be tudnak építeni a munkavállalói bónuszprogramba. (*tgs.com, annual report, (2023)*)

A vállalat 2023 céljai közé tartozik az is, hogy elvégezze a HSE-MS hiányelemzését. (Health, Safety and Environment Management System- Egészségügyi, biztonsági és környezetvédelmi irányítási rendszer.) Ezt az elemzést a TGS a nemrégiben megvásárolt Magseis Fairfield adataival együttvéve szeretné elvégezni. 2023 harmadik negyedév végén szeretné kiadni a véglegesített irányítási rendszert. Ezt a két rendszert jól megtervezetten és szisztematikusan szeretné majd integrálni, azzal a céllal, hogy egy QHSE irányítási rendszert tudjon létre hozni, amely biztosítani fogja, hogy a vállalat összes műveletét biztonságosan tudják végre hajtani és mindezt úgy, hogy megfelel, vagy akár meg is haladja az iparágban bevált szabványokat és gyakorlatokat. (*tgs.com, annual report, (2023)*)

A TGS-nek az egészségüggyel kapcsolatosan is vannak céljai, még pedig az, hogy 6,0 alatt tudjon maradni az összes rögzíthető esetfrekvencia, úgyhogy figyelembe veszik az összes rögzíthető irodát és helyszínt is egyaránt. (*tgs.com, annual report, (2023)*)

4.6. A TRANSILVANIA INVESTMENTS ALLIANCE S.A (TRANSI)

Dolgozatom azon részéhez értünk, ahol a második általam választott cég kerül bemutatásra, ami nem más, mint: a Transilvania Investment Alliance S.A vagyis rövidített nevén: TRANSI. Ez a második vállalat is befektetésekkel foglalkozik hasonlóan a TGS céghez.

Ezen a fejezetsorozaton belül is bemutatásra kerül, a vállalat indulása, pénzügyi helyzete, szó esik a fenntarthatóságról és a célokról is. A fenntarthatóság kapcsán azt érdemes megjegyezni, hogy az előző fejezetben tárgyalt cég a TGS sokkal nagyobb mértékben figyel és szán a fenntarthatóságra, mint a TRANSI. Kutatásom ebből a szempontból is igencsak érdekesnek bizonyul, mert felmérhetjük, hogy az a vállalat, aki áldoz a fenntarthatóságra milyen pénzügyi szinteket ér el a másik hasonló tevékenységű vállalathoz viszonyítva. Fontos megemlíteni azt is, hogy a vállalat pénzügyeinek és fenntarthatóságának szintje nagyban függ a környezettől és társadalmi elvárásoktól. Kutatásom vizsgálatának célja az, hogy kiderítsem a vizsgált vállalatoknak mennyire változik meg a pénzügyi helyzetük a nem pénzügyi fenntarthatóságra figyelve, hanem arra fenntarthatóságra, ami figyelembe veszi a környezet egészségét és egy jobb jövőt próbál teremteni a növekvő társadalomnak.

4.6.1. VÁLLALATI PROFIL

A Transilvania Investments Románia egyik legnagyobb befektetési alapja, ugyanis egy elég komoly releváns tapasztalattal rendelkezik a román tőkepiacon. 2021-ben csatlakozott Patriþiu Abrudan felügyelő bizottsági tagként a Transilvania Investments csapatához. Abrudan volt az az ember, aki 1996 óta tagja volt annak a csapatnak, amely elérte, hogy a Banca Transilvania ma Románia legfontosabb bankjává vált. A Transilvania Investments S.A rövidített nevén TRANSI 1996 novemberében alakult részvénytásaságként a Transilvania III. magántulajdoni alap utódjaként. A vállalat nemrégiben változtatta meg a nevét, ugyanis 2022.03.13. SIF3 néven volt megtalálható. Márciustól TRANSI néven ismert. Székhelye Brassóban található, és az egyike a bukaresti tőzsdén jegyzett 5 darab pénzügyi befektetési társaságnak. (*transilvaniainvestments.ro*, (2022))

A társaság tevékenységei közé tartozik mintegy 298 kereskedelmi társaságban való részesedésből álló saját részvény portfólió kezelése, Románia területén. Ezeknek többsége Erdélyben és az ország délkeleti részén található. Az alap eszközöket veszi kezelésbe, a portfóliójában többféle társaságok is megtalálhatóak: turisztikai, ingatlan, energia, IT-szektorok. (*transilvaniainvestments.ro*, (2022))

A TRANSI cég biztosítja a befektetőinek, hogy könnyebben és átláthatóban tudják kezelni ügyleteiket. Segítenek abban, hogy tisztább képet kapjanak a vállalat irányításról, elkötelezettségükről annak érdekében, hogy odaadóan tudjanak fellépni esetleg olyan nagyszabású projektek támogatásának érdekében, amelyek mind Románia érdekeit szolgálják. (*transilvaniainvestments.ro*, (2022))

A vállalatnak 2022-ben 43 alkalmazottja volt. 62 hotelben szerepel részvényesként és ez összesen mintegy 10.000 hotel szoba birtoklását jelenti a TRANSI cég számára. Ezek a hotelszobák Románia tengerpartján találhatóak többnyire: a Fekete-tenger partján fekvő üdülőhelyeken

találhatóak: Eforie Nordban az Eforie Sudban a Neptunba, a Venusban és a Saturnban egyaránt. Ugyanakkor részvényes még még a Băile-, Felix-, Tușnad-, Buziaș-i gyógyfürdőkben is. Ezeken kívül tulajdonosa még a Transilvania Travel nevű cégnek is. Ez a cég az utazásszervezője azoknak a cégeknek, amelyek a TRANSI cég portfóliójába tartoznak. (*transilvaniainvestments.ro*, (2022))

A Transilvania Investments vállalati életében fontos stratégiai helyzetet foglalnak el a pénzügyi szektorban létrejövő befektetések. Ezeknek előnye is van, ami nem más, mint a gyors likviditás biztosítása. Az elmúlt két évtizedben folytonos növekedés volt tapasztalható a turizmus terén, amelyekben az általam választott cég a Transilvania Investments vállalat folyamatosan tudott befektetési tapasztaltokra szert tenni a megnövekedett forgalom miatt. A TRANSI aktív szerepet tölt be a vendéglátóipar különböző ágazataiban kezdve az üzleti turizmustól egészen a fürdőturizmusig. Ezeken a területeken hosszú távú projekteket terveznek el és szögeznek le, hisz érdekükben áll a magasabb eredmények elérése, amely nem csak a saját hasznukat szolgálják, hanem azokat a cégeknek is a hasznukat, amelyekbe a TRANSI befektet. Mindig és minden körülmények között figyelnek minden piaci eseményre és nagyon nyitottak minden új befektetési lehetőségre. Ez lehet akár tech-start program is vagy nagyobb és bonyolultabb múlttal rendelkező cég is, ha megfelelő szinten vannak azok a lehetőségei, hogy potenciális hozamot tudjanak hozni, akkor a TRANSI vállalat minden érdemesebb lehetőséget átvizsgálva befektet ilyen cégekbe is. Személyre szabják a stratégiákat és ez szerint dolgoznak közvetetten vagy akár közvetlen befektetési mód mellett is. A társaság aktív résztvevője a Liquid Strategies (közéjük tartozik: fix kamatozású részvények, nyilvános piaci részvények) által kínált befektetési lehetőségeinek maximális kihasználásában. Megcélozza a széles skálájú stratégiákat és a hosszú befektetési horizontot kijelölő portfóliókat is. (*transilvaniainvestments.ro*, (2022))

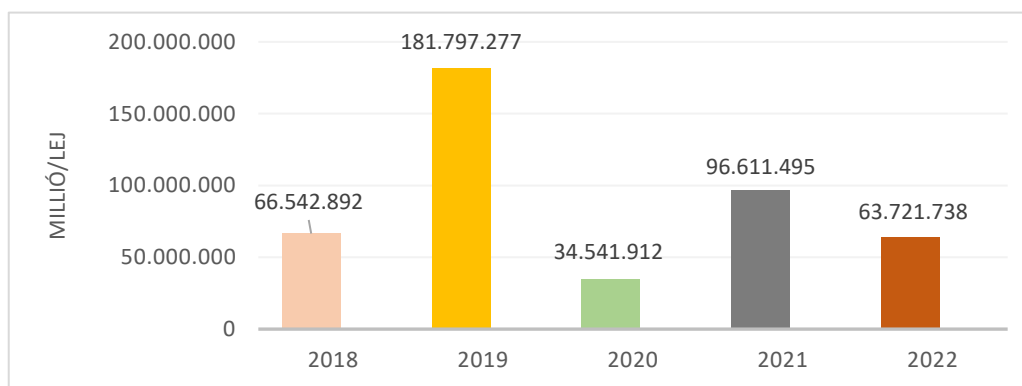
4.6.2. A TRANSILVANIA INVESTMENTS S.A VÁLLALAT PÉNZÜGYI HELYZETE

Mint minden cégbemutató esetében érdemes bemutatni az adott vállalat pénzügyi helyzetét is. Ez a TRANSI cég esetében sem lesz másképp. A vállalat év végi elemzésében sokszor kerülnek említésre a világot érintő problémák a megnövekedett infláció és az Orosz-Ukrán háború is egyaránt.

A TRANSI 2022-es éves jelentéséből megtudhatjuk, hogy 2022-ben a román tőke piac ellátási láncainak nehézségei, az energiaárak emelkedése és az infláció folyamatos növekedésével megjelenő aggodalmak jegyében telt a TRANSI cég számára is. Ez a társaság a román tőkepiacon túlnyomórészt befektetési portfóliókat kezel, melyek lehetnek banki, turisztikai és rekreációs szektorban működő cégek tőzsdén jegyzett részvényei. (*transilvaniainvestments.ro*, *raport anual*, 2022)

A TRANSI cég pénzügyi helyzetébe csak akkor lehet megfelelő betekintést nyerni, hogyha látjuk, hogy hogyan változott a nettó profit összege az elemezett 5 év alatt. A következőkben egy ilyen ábra kerül bemutatásra:

14. Ábra: A TRANSI S.A nettó jövedelem változás (millió/lej)

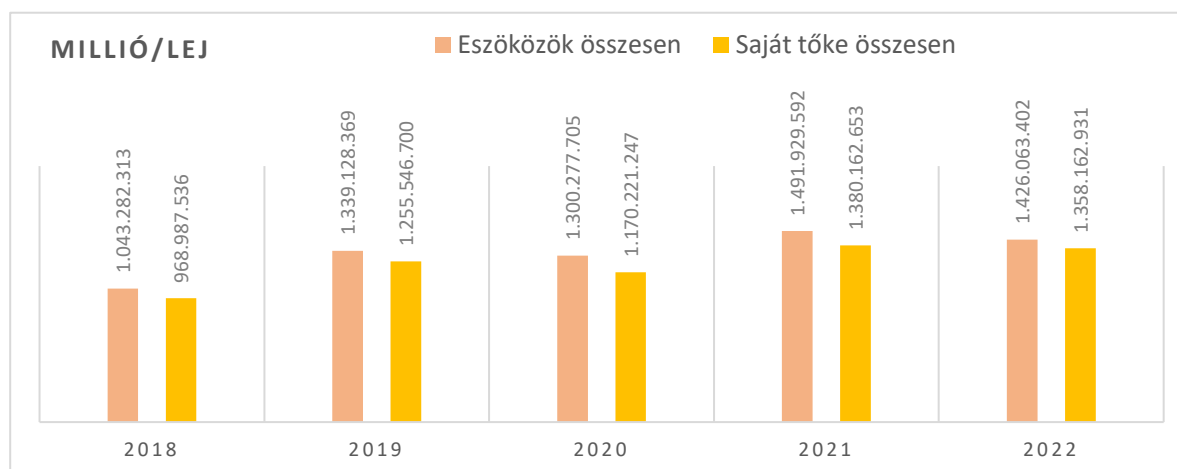

(Forrás: saját szerkesztés a TRANSI S.A adatai alapján, 2023)

Az ábráról egyértelműen leolvasható, hogy milyen hatalmas változások jöttek létre a vállalat nettó jövedelmébe az elemzett 5 év alatt. A 2018-as elemzett kezdeti év után 2019-ben hatalmas növekedés figyelhető meg. Ebben az évben ez a hatalmas növekedés a Banca Transilvanival kötött szerződés eredményeképpen tudható be. Ez a növekedés nem tartott sokáig ugyanis a 2020-as évvel együtt járó covid19 világjárvány hatalmas csökkenést eredményezett. Összesen 147.255.364 milliárd lejjel volt kevesebb a vállalat nettó jövedelme 2019-hez képest. A TRANSI cég nagyon sok turisztikai cégbe fektet például: Turism Felix. A 2020-as járvány körülmények miatt ezen létesítmények szigorú lezárás alá kerültek a kormányi parancsok által, így megszűnt a bevétel onnan érkező része. A 2021-es év is megérezte a covid19 járvány hatásait, hisz csak szigorú szabályok betartásával működhettek újra ezek a cégek így a nettó jövedelem is csak apránként kezdett növekedni. A 2020-as év után nem mondható az, hogy az ország kiváló gazdaságnak örvend, hisz a hatalmas infláció nem csak a TRANSI vállalat nettó jövedelmét ingatta meg hanem sok más cégét is. A TRANSI vállalat esetében látható, hogy nettó jövedelem értéke ismét csökkenésnek indult, és ezt, mint a nehéz gazdasági helyzet kegyetlen eredménye. (transilvaniainvestments.ro, raport anual, 2022)

A nettó jövedelem megvizsgálása után érdemes szót ejteni a Transilvania Investments S.A eszközeinek és saját tőkéjének a változásáról is. A következőkben ez az ábra kerül bemutatásra.

15. Ábra: Az eszközök és a saját tőke alakulása 2018-2022, (millió/ lej)

(Forrás: saját szerkesztés a TRANSI S.A adatai alapján, 2023)

Az ábráról leolvasható, hogy az elemzett 5 év alatt 2018-ban voltak az értékek a legkisebbek. Ezeket az értékeket még a 2020-as covid19 járvány időszaka sem tudta felülmúlni. 2018-ban a vállalatnak több peres ügye is volt a Brassói bíróságon, amelyet a vállalat több oldalról is megérzett. Mivel az eszközök a vállalat eseményeinek múltbeli hatását mutatják meg, egyértelműen elmondható, hogy vállalat eszközei nagyon kihattak az akkor évben történt pereskedések. Voltak peres ügyek összehangolt tevékenységek megállapításáról is. 2019-ben az eszközök és a saját tőke értéke is megnövekedett. Ezeket a növekedéseket viszont a covid járvány hozta nehézségek mind elvitték. 2021-ben a vállalatnak megnövekedtek az ábrán vizsgált értékei és ugyanez figyelhető meg 2022-ben is. A növekedés a Magseis Fairfield vállalat sikeres felvásárlásnak köszönhető.

4.6.3. A TRANSI VÁLLALAT FENNTARTHATÓSÁGA

Dolgozatom fő témája a fenntarthatóság, célja pedig az, hogy be mutatasra kerüljön az általam választott két vállalat fenntarthatósága. Az előbbi fejezetekben bemutatásra kerültek a TGS és a TRSANI cégek működési pénzügyi helyzete és most kerül bemutatásra a TRANSI cég fenntarthatósága.

A TRANSI egy brassói székhelyű vállalat, amelynek fő tevékenysége a befeketés. Azonban nem titok az a tény, hogy a romániai vállalatok esetében nem olyan gyakori a fenntarthatósági tények előre helyezése. Ez nincs másképp a TRANSI vállalat esetében is. A vállalat honlapján lehet kapni már 2021-re és 2022-re fenntarthatósági jelentéseket viszont azokból azt a következtetést lehet levonni, hogy 2020-óta dolgoznak jobban a fenntarthatósággal és teljesen 2024-re szeretnék kifejleszteni. A részvényesek által jóváhagyásra került, hogy 2020-2024-es időszakra a TRANSI cégnek fokozatosan be kell vezetnie az fenntarthatósági ESG tényezőket az elemzésbe, még a befektetési műveletek megkezdése előtt. (*transilvaniainvestments.ro*, 2021)

A Transilvania Investments Alliance S.A úgy vélekedik a fenntarthatóságról, hogy maga a

fenntarthatóság olyan környezeti, társadalmi, vagy akár irányítási (ESG) eseményeket vagy körülményeket jelenthet, amelyek befolyással vannak a vállalat életére. A befektetési döntésekhez fontos, hogy mindent részletesen vizsgáljanak meg, ugyanis több tényezőn is alapulhatnak. Az ilyen típusú kockázatok, amelyek egy befektetéssel járnak hosszabb időtávon realizálódnak. Azonban fontos felismerni azt, hogyha egy vállalat hosszabb távú fenntarthatóságot szeretne kialakítani, akkor figyelembe kell venni-e, hogy gazdasági építkezés nem fog feltétlenül eltérő megtérülésekhez vezetni. Az alacsony szén-dioxid kibocsátás a fenntartható erőforrások védelme a gazdaságszámára elengedhetetlen és ugyanakkor biztosítja a hosszútávú versenyképességet. Olyan üzleti módszerek, olyan rendszerek szervezhetőek meg, amelyek képesek arra, hogy regenerálódjanak és ezzel elérik a minimális erőforrás pazarlást. A TRANSI minden ilyen kezdeményezéshez csatlakozni szeretne. (*transilvaniainvestments.ro*, 2021)

Azok az események, amelyek a klíma változásból erednek magasabb szintre emelik a fenntarthatóság fontosságát és magasabb fenntarthatósági jelenlétét okoznak a társadalmi életben. A fenntarthatósági kockázatok különálló kockázatot tudnak jelenteni, de akár hatással lehetnek más kockázatokra is pl: a piaci kockázatokra, működési kockázatokra vagy akár a likviditási kockázatokra is. A TRANSI szemszögéből az ESG szempontok az energiák hatékony felhasználását jelentik. A vállalat már most hozzájárul a víz és a föld hulladék termelés és üvegházhatású gázok nagymértékű kibocsátások megfékezésében. Ugyanakkor mind ezek mellett támogatja, a társadalmi egyenlőtlenség leküzdését, a társadalmi integráció és a munkaügyi kapcsolatok előre mozdítását és a humántőkébe történő befektetéseket, valamint a korrupció elleni küzdelmet is. (*transilvaniainvestments.ro*, 2021)

Mivel a TRANSI cégnek nagyon alacsony az információja az ESG kritériumokat illetően így a fenntarthatóságról szóló események nagyon hiányosan követhetők le. A befektetések esetében az alacsony számok miatt még nem tudják figyelembe venni a környezeti szempontból történő társasági gazdasági tevékenységeket, amit a vállalat végez. Az előbbieken szó esett arról, hogy a cég több fenntarthatósági megmozdulást is támogat, tehát ebből azt a következtetést lehet levonni, érdekli a téma és ki szeretné teljesíteni ezt a fajta tevékenységét is. Viszont a fenntarthatósági jelentésben arról is szót ejtenek, hogy a komolyabb fenntarthatósági irányultság hatással lehet az alap eszközökre. Egy termék vagy szolgáltatás fenntarthatósággal történő előállítás, akár értékvesztést is idézhet elő és ez negatív változást okozhat az alap nettó eszközértékre. Ezeknek az információknak a tudatában azt mondhatjuk el, hogy a TRANSI cég szeretné bevezetni a fenntarthatóságot komolyabban is a vállalat életében viszont attól is tart, hogy ez vagyoni változásokat okozhat és talán kijelenthető az is, hogy a vállalat, egyenlőre nem tenné kockára a vállalat pénzügyeit és biztonságát a fenntartható befektetések fejlesztése miatt. (*transilvaniainvestments.ro*, 2021)

Összességében az mondható el, hogy a TRANSI cég szeretne a jövőben komolyabban figyelni a fenntarthatóságra, de addig is érdemes figyelmet szentelni arra, hogy azok a vállalatok, amelyekbe befektet hogyan állnak a fenntarthatósággal. Első sorban egy olyan táblázat kerül bemutatásra, amely bemutatja, hogy melyik az a top 10 vállalat, amelyekbe a TRANSI cég befektet:

4. Táblázat: A TRANSI S.A top 10 cége, amelybe befektet

Szimbólum	A cégek neve	Birtokolt részvények	Birtokolt részvények a teljes eszközökből
TLV	BANCA TRANSILVANIA SA	1,55%	13,62%
BRD	BRD - GROUPE SOCIÉTÉ GÉNÉRALE SA	2,31%	13,26%
TUFE	TURIZM FELIX SA	63,77%	6,37%
EFO	TURIZMUS, HOTELURI, RESTAURANTE MAREA NEAGRĂ SA	78,80%	6,24%
SNP	OMV PETROM SA BUCUREȘTI	0,33%	5,75%
VALAHA	EVERGENT INVESTMENTS SA	4,79%	4,33%
FEP	FEPER SA	85,80%	4,08%
CMCM	COMCM SA CONSTANȚA	56,72%	3,25%
KĂIN	CASA ALBA INDEPENDENȚA SA SIBIU	53,35%	2,97%
ARO	ARO-PALACE SA	85,74%	2,69%

(Forrás: transilvaniainvestments.ro, 2023)

A fenti táblázatból láthatjuk, hogy a TRANSI cég melyik vállalatba mekkora részesedéssel fektet be. Ebből a táblázatból két céget emelnék ki, amelyeknek érdemes figyelni a fenntarthatósági tevékenységére. Az első a Banca Transilvania SA vagyis a Transilvania Bank a második pedig a OMV Petrom. (transilvaniainvestments.ro, 2021)

A Transilvania Bank 2020-ban a CST index (Románia Vállalati Fenntarthatósági és Átláthatósági Indexe) értékelése szerint arany szintű elismerést kapott 750 másik vállalat közül. 2025-re a bank 36% -al szeretné csökkenteni a szénlábnyomot egy olyan bankkártya létrehozásával, amelynek előállításával nagyrészen csökkentik a káros anyagok kibocsátását. (bancatransilvania.ro, (2023))

A másik vállalat, amiről érdemes szót ejteni az az OMV Petrom. A fenntarthatóságuk tükrözése érdekében arról is kapunk információkat a vállalat honlapján, hogy 2021-ben a fenntarthatósági ESG besorolásban az olaj és gáztermelő iparág első 3% -kába tartozik, és 22,4-es ESG pontszámot ért el, ami a közepes szintű kockázati szintet üti. (omvpetrom.com, (2022))

Összességében elmondható, hogy a TRANSI vállalat nem igazán tartozik azon vállalatok közé egyenlőre, akik az első helyre állítják a fenntarthatóságot, de éppen ellenkezőjét lehet elmondani azokról a cégekről, amelyekbe befektet. Nem veti el a gondolatot, hogy a jövőben esetleg többet foglalkozzon vele. Nagyon biztató a jövőre nézve, hogy TRANSI cég többnyire mind olyan cégeket választ, amelyek nagy mértékben figyelnek a fenntarthatóságra, ez által az általam választott cég is sokkal jobb fényben tűnik fel, egy olyan országban, ahol még csak kezdetleges a a fenntartható befektetések fontosságának előtérbe helyezése.

4.6.4. A TRANSI VÁLLALAT STRATÉGIÁJA 2020-2024

A Transilvania Investments Alliance S.A vállalat fenntarthatósága után érdemes szót ejteni a vállalat céljairól stratégiáiról. Elsősorban a küldetési közé tartozik, hogy a jelenleg kezelt vagyon értékét növelni tudják. Ha ez a terv sikerül, akkor új pozíciót érhetnek el a tőkepiacon és növelhetik az alap vonzerőjüket a befektetők számára. A TRANSI-nak az is a céljai közé tartozik, hogy lendületet és életerőt tudjanak újra és újra hozzáadni a szakmai képességeikhez. Ezek által válnak erősebbekké, versenyképesekké. (*transilvaniainvestments.ro, (2021)*)

A vállalat arra törekszik, hogy tökéletesen kitudja használni a fő üzletágak által kínált lehetőségeket ezek pedig a következők: ingatlan, turizmus, ipar, aktív kereskedelem, kockázati tőke/magántőke. A turizmus esetében az a cél, hogy megváltoztassák az idegenforgalomi szektorban az alapüzleti modellt. Az ingatlan beruházások ügyében azt a változtatást szeretnék létrehozni, hogy alacsonyabbá tegyék az üzemeltetés becsült hatékonyságát. Az ipar és az aktív kereskedelem esetében is hasonlóak a célok üzleti modellek változtatása, likviditási stratégiák kerekedési környezetének megváltoztatása. A kockázati tőke és magántőke fejlesztésével az a céljuk, hogy hatékonyan tudják kihasználni a befektetési rések által kínált potenciális lehetőségeket. Ugyanakkor az is a céljai közé tartozik, hogy megőrizzék a befektetési státuszukat. (*transilvaniainvestments.ro, (2021)*)

“A Transilvania Investments S.A stratégiája az átláthatóság a fenntarthatóság jövőkép és a lehetőségekre való nyitottság révén kíván megfelelni a befektetők a társadalom elvárásainak.”

4.7. A TGS ASA ÉS A TRANSI S.A CÉGEK VAGYONI HELYZETÉNEK ÁTFOGÓ ELEMZÉSE

Az eddigi fejezetekben bemutatásra kerültek a vállalatok működése, fenntarthatóságai és egy kevés részben a pénzügyi helyzetük is. Viszont a következő fejezetekben részletesebben bemutatásra kerül a vállalat pénzügyi vagyoni helyzete is egyaránt. Majd összehasonlításra kerülnek, hogy láthatóvá váljon melyik az a vállalat, amelyik a fenntarthatóságától függően vagy attól függetlenül jobban, vagy kevésbé teljesít jobban.

4.7.1. AZ ESZKÖZÖK ÉS FORRÁSOK ELEMZÉSE A TRANSI S.A CÉG ESETÉBE

4.7.1.1. AZ ESZKÖZÖK ELEMZÉSE A TRANSI S.A CÉG ESETÉBEN

A vagyoni helyzet elemzése kapcsán érdemes elsősorban az eszközök és a források elemzésével kezdeni. A következő táblázat bemutatja, hogy a TRANSI vállalat mérlegének eszköz oldala hogyan alakul és mely elemek képezik benne a legnagyobb szerepet. Előző ismereteinkből már tudhatjuk ahhoz, hogy megtudjuk egy vállalat összes eszközének értéket szükségünk van az

adott cég befektetett eszközeinek forgóeszközeinek, és aktív időbeli elhatárolásainak értékeire, ezeket fogja szemléltetni a következő táblázat a TRANSI S.A vállalat esetében:

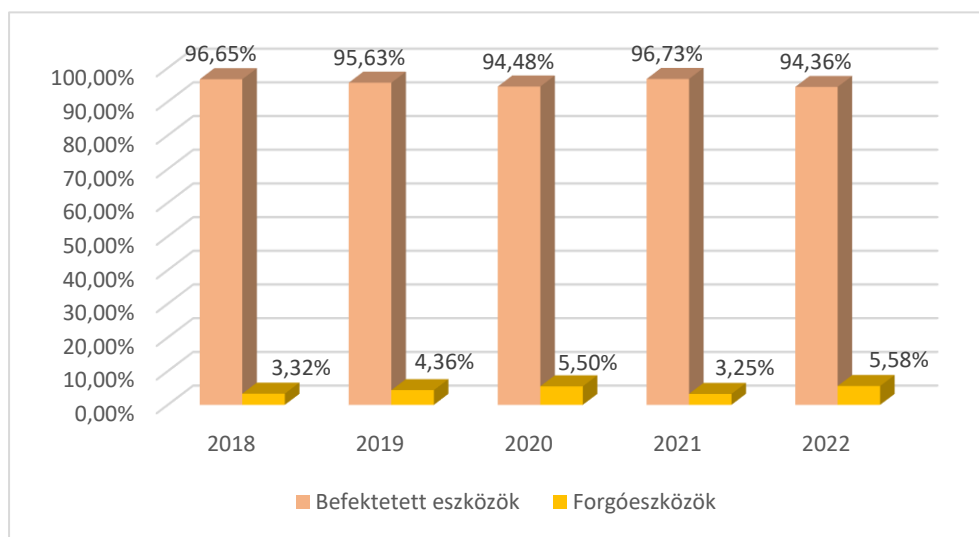
5. Táblázat: A TRANSI S.A vállalat eszköz oldalának arányos eloszlása

Arányok	2018	2019	2020	2021	2022
Befektetett eszközök	96,65%	95,63%	94,48%	96,73%	94,36%
Forgóeszközök	3,32%	4,36%	5,50%	3,25%	5,58%
Aktív időbeli elhatárolás	0,03%	0,01%	0,02%	0,02%	0,06%
Ellenőrző sor	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

(Forrás: saját szerkesztés a TRANSI S.A adatai alapján, 2023)

Az táblázatban láthatjuk, hogy az összes eszközök aránya hogyan jött létre. A táblázatból egyértelműen leolvasható, hogy a befektetett eszközök képviselik a legnagyobb szerepet az összes elem közül, amelyeknek segítségével létre jött az összes eszközök értéke. Természetesen ahhoz, hogy az összes eszközök értéke létre jöjjön nem csak a befektetett eszközökre volt szükség, hanem ugyanúgy a forgóeszközökre és az aktív időbeli elhatárolásokra is. Az aktív időbeli elhatárolás is eléggé fontos egy vállalatnak, mert helyesbíti a tárgyi eszközöket és a ráfordításokat. Ezen vállalat esetében nem képvisel akkor szerepet, éppen ezért a következő ábrán a befektetett eszközök és a forgóeszközök változásai fognak bemutatásra kerülni annak érdekében, hogy látható legyen hogyan is alakultak pontosan és mélyebb betekintést nyerhessünk a vállalat eszköz oldalának alakulásába.

16. Ábra: A befektetett eszközök és a forgóeszközök eloszlása a TRANSI cég esetében

(Forrás: saját szerkesztés a TRANSI S.A adatai alapján, 2023)

Rá tekintve az ábrára az első következtetés, amit le lehet vonni az az, hogy a befektetett eszközök értéke az elemzett 5 év alatt tartósan magas, ugyanis egyszer sem csökkent 90% alá. A befektetett eszközök olyan eszköz típusok, amelyek egy évnél tovább maradnak a vállalat életében és olyan gazdasági javakként tartják nyilván, melyek több ciklus alatt alakulnak át és használódnak el. (Fülöp Á.Z., (2011)) A legkisebb érték 2022-ben volt 94,36% és a legmagasabb pedig 2018-ban 96,65%. Az is megfigyelhető, hogy 2019-ről 2020-ra csökkenés tapasztalható, amit 2021-re egy újra magas érték múlta felül.

A következő elem, amely segít abban, hogy a vállalat összes eszköz aránya 100%-s legyen azok, a forgóeszközök. A forgóeszköz másnéven a forgó tőke, amely ellentéte a befektetett eszközöknek, ugyanis ezek egy termelési ciklus alatt már át is alakulnak vagy elhasználódnak. Az ábráról leolvasható, hogy a befektetett eszközök mellett nagyon kevés szerepet tudnak betölteni, viszont nem szabad őket figyelmen kívül hagyni, ugyanis nélkülük nem lenne teljes a mérleg eszköz oldala.

Ha részletesen szeretnénk megvizsgálni, hogy a befektetett eszközök értékét mi alakította ilyen magasra, akkor ezt a következő táblázatból láthatjuk meg a leginkább:

6. Táblázat: A befektetett eszközök eloszlása a TRANSI cég esetében

	2018	2019	2020	2021	2022
Befektetett eszközök	216.209.844	267.945.427	252.288.437	291.660.125	271.992.895
Immateriális javak	19.142	17.262	18.480	24.257	16.670
Tárgyi eszközök	2.837.754	3.201.082	3.040.570	2.573.529	3.644.274
Részesedések társult vállalkozásokban	10.004.994	10.694.942	12.330.667	14.290.882	11.684.289

(Forrás: saját szerkesztés a TRANSI S.A adatai alapján, 2023)

A táblázatból láthatjuk, hogy befektetett eszközök összetevői közül a részesedések mutatják a legnagyobb értékeket. Ezzel magyarázható az, hogy a befektetett eszközök értéke magas az elemzett évek alatt. Ha megnézzük 2021-ben volt a részesedések esetében a legmagasabb az érték. Ez az előző ábrán és ugyanebben a táblázatban is be igazolódik, ugyanis 2021-ben volt a legmagasabb a befektetett eszközök értéke. Nem feledkezhetünk meg arról sem, hogy a TRANSI S.A egy fő tevékenységű befektetési vállalat ezért magasak az értékei a részesedések társult vállalkozások esetében.

4.7.1.2. A FORRÁSOK ELEMZÉSE A TRANSI S.A CÉG ESETÉBEN

Az eszköz oldal elemzése után a forrás oldalra is sor kell kerülnön és mind ezt első sorban a TRANSI vállalat esetében. Az előző fejezethez hasonlóan egy táblázat kerül szemléltetésre, amely be fogja mutatni a forrás oldal összetevőit és alakulását arányok feloszlásában.

7. Táblázat: A TRANSI vállalat forrás oldalának arányos eloszlása

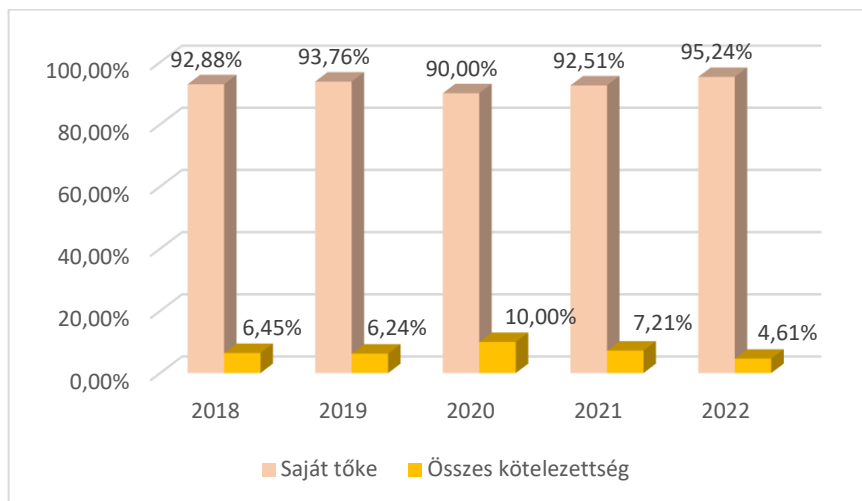
Arányok	2018	2019	2020	2021	2022
Tartalékok	0,67%	0,00%	0,01%	0,28%	0,15%
Passzív időbeli elhatárolás	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Saját tőke	92,88%	93,76%	90,00%	92,51%	95,24%
Összes kötelezettség	6,45%	6,24%	10,00%	7,21%	4,61%
Ellenőrző sor	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

(Forrás: saját szerkesztés a TRANSI S.A adatai alapján, 2023)

A TRANSI S.A forrás oldalából kiragadott arányosított táblázatból egyértelműen látható, hogy mi képviseli a legnagyobb szerepet, ahhoz, hogy az összes forrás jól alakuljon ki, és ez nem más, mint a saját tőke. A saját tőke egy olyan elem, amelyet nem terhel visszafizetési kötelezettség. Eredményei két irányból is tudnak származni: belülről és kívülről. Belülről származhat az eredményekből és kívülről pedig a vissza nem térítendő támogatásokból. A saját tőkét sok minden képezheti: jegyzett tőke, tőketartalék, eredménytartalék, értékesítési tartalék, lekötött tartalék, tárgyévi adózott eredmény. (rsm.hu, (2023)) A saját tőke mellett az összes kötelezettségek és a tartalékok is hozzájárultak ahhoz, hogy az források oldala helyesen legyen az eszközökhöz viszonyítva. A TRANSI vállalat esetében a saját tőke értéke 2020-ban volt a legalacsonyabb viszont akkor sem csökkent 90% alá. A legmagasabb 2022-ben jött létre, ami 95,24% volt. Összeségében a saját tőkén növekedés volt tapasztalható.

A következőkben a forrás oldal mélyebb megvizsgálása érdekében bemutatásra kerül egy olyan ábra, amelyen a saját tőke és az összes kötelezettségek lesznek feltüntetve annak érdekében, hogy erősebb képet kapjunk az összes kötelezettségek alakulására.

17. Ábra: A saját tőke és az összes kötelezettség eloszlása a TRANSI cég esetében

(Forrás: saját szerkesztés a TRANSI S.A adatai alapján, 2023)

Az ábra egyértelmű képet mutat a saját tőke nagyságáról, de érdemes az összes kötelezettségek eloszlásait is megfigyelni. A kötelezettségek pénzbeli tartozást jelentenek, amelyeket kötelezően teljesíteni kell. Láthatjuk, hogy a TRANSI cég esetében az összes kötelezettségek értéke 2020-ban a covid járvány éve alatt volt a legmagasabb, ami nem véletlen. A vállalat több turisztikai és üdülési vállaltba fektetett be, melyek korlátozottan tudtak működni a vírus ideje alatt. Sőt olyan időszak is volt amikor egyáltalán nem tudtak működni. Így alakult ki az, hogy a bevételek lecsökkentek és megnövekedettek a kötelezettségek. Ezek a kötelezettségek 2021-re csökkentek, viszont 2022-ben érték el a legkisebb szintet.

4.7.2. AZ ESZKÖZÖK ÉS FORRÁSOK ELEMZÉSE A TGS ASA CÉG ESETÉBEN

4.7.2.1. AZ ESZKÖZÖK ELEMZÉSE A TGS ASA CÉG ESETÉBEN

A TRANSI vállalat eszköz és forrás oldal bemutatása után az összehasonlítást biztosító másik cég mérlegének bemutatására kerül sor. Egy táblázat fogja szemléltetni, hogyan alakult a TGS ASA eszköz oldal és miből tevődik össze.

8. Táblázat: A TGS ASA vállalat eszköz oldalának arányos eloszlása

Arányok	2018	2019	2020	2021	2022
Befektetett eszközök	69,94%	40,98%	38,64%	35,38%	49,97%
Forgóeszközök	30,06%	59,02%	61,36%	64,62%	50,03%
Ellenőrző sor	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

(Forrás: saját szerkesztés a TGS ASA adatai alapján, 2023)

A táblázatról egyértelműen leolvasható, hogy a TGS esetében a befektetett eszközök és a forgóeszközök is egyaránt nagy szerepet töltenek be abban, hogy a TGS eszköz oldala kialakuljon. A befektetett eszközök esetében 2018-ban és 2022-ben voltak a legmagasabb az értékek. A forgóeszközök esetében pedig 2019-től 2022-ig magasak voltak a százalékok. Ahhoz, hogy mélyebben megvizsgálhassuk a befektetett eszközök összetételét két táblázat kerül bemutatásra. Az első táblázat a befektetett eszközök összetételét és azoknak az alakulását fogja bemutatni. A második táblázat pedig a forgóeszközökre fog összpontosítani.

9. Táblázat: A befektetett eszközök összetétele a TGS cég esetében

	2018	2019	2020	2021	2022
Befektetett eszközök	120,767	114,782	94,462	71,755	117,713
Immateriális javak	94,640	82,348	61,807	60,137	48,210
Tárgyi eszközök	0,491	0,907	1,047	0,837	1,503
Részesedések társult vállalkozásokban	25,636	31,527	31,608	23,021	68,001

(Forrás: saját szerkesztés a TGS ASA adatai alapján, 2023)

A fenti táblázat bemutatja, hogy miből áll össze a befektetett eszközök értéke. Látható, hogy a legnagyobb mozgás az immateriális javak és a részesedések mutatják. Ebből a kettőből is az immateriális javak képviselik a nagyobb szerepet. Az immateriális javak szellemi termékeket is jelentenek vagy akár cégértékeket. A TGS a befektetéseken kívül kiemelten figyel a fenntarthatóságra és más adatokat is szolgáltat például: kútnaplókat. Ezek is növelhetik az immateriális javak értéket. A részesedések több évben is mutattak magasabb értékeket, de 2022-ben volt a legmagasabb, pontosabban 68,001millió euró. A következő táblázat a forgó eszközök összetételét fogja bemutatni:

10. Táblázat: A forgóeszközök összetétele a TGS cég esetében (milló/euró)

	2018	2019	2020	2021	2022
Forgóeszközök	51,894	165,333	149,974	131,075	117,84
Készlet	4,140	4,669	5,206	3,327	28,424
Követelések	25,413	10,312	5,690	4,497	0,689
Pénzeszközök	7,706	9,548	2,823	6,666	12,658
Értékpapírok	0	0	0	0	0
Aktív időbeli elhatárolás	2,422	2,439	2,032	2,228	4,978

(Forrás: saját szerkesztés a TGS ASA adatai alapján, 2023)

A táblázat bemutatja, hogy a forgóeszközök értéke nagyobb részt a követelésekből is származik, ugyanis a követelések fizetési igényt jelentenek. Ezek eredhetnek értékesítésből vagy szolgáltatásnyújtásból is egyaránt. A TGS esetében ez az érték 2018-ban és 2019-ben a legmagasabb. Majd magasabb szerepet képvisel még a pénzeszközök értékei és készlet is. A készlet leginkább 2022-ben. Ezek az értékek azért is nézhetnek ki másképpen mert a TGS ASA vállalat nem csak befektetéseket végez, hanem más egyéb tevékenységeket is végez és szolgáltatásokat nyújt.

4.7.2.2. A FORRÁSOK ELEMZÉSE A TGS ASA CÉG ESETÉBEN

Az eszközök elemzése után kihagyhatatlan, hogy a forrás oldal is bemutatására kerüljön. Első sorban megvizsgálásra kerül a forrás összetétele egy táblázat segítségével. Ez a táblázat tartalmazni fogja a saját tőkét és az összes kötelezettségeket.

11. Táblázat: A TGS ASA vállalat forrás oldalának arányos eloszlása

Arányok	2018	2019	2020	2021	2022
Saját tőke	17,56%	28,41%	21,24%	11,64%	16,27%
Összes kötelezettség	82,44%	71,59%	78,76%	88,36%	83,73%
Ellenőrző sor	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

(Forrás: saját szerkesztés a TGS ASA adatai alapján, 2023)

A fenti táblázatból láthatjuk, hogy a források helyes és találó értékét leginkább az összes kötelezettségek teszik ki. 2019-ben és 2020-ban voltak a legalacsonyabb a kötelezettségei a vállalatnak. Összeségében elmondható, hogy a vállalatnak minden évben voltak fizetni való kötelezettségek és nem gyenge arányokban.

Ebben a fejezetben bemutatásra kerültek a vállalatok eszköz és forrás oldalai. Ezen fejezet befejezése képen az fogalmaható, meg hogy a TGS vállalatnak sokkal szélsőségesebb és kiszámíthatatlanabb értékei voltak az elemzett években a TRANSI vállalathoz képest.

4.8. A PÉNZÜGYI HELYZET ELEMZÉSE A TGS ÉS A TRANSI S.A CÉGEK ESETÉBEN

A vállalatok eszköz oldalának vizsgálata után érdemes bemutatni a pénzügyi helyzetüket is. A mutatók készítéséhez horizontális elemzést használtam és likviditási mérlegeket. A vállalat pénzügyi helyzetét két időszakra szeretném bemutatni, mindkét vállalat esetében. Ez a két időszak pedig a rövid táv és a hosszú táv. A rövid táv esetében bemutatásra kerül a vállalatok likviditásai és hosszú távon pedig eladósodottsági mutatók vizsgálata.

4.8.1. RÖVID TÁVÚ PÉNZÜGYI HELYZET ELEMZÉSE A TRANSI S.A ÉS A TGS ASA VÁLLALAT ESETÉBEN

12. Táblázat: A TRANSI S.A vállalat likviditási helyzetének elemzése

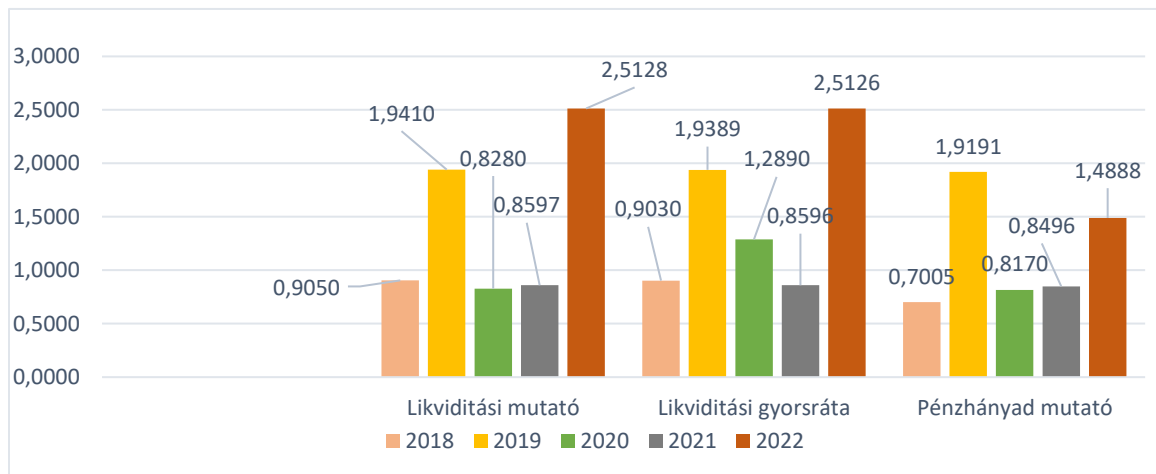
Pénzügyi helyzet elemzés	2018	2020	2021	2022
Likviditási mutató	0,9050	0,8280	0,8597	2,5128
Likviditási gyorsráta	0,9030	0,8279	0,8596	2,5126
Nettó forgótőke	-779.322	-3.048.597	-1.597.799	9.688.633

(Forrás: saját szerkesztés a TRANSI S.A adatai alapján, 2023)

A likviditási táblázat eredményei a későbbiekben egy ábra segítségével kerül részletesebb bemutatásra. Amit a fenti táblázatból érdemes kiemelni, az nem más, mint a nettó forgó tőke az elemzett 5 év alatt 4 évben negatív értéket mutat. A nettó forgótőke a forgóeszközök és a rövid lejáratú tartozások különbségéből számolható ki. A negatív nettó forgótőkére azt érdemes tudni, hogy a cég a rövid lejáratú tartozásaiból tudja fedezni a befektetett eszközeinek egy bizonyos részét. Vagyis a vállalat saját tőkéje és hosszú lejáratú tartozásai kisebbek annál, mint ami meglenne engedve. Ez nagyon gyakran lehet olyan vállalatok átlagos jellemzője, amelyek agresszíven növekednek. (cegvezetes.hu, (2023))

Ez a negatív jellemzés a TRANSI S.A cégre is jellemző 2018-tól 2021-ig. A cégnek 2022-re sikerült pozitív nettó forgó tőkét elérnie, tehát ebből azt a következtetést lehet levonni, hogy a saját tőke értéke stabilizálódni tudott a 2022-es évre és ezt igazolja is a vállalat mérlege. A következőkben bemutatásra kerül egy ábra, ami a likviditási mutató a likviditási gyorsráta és a pénzhányad mutató értékének változásait mutatja be 2018-tól 2022-ig:

18. Ábra: A TRANSI S.A vállalat likviditási mutatóinak változása

(Forrás: saját szerkesztés a TRANSI S.A adatai alapján, 2023)

Először is fontos tisztázni, hogy a likviditási mutató azt jelenti, hogy az adott vállalat mennyire képes fedezni a kötelezettségeit. Pontosabban pedig ezeket a kötelezettségeket a rövid lejártú kötelezettségeiből kell tudja fedezni. Ha likviditási mutató vizsgálatára kerül a sor akkor fontos szem előtt tartani azt a tényt, hogy az általunk vizsgált vállalat akkor likvid megfelelően, ha a likviditási mutató értéke nagyobb, mint 1. Viszont, ha ez az érték kisebb, mint 1 akkor fent áll annak a veszélye, hogy a vállalat fizetéseképtelenné válik. (*silvermoon.hu*, (2023))

Az általam választott TRANSI cég esetében és voltak kritikusabb évek a likviditási mutatót illetően, ugyanis jól látható, az elemzett 5 év alatt 2021-ben és 2022-ben haladta meg az 1-et a likviditási mutató értéke. 2018-ban volt még nagyon 1-hez közeli érték, viszont 2019-ben és 2020-ban jóval távol állt az egyhez a likviditási mutató értéke.

Az ábrán következőként a likviditási gyorsráta jelenik meg, melynek értékei nagyon hasonlóak a likviditási mutatóhoz. A likviditási gyorsráta egy finomabb változata a likviditási mutatónak, melynek optimális értéke 0,8 és 1,3 között van. Az ábráról megállapíthatjuk, hogy a vállalat likviditási gyors rátájának értéke egyszer sem csökken a minimálisan meghatározott érték alá. Sőt 2022-re az értéke az 1,3 maximálisan megengedett optimális értéket is meghaladja, hisz 2,51-re emelkedik. Viszont fontos kiemelni azt a tény is, hogy a vállalat túlzott likviditása ronthatja a vállalat jövedelmét.

Az ábrán harmadikként jelentik meg a pénzhányad mutató értéke, ami nem jelent veszélyt a vállalat számára ugyanis egy évben sem csökkent az optimális érték alá, ami 0,2.

Összességében a TRANSI S.A vállalat pénzügyi helyzetéről az mondható el, hogy az elemzett évek alatt voltak nehezebben kezelhető és problémákat eredményező helyzetek, mégis kijelenthető az a megállapítás, hogy a cég végig tudta uralni a helyzetet és a gyengébb eredményekből képes volt újra magasabbakat elérni.

Az összehasonlítás létrehozásának érdekében a következőkben a TGS ASA vállalat pénzügyi helyzetét felvázoló táblázat kerül bemutatásra, amely tartalmazni fogja a vállalat likviditási mutatóját, likviditási gyorsrátáját és a nettó forgó tőkéjét:

13. Táblázat: A TGS ASA vállalat likviditási helyzetének elemzése

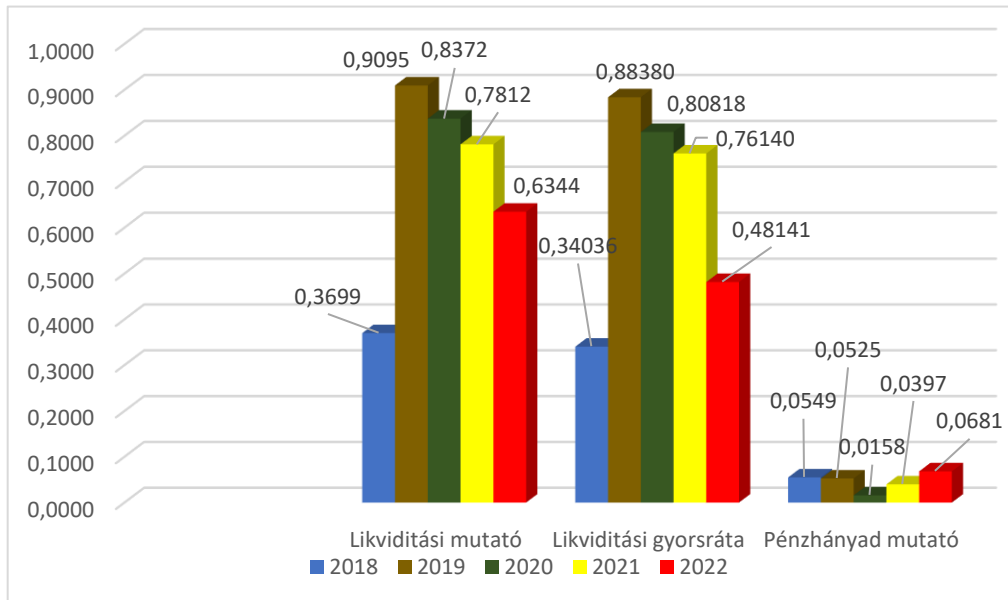
Pénzügyi helyzet elemzés	2018	2019	2020	2021	2022
Likviditási mutató	0,3699	0,9095	0,8372	0,7812	0,6344
Likviditási gyorsráta	0,34036	0,88380	0,80818	0,76140	0,48141
Nettó forgótőke	-88,4103	-16,4558	-29,1547	-36,7064	-67,9015

(Forrás: saját szerkesztés a TGS ASA adatai alapján, 2023)

A táblázatból látható, hogy a TGS ASA vállalat esetében a likviditási mutató és a likviditási gyorsráta értékei is elég hasonlóak, kivéve a 2022-es évet mert ott észlelhető egy nagyobb különbség. Viszont a 2018-os évhez képest mindkét mutató esetében növekedés tapasztalható. A

nettó forgó tőke értéke az elemzett évek alatt végig negatív, a TRANSI S.A vállalathoz hasonlóan. Azzal a kivétellel, hogy a TRANSI cégnél a nettó forgótőke értéke pozitív lett. 2022-re. TGS cégről is elmondhatjuk ezek alapján, hogy agresszíven növekvő. A következőkben az előző vállalathoz hasonlóan egy ábra kerül bemutatásra, amely a likviditási mutatót a likviditási gyorsrátát és a pénzhányad mutatót fogják ábrázolni. Ennek az ábrának a segítségével lehet kiválóan összehasonlítani a választott két céget.

19. Ábra: A TGS ASA vállalat likviditási mutatóinak változása

(Forrás: saját szerkesztés a TGS ASA adatai alapján, 2023)

Első ránézésre az ábráról már nagyon hamar meg lehet állapítani, hogy a likviditási mutató és a likviditási gyorsráta értékei átlagban magasnak tűnnek viszont, ha jobban megfigyeljük akkor észre vehető, hogy az elemzett évek alatt a TGS ASA vállalat likviditási mutatója, illetve likviditási gyors rátája egyszer sem éri el az optimális értéket, ami 1. Sőt 2022-ben az elég nagy csökkenés jön létre 2021 vagy 2019-hez képest. 2019-ben van volt a vállalat a legközelebb ahhoz, hogy elérje azt szintet, hogy stabil legyen a likviditása. A pénzhányad mutató esetében érdekes megállapítást lehet megfogalmazni, mert az értékek szembetűnően alacsonyak. Ez pedig a pénzeszközök alacsony értékével magyarázható. A pénzeszközök az elektronikus pénzt, csekket és további bankbetét foglalnak magukba. Ezeknek az alacsony értéke azzal magyarázható, hogy a vállalat kevés ilyen eszközre tart igényt.

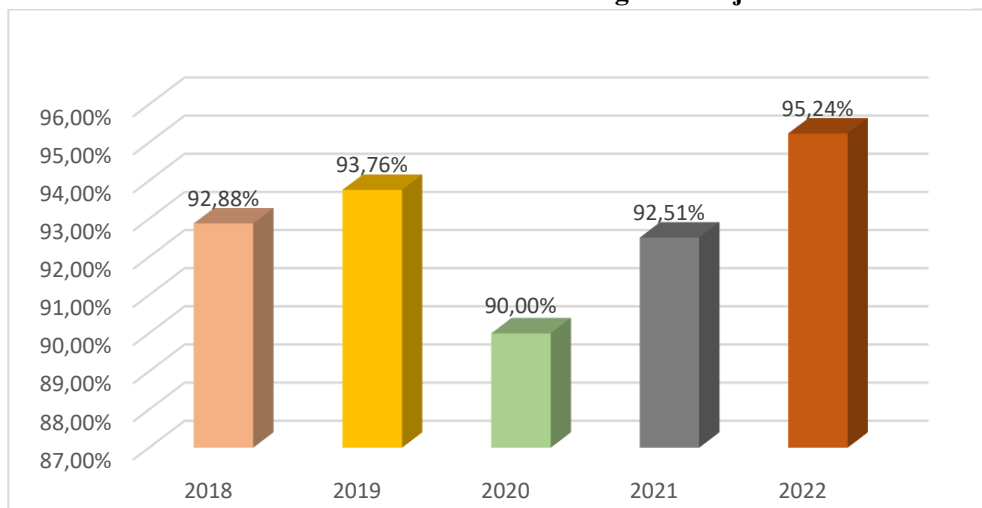
Összegzés és összehasonlítás képen a két vállalat rövid távú pénzügyi elemzéséből azt a következtetést lehet levonni, hogy a TRSANI S.A brassói székhelyű csak befektetésekkel foglalkozó vállalat likviditása és összeségében a rövid távú pénzügyi helyzete is magasabb szinten van a TGS ASA osloei céghez képest, ami a befektetések mellett egyéb tevékenységeket is végez és még ezek mellett kiemelten figyel a fenntartható befektetésekre is. Dolgozatom elméleti részéből megtudhatjuk, hogy a fenntarthatóság mennyire fontos, viszont most amikor a gyakorlati részhez

érünk azon belül is a pénzügyi helyzet elemzéséhez megállapíthatjuk, hogy a fenntarthatóságra való odafigyelés és a fenntartható befektetésekre való szánás néhol negatívként is hathat a vállalatra.

4.8.2. HOSSZÚ TÁVÚ PÉNZÜGYI HELYZET ELEMZÉSE A TRANSI S.A ÉS A TGS ASA VÁLLALAT ESETÉBEN

A két vállalat rövid távú pénzügyi helyzetének bemutatása után kihagyhatatlan, hogy a hosszú távú elemzés is bemutatásra kerüljön. A hosszútávú elemzés alatt az vállalat eladósodottságát értjük. Az eladósodottság vizsgálatához fontos elsőr bemutatni a tőkeellátottsági mutató alakulását első sorban a TRANSI vállalat esetében:

20. Ábra: A TRANSI S.A vállalat tőkeellátottsági mutatójának változása

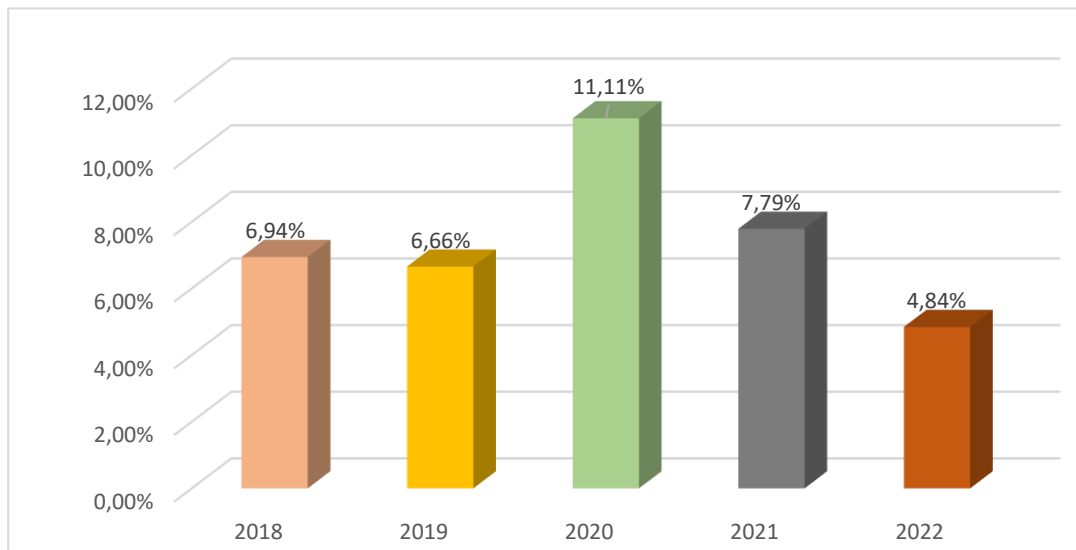
(Forrás: saját szerkesztés a TRANSI S.A adatai alapján, 2023)

A tőkeellátottsági mutató, akkor tud igazán kedvező lenni, hogy az értéke minél magasabb. Ha egy vállalat erősen függ egy külső finanszírozótól, akkor nagyon magas az esély arra, hogy eladósodjon. Értéke minél kisebb annál nagyobb az esélye a pénzügyi kockázatának. Ezért is fontos az eladósodottság esetében a tőkeellátottsági mutató vizsgálta. (Fülöp Á.Z., (2011))

A TRANSI S.A vállalat tőkeellátottsága rendkívül jó helyzetben van, hiszem a legalacsonyabb értéke is 90,00%. Ez a megalapítás azzal a magyarázattal társul, hogy a legkevesebb értéket figyelembe véve is (90,00%) eszközeit 90,00%-ban képes fedezni külső finanszírozás nélkül.

Az tőkeellátottság mutató megvizsgálása után következhet az eladósodottsági fok vizsgálata a TRANSI vállalat esetében. Ennek az ábrának a bemutatása azt fogja szemléltetni, hogy a vállalat hány százalékban függ külső finanszírozóktól.

21. Ábra: Az eladósodottsági fok vizsgálata a TRANSI S.A vállalat esetében

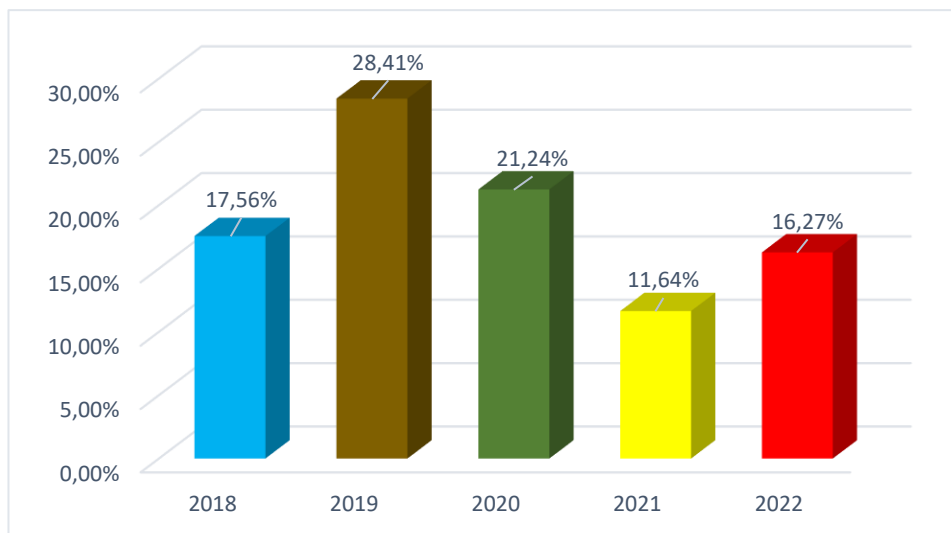
(Forrás: saját szerkesztés a TRANSI S.A adatai alapján, 2023)

A fenti eladósodottsági fokot bemutató ábra, hogy 2020-ban igényelte a vállalat a legnagyobb külső finanszírozást. 2022-ben a legkisebb ez az érték, hisz ezt láthattuk a fent ábrában, ugyanis ott a tőkeellátottság az elemzett évek közül a legnagyobb 95,24 %, ami 4,84-es tőke eladósodottsági fokot igényel. Fontos megjegyezni, hogy a nemzetközi szinten mozgó jelentősebb vállalatok esetén sokkal inkább elfogadottabb a nagyfokú eladósodottság, mint kisebb, ország szinten működő cégeknél. Ilyen eladósodottság mellett is kap finanszírozást a piacon és megvásárolják a részvényeit is.

Összességében a TRANSI cég hosszútávú pénzügyi elemzéséről azt lehet elmondani, hogy pozitív. Tőkeellátottsági mutatója magas szinten van és ebből adódóan az eladósodottsági fok sem mutat egyetlen egy évben sem magas százalékot. Ezen vállalat fő tevékenysége a befektetés. Nagyon kevés százalékban foglalkozik a fenntarthatósággal, viszont magában a befektetésekben, egyenlőre az eladósodottságát vizsgálva elmondható, hogy a tevékenysége ezen a téren pozitív eredményekkel tud szolgálni.

A következő lépésben ugyanezek a mutatók kerülnek bemutatásra a TGS ASA vállalat esetében, annak érdekében, hogy hosszú távon is össze tudjuk hasonlítani a két cég pénzügyi helyzetét. Először a TGS ASA vállalat tőkeellátottsági mutatóját vizsgáljuk meg:

22. Ábra: A TGS ASA vállalat tőkeellátottsági mutatójának vizsgálata

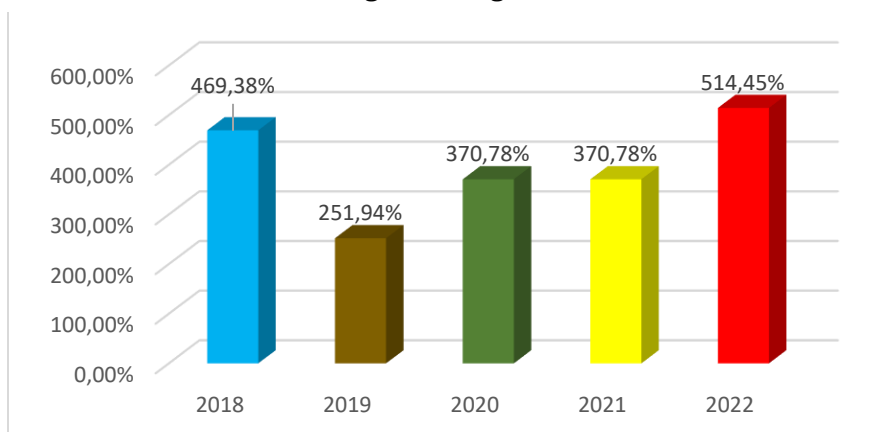

(Forrás: saját szerkesztés a TGS ASA adatai alapján, 2023)

Az ábráról láthatjuk, hogy milyen kevés százalékban képes fedezni az eszközeit a vállalat külső finanszírozás nélkül. A legmagasabb százalék 28,41%, amit a vállalat 2019-ben ért el. A lekisebb százalék pedig 2021-ben 11,64% -al. Ezek az értékek nagyon alacsonyak, viszont ilyen nagyobb típusú vállalat esetében gyakran előfordul, amelynek több felé kinyúlik tevékenysége.

Ezekből az értékekből inspirálódva nem nehéz kitalálni, hogy milyen magas lehet az eladósodottsági foka a vállalatnak, de ezt a következő ábra fogja igazolni:

23. Ábra: Az eladósodottsági fok vizsgálata a TGS ASA vállalat esetében

(Forrás: saját szerkesztés a TGS ASA adatai alapján, 2023)

A kialakult értékek az elképzelést nem hazudtolta meg, ugyanis az értékek valóban hatalmasak. Sajnos, hogy ebből azt a következtetést lehet levonni, hogy a vállalat nagyon gyakran fordul eszközeinek finanszírozásának érdekében külső forrásokhoz. Az elemzett 5 év alatt 2022-ben volt tapasztalható a legnagyobb érték és 2019-ben a lekisebb.

Fontos itt megjegyezni, hogy a nemzetközi szinten mozgó jelentősebb vállalatok esetén sokkal inkább elfogadottabb a nagyfokú eladósodottság, mint kisebb, ország szinten működő cégeknél. Ilyen eladósodottság mellett is kap finanszírozást a piacon és a részvényeit is megvásárolják. Valószínű, hogyha A TRANSI lenne ilyen helyzetben nehezen tudná érvényesíteni magát a befektetések piacán.

A TGS ASA vállalat hosszútávú pénzügyi helyzetét összefoglalva az mondható el, hogy a vállalat ezen területen nem teljesít túl jól hosszú távra nézve. A rövid távú helyzete sokkal kedvezőbb, talán javaslatként azt lehetne megfogalmazni, hogy igyekezzen a hosszútávú pénzügyi helyzetén is mihamarabb javítani.

Az rövid és a hosszútávú pénzügyi helyzet elemzésről összehasonlítás esetében az mondható el, hogy a TRANSI S.A vállalat úgy rövid távú mind hosszú távon a likviditása és az eladósodottsága megfelelő szinten volt az elemzett 5 év alatt a TGS vállalathoz képest. A fenti fejezetben bemutatott saját tőke értéke beigazolódott a tőkeellátottsági mutatók kiszámításánál minkét vállalat esetében. A TRANSI cégnél a tőkeellátottság vitte magával a pozitív eredményt, míg a TGS cég a gyengébbet.

4.9. AZ EREDMÉNYKIMUTATÁS ELEMZÉSE A TRANSI ÉS A TGS CÉGEK ESETÉBEN

A vállalat vagyoni és pénzügyi helyzetének elemzése után az eredmény kimutatás értékelése következik. Az eredménykimutatás bemutatja az adott időszak bevételeit, ráfordításait, nyereségét és veszteségét egyaránt. Az eredmény kimutatás lényeges értékei és az abból számolt mutatók mindkét cég esetében be lesznek mutatva, az összehasonlítás érdekében. A következő táblázatokban megfigyelhető lesz a pénzügyi eredmény a vállalat bruttó és nettó eredménye egymást követően mindkét vállalat esetében.

14. Táblázat: A TRANSI S.A vállalat eredménykimutatásából kiemelt értékek (millió/euró)

EREDMÉNYKIMUTATÁS	2018	2019	2020	2021	2022
Pénzügyi eredmény	-52.290	177.933	323.998	53.540	459.005
Nettó jövedelem	14.267.650	38.038.474	7.093.669	19.524.968	12.879.844

(Forrás: saját szerkesztés a TRANSI S.A adatai alapján, 2023)

A TRANSI vállalat eredménykimutatásából kiemeltem két fontosabb elemet, ami a pénzügyi eredmény és a nettó jövedelem. A pénzügyi eredmény kiemelését azért tartottam

fontosnak, mert a pénzügyi jövedelem és a pénzügyi költségek különbségéből jön létre. A vállalatnak leginkább mind pénzügyi jövedelemből származó bevételei vannak a befektetéseket illetően. A pénzügyi eredményről összességében elmondható, hogy növekedésen ment keresztül, még akkor is, ha 2021-ben észlelhetünk egy nagyobb csökkenést, ami 2022-re olyan szintet lép, hogy az elemzett 5 év alatt ennek az évnél az értéke válik a legmagasabbá. A nettó jövedelem értékét leginkább 2020-ban érdemes megfigyelni, hogy mekkorát csökken. Ez egyértelműen a covid 19 járvány hatása, hisz akkoriban egy vállalat sem tudott úgy működni, mint az előtt, akkor egy befektetési vállalat, hogy tudna, amikor több turisztikai cégbe is befektet.

Ugyan ez a táblázat kerül bemutatásra a következőkben most a másik cég adataival, ami a TGS ASA:

15. Táblázat: A TGS ASA vállalat eredménykimutatásából kiemelt értékek (millió/euró)

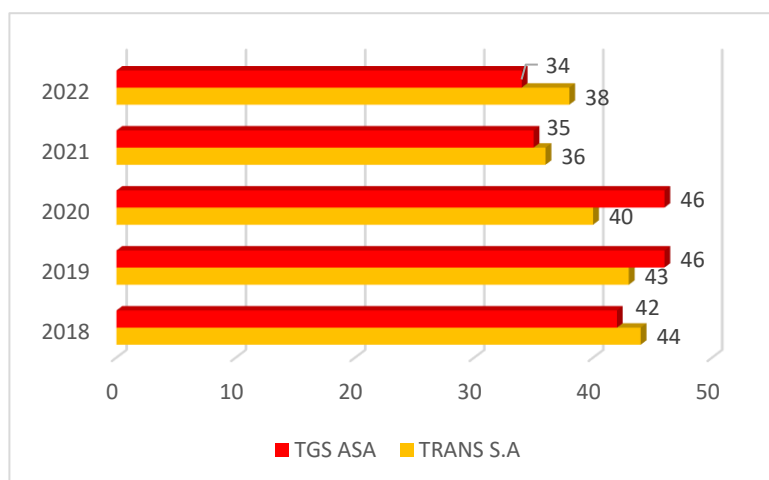
EREDMÉNYKIMUTATÁS	2018	2019	2020	2021	2022
Pénzügyi eredmény	-134,523	1,474	0,940	-0,613	128,917
Nettó jövedelem	432,685	422,447	414,836	408,440	408,700

(Forrás: saját szerkesztés a TGS ASA adatai alapján, 2023)

Rá tekintve a táblázatra érdemes kiemelni, hogy az árak millió euróban értendők. Láthatjuk, hogy a pénzügyi eredmény esetében 2 évben is lehetett negatív eredményt tapasztalni, de összességében leginkább csökkenés tapasztalható. A nettó jövedelem esetében nem ilyen drasztikus a helyzet viszont ott is picit csökkenés látható. Összességében viszont az mondható el, hogy mind a pénzügyi eredmény és mind a nettó jövedelem a esetében a TRANSI vállalat jobban teljesít.

Az eredménykimutatásnál maradványszámban szabad figyelmen kívül hagyni a vállalatok alkalmazottainak számának alakulását az elemzett 5 év alatt. Ez kerül most bemutatásra a következő ábrák segítségével.

24. Ábra: A TRANSI S.A és TGS ASA vállalatok alkalmazottainak

(Forrás: saját szerkesztés a TGS ASA és TRANSI S.A adatai alapján, 2023)

Az elemzett év kezdetén mindkét vállalkozás magasabb alkalmazott számmal indított a tavalyi adatokhoz képest. A TRANSI S.A -nak 42 alkalmazottja volt 2018-ban, és ez a szám 2022-re 34-re csökkent. Az 5 év alatt pontosan 10 alkalmazott vesztett el a vállalat. A TGS ASA cégnél sem sokkal jobb helyzet. 2018-ban 44 alkalmazottja volt és 2022-ben volt 38. 6 alkalmazottal kevesebb az elemzett évek alatt. Egyértelműen megállapítható, hogy mindkét vállalat esetében csökkenés figyelhető meg az alkalmazottak számát illetően. Ha megfigyeljük az ábrát akkor látható, hogy a csökkenések többnyire mind 2020-ban vagy ezt az évet követően álltak be. Ez magyarázható a covid 19-el, többnyire hisz nagyon le lassultak a tevékenységek és a kilátástalan helyzet miatt muszáj volt csökkentenie az alkalmazottjait. Másrészt pedig azzal is magyarázható, hogy világunk évről évre hatalmas fejlődéseken megy keresztül. Nagyon sok kézi munkaerőt gépesítettek az elmúlt évtizedekben. Ez akár az ilyen befektetési típusú vállalatoknál sincs másképp. Rendszereik nagyon sokféle tevékenységet el tudnak végezni így nincs nagy szükség sok alkalmazottakra.

4.9.1. A JÖVEDELMEZŐSÉG VIZSGÁLATA A TRANSI S.A ÉS A TGS ASA CÉGEK ESETÉBEN

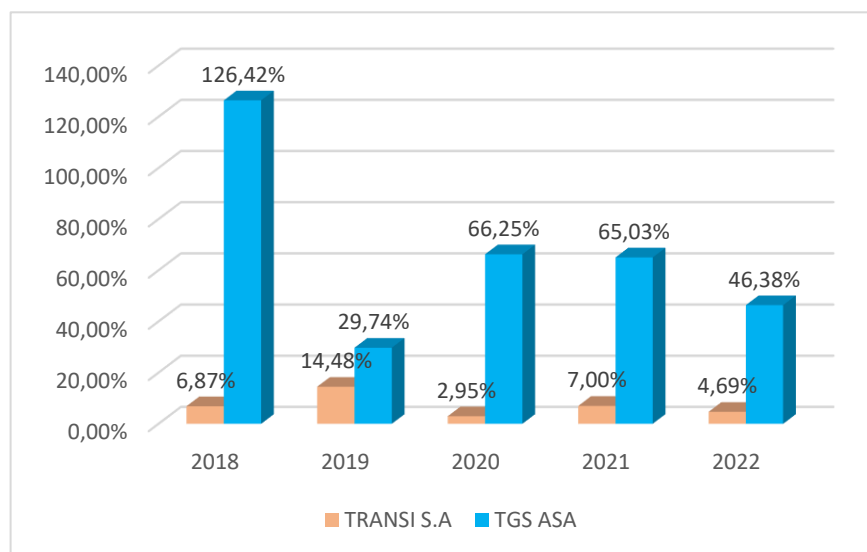
Az eredménykimutatás elemzésének szempontjából a jövedelmezőségi vizsgálat elvégzése egy igencsak hasznos lépés a vállalat mélyebb elemzése érdekében. A jövedelmezőség azt mutatja meg, hogy az adott vállalat milyen mértékben tudja felhasználni azokat az erőforrásokat, amelyek a rendelkezésére állnak.

A jövedelmezőségi vizsgálat során számolunk: tőkearányos jövedelmezőséget (ROE), befektetett tőkearányos jövedelmezőséget (ROI) és eszköz arányos nyereséget is (ROA). Ezeknek a mutatóknak az alakulása kerül elemzésre a következőkben mindkét vállalat esetében ábrák segítségével.

Az első mutató a tőkearányos jövedelmezőségi mutató lesz, vagyis a ROE. A ROE angolul

Retrun on Equity. A tőkeáttétel értéke folyásolja be a legjobban. Ez a mutató megmutatja, hogy azután, ahogy a kötelezettségek teljesítésre kerültek a tulajdonosok milyen megtérüléseket tudtak elérni. Ez lesz megfigyelhető a következő ábrában, ahol mind két vállalat szerepelni fog:

25. Ábra: A TRANSI S.A és a TGS ASA vállalat ROE mutatójának alakulása

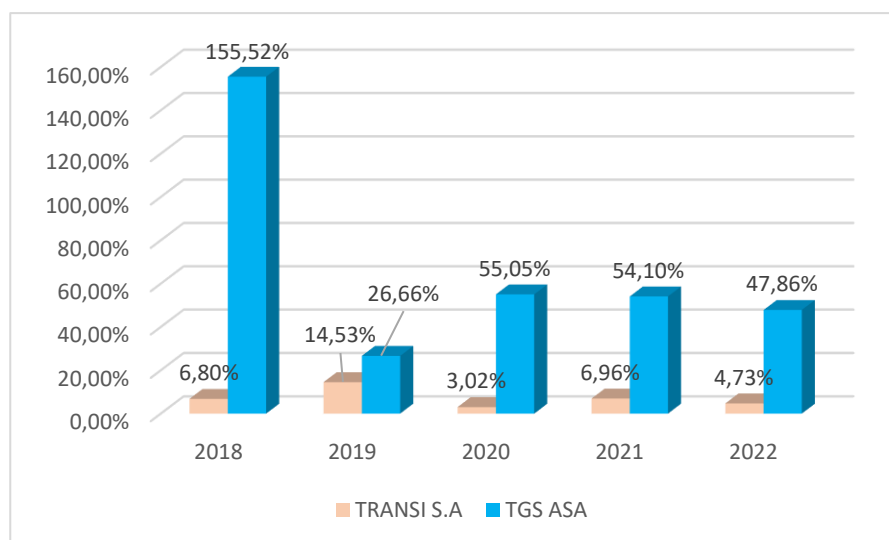
(Forrás: saját szerkesztés a TGS ASA és TGS ASA adatai alapján, 2023)

Az ábrára figyelve máris észrevehető egy lényeges különbség a két cég között, ami a 2018-as évet érinti. Ebben az évben a TRANSI vállalat ROE mutatója 6,87%, míg a TGS vállalaté 126,42% volt. Itt az az érték azzal magyarázható, hogy irreálisan alacsony a saját tőke értéke és magas az idegen tőke aránya. A 3. legkisebb adózott eredményt 2018-ban érte el a TRANSI vállalat ezért olyan kevés a ROE mutató értéke, hisz a saját tőke eredményeiben nem történik olyan hatalmas változás. A TRANSI cég esetében még ennél kisebb ROE mutató is van, mégpedig nem meglepő módon 2020-ban. Az elemzett évek alatt ebben az évben volt a legkisebb az adózott eredmény értéke a covid 19-nek köszönhetően. Ez a változás a fenti ábrákon is többször beigazolódott. Csak a TRANSI vállalatnál maradvány 2019-ben figyelhetjük meg a legmagasabb ROE értéket, ami az elemzett évek alatt a legmagasabb adózott eredménnyel jár együtt. A TGS ASA vállalat 2018-as magas értékéről ő is visszaesik, de egyik évben sem lesz olyan kevés a ROE értéke, mint a TRANSI vállalatnak. A TGS cég legkisebb ROE értéke 2019-ben volt, 29,74%-al az adózott eredmény miatt, abban az évben csökkenés volt tapasztalható. Az TGS cég esetében megjelenő magas ROE értékeket a saját tőke alacsony megnyilvánulásával lehet magyarázni. Összeségében megállapítható, hogy a ROE mutató esetében az TGS ASA vállalat jobban teljesített az elemzett években 2018-2022-ig.

A 3. jövedelmezőségi mutató a befektetett tőkearányos jövedelmezőség, vagyis a ROI. A ROI angol megnevezése, amiről a rövidítését is kapta a nem más, mint Retrun on Investment. A ROI azt mutatja meg, hogy egy adott tevékenységbe befektetett pénzünk milyen megtérülést tud

eredményezni. A következőkben ennek a mutatónak az alakulását fogjuk megvizsgálni mindkét cég esetében.

26. Ábra: A ROI mutató alakulása a TRANSI S.A és TGS ASA vállalatok esetében

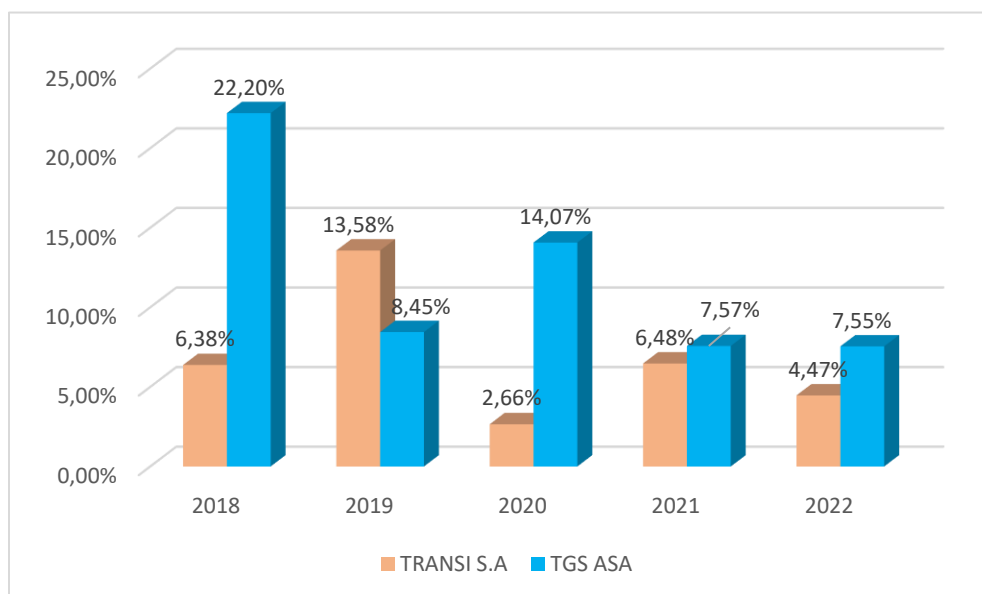
(Forrás: saját szerkesztés a TGS ASA és TGS ASA adatai alapján, 2023)

Az ábráról leolvashatjuk, hogy a TGS ASA vállalat ROI mutatója milyen kiemelkedően magas volt 2018-ban és tovább egy évben se közelítette meg ezt az értéket. Nagyobb tételekben dolgozó vállalatok esetében gyakori az ilyen ingadozás az ilyen tételű mutatók kapcsán. A TGS ASA 2018-as magas ROI értéke a magas adózott eredménynek köszönhető mind az mellett, hogy a befektetések értéke sem volt kevés. A TGS legkisebb értéke 2019-ben volt, és 2018-hoz képest kevés viszont átlagosan elfogadható ROI értékek születtek. A TRANSI vállalat ROI értékei sokkal kisebbek a TGS-hez viszonyítva. 2020-ban volt a legkisebb a vállalat ROI érték. Összeségében ROI mutató a TGS ASA vállalatnál tudott kiteljesedni jobban. Tehát ez azt jelenti, hogy az általam vizsgált évek alatt A TGS ASA vállalatnak jobban sikerült megtérülést eredményezni bizonyos befektetésekből a TRANSI céghez képest. Ez a megállapítás abból a szempontból is érdekes lehet, hogy a TRANSI az a cég, amelynek fő tevékenysége a befektetés, míg a TGS vállalat a befektetések mellett egyéb szolgáltatásokat is végez és még mind ezek mellett a fenntarthatóságra is kiemelten odafigyel.

Az utolsó jövedelmezőségi mutató az az eszköz arányos nyereség, ROA, angolul pedig Return on Assets. Ez az egyik leggyakrabban használt jövedelmezőségi mutató. Ennél a mutatónál fontos figyelembe venni azt is, hogy ha magas az érték ezzel együtt magas a kockázat is. Ezeken felül megmutatja, hogy a vállalat eszközállomány hogyan működik és milyen nyereségeket tud elérni.

Az általam választott két cég esetében is megvizsgáltam ezt a mutatót, ezért az eredmények egy ábrával kerülnek bemutatásra:

27. Ábra: A ROA mutató alakulása a TRANSI S.A és a TGS ASA vállalatok esetében

(Forrás: saját szerkesztés a TGS ASA és TGS ASA adatai alapján, 2023)

Ezen az ábrán és a ROA mutató kapcsán a TRANSI S.A cég esetében is láthatunk magasabb értékeket, mégpedig 2019-ben volt a legmagasabb, 13,58 % és újból nem meglepő módon 2020-ban volt a legkisebb 2,66%-al. A jövedelmezőségi mutatók alappilére az adózott eredmény így nagyon meglátszik a mutatók értékén az eredmény csökkenése, illetve növekedése is egyaránt. A TGS ASA cég a többi mutatóhoz hasonlóan 2018-ban és 2020-ban mutatja a legnagyobb eredményeket 22% és 14%-al. Ebből azt a következtetést lehet levonni, hogy a jövedelmezőséghez kapcsolódó értékeket kevésbe rendítette meg a 2020-as világ járvány a TRANSI vállalathoz képest. Mivel a TGS figyel a fenntarthatóságra ez által pedig azt is kifejezi, hogy fontos számára a környezet, illetve az emberek egészsége. A 2020-as év érintette a környeztet és annak a szennyezését is és a TGS fenntartható befektetéseinek az értéke talán 2020-ban jött meg igazán, hisz a korlátozások révén a környezet is kiemelés alá került. Leállt sok üvegházhatású gázokat kibocsátó vállalat működése. A TGS kihasználhatta ezt az időszakot a fenntartható befektetésekre és mondhatni volt, ahol sikerrel járt.

5. KÖVETKEZTETÉSEK ÉS JAVASLATOK

Dolgozatom azon pontjához értem, amikor a következtetések megfogalmazása következik. Ezeknek az alapos feltérképezése segít abban, hogy megértsük a vállalat működését hasonlóságait és különbségeit egyaránt. Ezen fejezeten belül megfogalmazom a kutatásom alapján megszületett következtetéseket, észrevételeket. Egyértelmű válasz fog megfogalmazásra kerülni, dolgozatom fő kérdésére, ami nem más, mint az, hogy a két elemzett vállalat közül, melyik működik jobban a fenntarthatóságtól függően vagy akár attól függetlenül.

Dolgozatom téma választásnak pillanatában, az volt a cél, hogy két hasonló tevékenységű vállalatot mutassak be. Ezen belül is az egyik kevésbé foglalkozzon a fenntarthatósággal a másik pedig sokkal intenzívebben. Ez a két vállalat pedig: a Transilvania Investments Aliance S.A (TRANSI), brassói székhelyű, a másik pedig Leading Energy Data & Intelligence (TGS) Osloi székhelyű. Ez esetben a TRASNI az a cég, amelyik kevésbé foglalkozik a fenntarthatósággal viszont, ebből adódóan alakul ki a dolgozatom fő témája, amely nem hangzik másképp, mint hogy két hasonló tevékenységű vállalat összehasonlításra kerül a fenntarthatóság szempontjából és kiderül, hogy az a vállalat amelyik figyel a fenntarthatóságra erősebb lábakon áll-e pénzügyileg, mint az a cég amelyik nem fordít kiemelt figyelmet a fenntarthatóságra. TGS ASA vállalat a befektetéseken kívül más szolgáltatások nyújtásával is foglalkozik és mind ezek mellett jelentősen figyel a fenntartható befektetésekre is.

Dolgozatom elméleti részében az volt a célom, hogy teljeskörű betekintést nyújtsak arról, hogy mit is jelent maga a fenntartható befektetés. Viszont nem csak erről esik szó a dolgozatom első felében, hanem meg tárgyalásra kerül az is, hogy mit is jelent igazából a befektetések fogalma és fenntarthatóság fogalma is. Ezek után bő tekintést nyerhetünk a fenntartható befektetésekre. Ahhoz, hogy el tudjunk mélyülni a témában és megértsük, hogy miről is szól maga a fenntartható befektetés fontos szót ejteni az ESG és az SRI jelentéséről is, melyek nélkül a fenntartható befektetések nem tudnak működni. Ezen felül még az elméleti részben szó esett arról is, hogy milyen hatást fejtett ki a covid 19 járvány a fenntartható befektetésekre, és ezek napjainkban hogyan is működnek. Az elméleti rész következtetése képen az fogalmazható, meg, hogy a fenntartható befektetések olyan típusú befektetések, amelyek kiemelten figyelnek a társadalmi környezeti és irányítási tényezőkre. Ezek után következett a dolgozatom fő része, ahol összehasonlításra kerül a két hasonló tevékenységű vállalat működése pénzügyi és vagyoni helyzetének elemzése.

Még a pénzügyi és a vagyoni helyzet elemzése előtt egy-egy fejezeten belül tárgyalásra került mindkét vállalat bevétele. Ott megállapíthatóvá vált, hogy a TRANSI S.A vállalat bevételei sokkal magasabb szinten állnak a TGS vállalathoz képest. Viszont itt még nem állhatunk meg, ezzel az információval még nem hozhatunk végleges döntést annak kapcsán, hogy melyik vállalat áll biztosabb lábakon. A következtetések megfogalmazását azzal folytatnám, hogy a fenti elemzésben láthattuk, hogy a TRANSI cég esetében a befektetett eszközök értéke sokkal magasabb arányokat mutat a TGS vállalathoz képest, ezen a vonalon maradva még azt az érdekességet állapíthatjuk meg, hogy a forgóeszközök esetében ez teljesen fordítva van. A TGS vállalat forgóeszköz arányai sokkal magasabb szintet képviselnek a TRANSI cég forgóeszközeihez képest.

A két cég eszköz és forrás oldalának összehasonlítása kapcsán azt a következtetést lehet levonni, hogy a TRANSI vállalat eszközei és forrásai magasabb értékekkel érvényesülnek a TGS céghez képest.

Az eszköz és a forrás oldal vizsgálta során a likviditással kapcsolatban is érdemes következtetéseket megfogalmazni. A likviditás kapcsán fontos megjegyezni, hogy egy vállalat esetében akkor optimális egy ilyen mutató, ha eléri az 1-es értéket. A likviditás igencsak fontos egy vállalat számára, mert azt mutatja meg hogy mennyire képes fedezni a cég a kötelezettségeit. Az elemzett TRANSI S.A cég esetében volt több kritikusabb év is a likviditás kapcsán, mivel csak 2021-ben és 2022-ben érte el a cég az 1-es likviditási értéket. A TGS cég esetében a likviditási mutató kapcsán az mondható el, hogy egyszer sem éri el az optimális 1 értéket az elemzett 5 év alatt. Ez azt jelenti, hogy ezekben az években nehezen tudta fedezni a kötelezettségeit, de ettől még nem vonhatjuk le azt a következtetést a vállaltról, hogy nem tud megfellelően működni. A likviditás kapcsán elmondható, hogy a TRANSI cég jobban teljesít, viszont a TGS cég likviditási mutatója is több évben is megközelítette az 1-es értéket.

A rövid távú pénzügyi elemzés után a hosszú távú elemzés kapcsán is érdemes következtetéseket megfogalmazni mindkét vállalat esetében. A hosszú távú elemzéshez tartozik a tőkeellátottsági és az eladósodottsági fokok vizsgálata.

A tőkeellátottság mutató megmutatja, hogy a vállalat mennyire függ külső finanszírozóktól, mert ha ez az érték magas akkor nagy az esély arra, hogy a vállalat eladósodjon. Viszont a TRANSI S.A vállalat ettől nem kellett tartson az elemzett 5 év alatt, ugyanis a legalacsonyabb értéke is 90% volt és az is 2020-ban a nehéz gazdasági helyzetek miatt. Az eladósodottsági fok kapcsán azt lehet elmondani, hogy a százalékok egyáltalán nem magasak. A legnagyobb százalék 2020-ban volt 11,11%. Következtetés képen a TRANSI vállalatról azt lehet elmondani, hogy nem kell tartania az eladósodottságtól, viszont hasonlítsuk össze a TRANSI vállalat értékeit a TGS vállalatával.

A TGS ASA vállalat tőkeellátottsági mutatóknak az értéke nagyon alacsony, tehát a vállalat nagyon sok esetben külső finanszírozókra szorul. Az eladósodottsági mutatója sem néz ki szebben, hisz ott az értékek nagyon magasak. A TGS egy nemzetközi szinten működő cég, amely sok nehézséggel néz szembe, de ez nem azt jelenti, hogy esetleg nem vásároljak a részvényeit vagy nem tud helyt állni a piacon. Ezekről az értékekről a cég működik van bevétele is és az alkalmazottjait is el tudja látni. Következtetés képen viszont egyértelműen az fogalmazható meg, hogy a TRANSI cég hosszútávú és rövidtávú pénzügyi elemzéseinek sokkal pozitívabb értékei vannak, mint a TGS cégnek.

Az eredménykimutatás kapcsán elemzésre és összehasonlításra kerültek a pénzügyi eredmények is, amelyekről az mondható el, hogy bár a TRANSI vállalat esetében is lehetett negatív eredményt tapasztalni, de még így is nagyobbak az értékei a TGS vállalathoz képest. (ezen vállalat esetében 2 évben is lehetett negatívítást tapasztalni).

A vagyon helyzet elemzése kapcsán 3 mutató került kiszámításra mindkét vállalat esetében, ezek a következők: ROA, ROI, ROE. Az első a ROA mutató, amely megmutatja, hogy hogyan működik a vállalat eszközállománya és milyen nyereséget képes ezzel a vállalat termelni. Ennél a mutatónál a TGS vállalat sokkal erősebb értékeket produkált a TRANSI vállalathoz viszonyítva. A ROI mutató esetében pedig szinten a TGS vállalat ért el nagyobb eredményt. Érdemes megállapítás

lehet, hogy a TGS nem csak a befektetésekkel foglalkozik mégis nagyobb eredményt ért el a ROI mutatónál, hisz a ROI mutató a befektetésekből megtérült eredményeket mutatja meg. A következő mutató a kötelezettségek teljesítése utáni megtérüléseket mutatja be. Ennek a mutatónak az esetében is a TGS képviseli a nagyobb szerepet. Sőt 2018-ban egy kimondottan nagy érték figyelhető meg, amit nagyrészt befolyásol a magas idegentőke arány is.

Az általam választott két cég hasonló iparágban tevékenykedik. A TRANSI vállalat fő tevékenysége a befektetések, és bár fontolóra vette azt, hogy a jövőben, fog figyelni a fenntarthatóságra egyenlőre, még nem tett nagy előre lépéseket ezt illetően. Viszont azok a vállalatok, amelyekbe befektet nagyrésztben foglalkoznak a fenntarthatósággal, úgyhogy a közeljövőben a TRANSI vállalatnak is oda kell figyelnie erre. A TGS cég egy teljes más kúrában, más emberekkel, más elvárásokkal teli közegben működik, külföldön, Osloban. Ezek a felsorolt körülmények már mind magyarázatok arra vonatkozóan, hogy sokkal nagyon tételben foglalkozik a fenntarthatósággal is. Azért választottam ezt a két vállalatot, mert mindkettő végez befektetést, sőt a TRANSI vállalatnak a profilja kimondottan a befektetés, hisz egy befektetési alap. A másik vállalat, vagyis a TGS adatokat tárol, elemez és szolgáltat, de közben befektetéseket is végez. A cégekhez kapcsolódóan pedig azért választottam ezt a témát, hogy megvizsgáljam milyen a viszonyuk a fenntarthatósággal és ez mennyire hat ki a pénzügyeikre. Tehát arra a kérdésre érdekelt engem a válasz, hogy az a vállalat, amelyik kiemelten figyel a fenntarthatóságra magasabb bevételeket tudhat-e magáénak?

A kutatásomnak az a következtetést tudom megfogalmazni, hogy az általam választott két cég közül a Transilvania Investments Alliance S.A vállalat eredményesebb a Leading Energy and Data Intelligence vállalathoz képest. Ezeket az eredményeket és megállapításokat részletesebben dolgozatom gyakorlati része mutatja be. Arra a megállapításra jutottam, hogy a TRANSI vállalat bár nem figyel a fenntarthatóságra, mégis nagyobb eredményeket képes elérni. Ez magyarázható azzal, hogy nincsenek nagyobb kiadásai mivel csak egy fajta tevékenységet folytat és nem is állít elő semmilyen terméket vagy szolgáltatást és még egyenlőre a fenntarthatóságra sem figyel kiemelten így ezek sem vezetnek semmilyen plusz kiadáshoz. Tehát véleményem szerint és a kutatási adatokból kiszűrve nem a fenntarthatóság háttérbe szorítása eredményezi a nagyobb értékeket. A TGS cég foglalkozik befektetésekkel is szolgáltatás nyújtással is de nagyon figyel a fenntarthatóságra. Igyekszik minden tevékenységével hasznot is generálni, de ugyanakkor a környezetet is próbálja védeni. Nem gondolom, hogy a TGS vállalat kudarcként élné meg ezt a tényt, ha látnák esetleg az én kutatásomból született eredményeket. Ugyanis a honlapon látottakból és minden információt összevetve azt a következtetést lehet megállapítani, hogy a vállalat tisztában van azzal, hogy ha szólni akar a fenntarthatóságra, akkor az ráfordításokkal is jár. Ezt a cég szívesen teszi, hisz fontos számára a környezet és az irányítás egyaránt.

Következtetésem utolsó gondolatában szeretném kifejezni azt, hogy a kutatást a legjobb tudásom szerint végeztem el. Igyekeztem minden rendelkezésre álló információt helyesen felhasználni. Végző következtetésképpen véleményem szerint minkét vállalatba érdemes lenni befektetni, hisz mindkettő eredményes a maga tevékenységében.

5.1. JAVASLATOK

A következtetések megfogalmazása után érdemes szót ejteni néhány gondoltban arról is, hogy mit lehetne másképp csinálni esetleg így, hogy a kutatásom során részletesebben bele láttam a vállalat működésébe.

Elsősorban A TRANSI vállalat kapcsán azt a javaslatot tudnám megfogalmazni, hogy mivel elég nagy tételben dolgozik próbálja meg minél hamarabb beütemezni a fenntarthatóság bevezetését a tevékenységei közé. Előre mindenképpen csak lassú ütemben tegye meg ezt, hogy tudja kitapasztalni azt az utat, ami számára a leginkább megfelelő és ki tud teljesedni a fenntarthatóság kapcsán is. Véleményem szerint ez hamarosan be fog következni, mert hajlandósága van már rá, csak fél bele vágni, hogy profit csökkenést fog eredményezni. Viszont úgy gondolom, hogy amíg nem próbálja meg, addig nem tudhatja hogyan sikerül. Eleinte lehet, hogy valóban nehezen fog működni, viszont van már annyi tapasztalata, hogy könnyebben ki tud lábalni a nehezebb helyzetekből.

A TGS vállalat esetében pedig, az én javasaltom az lenne, hogy óvatosan tevékenykedjen, hisz nagyobb tételben dolgozik, mint a TRANSI vállalat. A nagyobb tételben dolgozó vállalatok könnyebben esnek csapdába, hisz úgy gondolják, hogy ők elég erősek ahhoz, hogy egy rossz befektetést kiláboljanak. A TGS cég nem ma kezdi a fenntartható befektetéseket van is már tapasztalta és jól is működik neki. Felfedezte azt az utat, ami számára az aranyközép út. Segít is, hogy védje a környezetet viszont tud is ebből már profitot termelni.

Ahogy a következtetésekben is említettem mindkét vállalat eredményes a maga tevékenységébe, viszont így külső szemlélőként fogalmaztam meg néhány javaslatot. Úgy gondolom, hogy ha ez a két vállalat megtudná, hogy az adatait hasonlítottam össze, nem kellene egyikük sem szégyent éreznie, hisz mindketten igyekeznek a legjobb döntéseket meghozni.

6.IRODALOMJEGYZÉK

Könyvek:

1. Aswath Damodaran (ford. Juhász Ágnes et al.) (2006): *A befektetések értékelése: módszerek és eljárások*, Panem, Budapest
2. Dr. Bíró Bíborka Eszter (2022): *Bevezetés a befektetések világába*, Risoprint, Kolozsvár
3. Csath Magdolna (2020): *A fenntarthatóság árnyalatai*, Ludovika Egyetemi Kiadó, Budapest
4. Fülöp Árpád Zoltán (2011): *Számviteli és mérlegeltani alapfogalmak*, Scientia, Kolozsvár
5. Hruschka Thomas (1998): *101 lépés a fenntartható világ felé: környezeti tanácsadás Európában*, Környezeti Tanácsadók Egyesülete, Budapest
6. Nyikos Györgyi (2022): *Fenntartható finanszírozás és fejlesztés- Stratégia és szabályozás: átállás a fenntartható finanszírozási modellekre*, Akadémia kiadó, Budapest
7. Síklay István (2000): *A fennmaradás társadalmi programja: a pénzürelmi rendszer alternatívája*, Élias, Budapest
8. Virág Barnabás (2019): *A jövő fenntartható közgazdaságtana*, Magyar Nemzeti Bank, Budapest

Szakcikk:

1. Jókuthy Laura (2020): *ESG befektetések A válság árnyékába*, link: <https://www.bet.hu/Rolunk/penzugyi-edukacio/bet-e-akademia/prezentaciok>, letöltés ideje: 2022.11.05.
2. Szepesi Nóra Judit (2020): *Válságálló-e a fenntartható befektetés ?*, link: <https://www.bet.hu/Rolunk/penzugyi-edukacio/bet-e-akademia/prezentaciok>, letöltés ideje: 2022.11.15.
3. Szebelédi Ferenc, Deák Viktória, Törös-Barczel-Nikolett-Holczinger Tamas: *Fenntartható befektetések a biztosítási szektorban*, link: <https://hitelintezetiszemle.mnb.hu/letoltes/hsz-21-4-t4-deak-toros-barczel-holczinger-szebeledi.pdf>, letöltés ideje: 2022.12.10.
4. Timár Barnabás (2021): *Hogyan árazza a piac a felelős és fenntartható befektetéseket?*, Hitelintézeti Szemle, 20(2), 117-147, link: https://unipub.lib.uni-corvinus.hu/6724/1/hsz_20_2_t5_timar.pdf, letöltés ideje: 2022.12.19
5. Bedi Bence (2022): *Fenntartható befektetések a pénzpiacra*, link: <https://perepo-dolgozat.uni-pannon.hu/id/eprint/25884/>, letöltés ideje: 2022.12.28
6. Elekes Andrea (2018) *Fenntartható növekedés-fenntartható pénzügyi szolgáltatások az Európai Unióban*, 328-344, link: <https://www.proquest.com/openview/c192356c6e24c607204a29fa4727afb4/1?pq-origsite=gscholar&cbl=2046131>, letöltés ideje: 2023.01.06

7. Kasza Laura (2021): Fenntarthatóság a pénzügyekben, link: https://dolgozattar.uni-bge.hu/28836/1/Kasza%20Laura_Szakedolgozat.pdf, letöltés ideje: 2023.02.05
8. Gyulai Iván (2013): Fenntartható fejlődés és fenntartható növekedés, Statisztikai Szemle, 91. évfolyam 8-9. szám. 798-822. o., link: https://www.ksh.hu/statszemle_archive/2013/2013_08-09/2013_08-09_797.pdf, letöltés ideje: 2023.02.18.
9. Frank Dixon (2019): Sustainable Finance, CADMUS, Volume 4, No.1, October 2019,47-64. o., link: <https://www.cadmusjournal.org/files/pdfreprints/vol4issue1/Sustainable-Finance-FDixon-Cadmus-V4-I1-Reprint.pdf>, letöltés ideje: 2023.03.11
10. Becsei András, Csányi Péter, Bógyi Attila, Kajtor Wieland Ildikó, Kovács Levente (2021): A fenntartható bankolás 10 pontja, 8. évfolyam, 3.szám, szept. 16-20 o., link: http://real.mtak.hu/132912/1/244-271Becsei_P.pdf, letöltés ideje: 2023.04.16.
11. Angus W.H. Yip, Nancy Bocken (2017): Sustainable Business Model Archetypes for the Banking Industry, link: https://www.researchgate.net/publication/320648947_Sustainable_Business_Model_Archetypes_for_the_Banking_Industry, letöltés ideje: 2023.04.12.
12. dr Böcskei Elvira, dr. Nagy László, dr. Vértessy László (2022): Fenntartható ESG befektetések, MNG-MBE együttműködés 2021/2022, Zöld pénzügyek, Zöld gazdasági Műhely, link: https://repozitorium.omikk.bme.hu/bitstream/handle/10890/41033/MNB_2022_Fenntarthat%c3%b3%20%c3%a9s%20ESG%20befektet%c3%a9sek.pdf?sequence=1&isAllowed=y, letöltés ideje: 2023.05.18.
13. Toth Máté (2022): Zöldülő portfóliók: felelős befektetők nyomában, link: https://perepo-dolgozat.uni-pannon.hu/id/eprint/25859/1/t%C3%B3th_m%C3%A1t%C3%A9_2022jan_publikus.pdf, letöltés ideje: 2023.05.23
14. Németh-Durkó Emilia, Hegedűs Anita (2021): Klímaváltozás a tőkepiacokon: aktívan kezelt zöldkötvény-alapok vizsgálata, Hitelintézeti Szemle, 20. évfolyam 4. szám, 2021, december, 338-64.o., link: <http://real.mtak.hu/135630/1/hsz-20-4-t2-nemeth-durko-hegedus.pdf>, letöltés ideje: 2023.04.25
15. Dr. Szlávik János (2005): Fenntarthatóság-regionalitás, link: http://publikacio.uni-eszterhazy.hu/2291/1/3-13_Szlavik.pdf, letöltés ideje: 2023.05.02
16. Fain Máté (2020): A vállalati jövedelmezőség és az ESG-teljesítmény közötti kapcsolatok értékelése a GMM-IV-módszerrel, az ESG-faktorok rövid távú pénzügyi hatásai, Gazdaság és Pénzügy, 7. évfolyam, 4.szám, 13.20. o., link: <https://unipub.lib.uni-corvinus.hu/6219/1/465-48420Fain20M.pdf>, letöltés ideje: 2023.06.06

Angol nyelvű weboldalak:

1. Aspirant (2021): *Intruduction to Sustainable Investing*, link: <https://aspirant.com/fathom/investment-management/introduction-to-sustainable-investing/> letöltés ideje: 2022.11.05.
2. HSBC UK (2021): *What is sustainable investing?*, link: <https://www.hsbc.co.uk/investments/what-is-sustainable-investing> letöltés ideje: 2022.11.10.
3. Tim Stobireski, Harvard Busniess School Online (2022): *What is sustainable investing?*, link: <https://online.hbs.edu/blog/post/sustainable-investing> letöltés ideje: 2022.12.15.
4. BNP PARIBAS Wealth Magament(2017): *You can 't be SRI ous?*, link: <https://wealthmanagement.bnpparibas/asia/en/expert-voices/you-cant-be-sri-ous.html> letöltés ideje: 2023.01.06.
5. Morningstar(2021): *Sustainable Equity Funds Outperform Traditional Peers in 2020*, link: <https://www.morningstar.com/articles/1017056/sustainable-equity-funds-outperform-traditional-peers-in-2020>
6. TGS (2021): *2021 ESG Report Card*, link: <https://www.tgs.com/hubfs/Sustainability%20Web%20Page%20Content/ESG%20Report%20Card.png> letöltés ideje: 2023.01.08.
7. Refinitiv (2022): *Refinitiv ESG company scores*, link: <https://www.refinitiv.com/en/sustainable-finance/esg-scores?esg=TGS+NOPEC+Geophysical+Company+ASA> letöltés ideje: 2023.01.25.
8. Sustainalytics (2022): *Company ESG Rsik Ratings*, link: <https://www.sustainalytics.com/esg-rating/tgs-asa/1008761949> letöltés ideje: 2023.01.30.
9. TGS (2023): *We are the World's Leading Energy Data Company*, link: <https://www.tgs.com/about-us/this-is-tgs> letöltés ideje: 2023.02.03.
10. TGS (2023): *Sustainability*,link: <https://www.tgs.com/sustainability> letöltés ideje: 2023.02.10.

Román nyelvű weboldalak:

1. Bursa de valori București (2023): *Transilvania Invetments Alliance S.A*, link: <https://bvb.ro/FinancialInstruments/Details/FinancialInstrumentsDetails.aspx?s=TRANSI> letöltés ideje: 2022.09.29.
2. Transilvania Invetments (2023), link: <https://transilvaniainvestments.ro/en/> letöltés ideje: 2023.03.15.
3. Societate de Invetstii Financiare Transilvania S.A (2021): *Integrare riscurilor legate de durabilitate*, link: <https://transilvaniainvestments.ro/wp->

[content/uploads/2022/02/Politica-ESG_actualizat-noiembrie-2021_FIA-RO.pdf](#)

letöltés ideje: 2023.03.20.

4. Banca Transilvania(2021) : *ESG*, link: <https://hu.bancatransilvania.ro/relatii-investitori/environment-social-governance> letöltés ideje: 2023.03.27.
5. OMV Petrom (2023): *ESG rating and Commitments*, link: <https://www.omvpetrom.com/en/sustainability/reporting-and-performance/esg-ratings-and-commitments-> letöltés ideje: 2023.03.27.
6. Societate de Investitii Financiare Transilvania S.A (2020): *Raport de Sustenabilitate*, link: <https://transilvaniainvestments.ro/wp-content/uploads/2022/03/Raport-sustenabilitate-2020.pdf> letöltés ideje: 2023.04.18.

Magyar nyelvű weboldalak:

1. Montiviz (2022): *Mit jelent a fenntarthatóság?*,link: <https://www.montiviz.hu/hu/hirek/mit-jelent-a-fenntarthatosag> letöltés ideje: 2023.04.30.
2. Schorders (2023): *A profiton túl*, link: <https://www.schorders.com/hu-hu/professzionalis-befektetok/tevekenysegunk/a-profiton-tul/> letöltés ideje: 2023.05.03.
3. Denkstatt (2021): *Fenntartható befektetések*, link: <https://denkstatt.eu/szolgalatasaink/fenntarthato-befektetesek/?lang=hu> letöltés ideje: 2023.05.06.
4. Greendex (2022): *Mit is jelent a fenntarthatóság?*, link: <https://greendex.hu/mit-is-jelent-a-fenntarthatosag/> letöltés ideje: 2023.04.13.
5. Elemzőközpont(2022): *Befektetés fogalma, alapjai, befektetési eszközök*, link: <https://elemzeskozpont.hu/befektetes-fogalma-alapjai-befektetesi-eszkozok> letöltés ideje: 2023.05.16.
6. Silvermoon (2022): *Befektetések: átfogóan, közérthetően*, link: <https://silvermoon.hu/befektetesek/#hogyan-termel-penz-t-a-befektetes-a-penzpiacon> letöltés ideje: 2023.05.25.
7. Elemzőközpont(2023): *Érdemes ESG alapján befektetni? Mit jelent az ESG?*, link: <https://elemzeskozpont.hu/esg-befektetesek-mit-jelent-milyen-hozama-lesz-mennyire-jo-az-esg> letöltés ideje: 2023.05.31.

8. HVG (2020): *Fenntartható befektetés: a vírus sem állította meg azt, ami „magától értetődő”*, link: https://hvg.hu/gazdasag/20200824_fenntarthato_befektetes_covid letöltés ideje: 2023.05.20.
9. Dorsum (2020): *Fenntartható befektetések a covid válság alatt: Állják a próbát az ESG alapok?*, link: (<https://blog.dorsum.eu/2021/10/19/fenntarthato-befektetesek-a-covid-valsag-alatt-alljak-a-probat-az-esg-alapok/>) letöltés ideje: 2023.05.19.
10. Portfolió (2020): *Új befektetés hódít a világon Európát már teljesen letarolta*, link: <https://www.portfolio.hu/befektetes/20200222/uj-befektetes-hodit-a-vilagon-europat-mar-teljesen-letarolta-416743> letöltés ideje: 2023.04.11.
11. Papinnews (2021): *Mi az a bevétel?*, link: <https://papinnews.com/mi-az-a-bevetel-definicio-es-keplet/> letöltés ideje: 2023.05.22.
12. RSM (2023): *Üzemi eredmény*, link: <https://www.rsm.hu/kisokos/uzemi-eredmeny>
13. https://ro.wikipedia.org/wiki/SIF3_Transilvania letöltés ideje: 2023.05.27.
14. Silvermoon (2021) : *Likviditási mutató*, link: <https://silvermoon.hu/vallalkozasok/penzugyi-elemzes/likviditasi-mutato/> letöltés ideje: 2023.06.02.

7.ÁBRAJEGYZÉK

1.Ábra: Hogyan termel pénzt a befektetés a tőkepiacon?	11
2.Ábra: A befektetések kockázatának és szórásának összefüggéseinek bemutatása.....	13
4. Ábra: ESG (Environmental, Social and Governance) Környezetvédelmi, társadalmi kormányzás	22
5. Ábra: A fenntarthatósági befektetések növekedése a világban 2012-2019	29
6. Ábra: A legjobban és a leggyengébben teljessítő long/short portfóliók éves hozama.....	30
7. Ábra: ESG- kapcsolt szabályozásnak száma világszerte.....	30
8. Ábra: A fenntartható befektetések eloszlása, 2020	31
9. Ábra: A fenntartható befektetések viszonyítása az összes befektetési vagyonokhoz képest 2014-2020	32
10. Ábra : A bevételek és az üzemi eredmény alakulása a TGS cég esetében	37
11. Ábra: A TGS vállalat eszközei és tőkéi összesen.....	38
12. Ábra: 2021-es ESG jelentési kártya.....	42
13. Ábra: A Morningstar ESG besorolása a TGS ASA vállalatra vonatkozóan	43
14. Ábra: A TRANSI S.A nettó jövedelem változás (millió/lej).....	47
15. Ábra: Az eszközök és a saját tőke alakulása 2018-2022, (millió/ lej).....	48
16. Ábra: A befektetett eszközök és a forgóeszközök eloszlása a TRANSI cég esetében	52
17. Ábra: A saját tőke és az összes kötelezettség eloszlása a TRANSI cég esetében	55
18. Ábra: A TRANSI S.A vállalat likviditási mutatóinak változása	58
19. Ábra: A TGS ASA vállalat likviditási mutatóinak változása	60
20. Ábra: A TRANSI S.A vállalat tőkeellátottsági mutatójának változása	61
21. Ábra: Az eladósodottsági fok vizsgálata a TRANSI S.A vállalat esetében	62
22. Ábra: A TGS ASA vállalat tőkeellátottsági mutatójának vizsgálata.....	63
23. Ábra: Az eladósodottsági fok vizsgálata a TGS ASA vállalat esetében	63
24. Ábra: A TRANSI S.A és TGS ASA vállalatok alkalmazottainak száma.....	66
25. Ábra: A TRANSI S.A és a TGS ASA vállalat ROE mutatójának alakulása.....	67
26. Ábra: A ROI mutató alakulása a TRANSI S.A és TGS ASA vállalatok esetében.....	68
27. Ábra: A ROA mutató alakulása a TRANSI S.A és a TGS ASA vállalatok esetében	69

8.TÁBLÁZATJEGYZÉK

1.Táblázat: Az ESG tradicionális befektetések hozamának összehasonlítása a régiós részvénypiaci indexeket követő ETF-vel	27
2. Táblázat: Indexkövető ETF-ek és ESG kritériumok	28
3.Táblázat: 1 hatály alá tartozó gázok kibocsátása	41
4. Táblázat: A TRANSI S.A top 10 cége, amelybe befektet	50
5. Táblázat: A TRANSI S.A vállalat eszköz oldalának arányos eloszlása	52
6. Táblázat: A befektetett eszközök eloszlása a TRANSI cég esetében	53
7. Táblázat: A TRANSI vállalat forrás oldalának arányos eloszlása	54
8. Táblázat: A TGS ASA vállalat eszköz oldalának arányos eloszlása	55
9. Táblázat: A befektetett eszközök összetétele a TGS cég esetében.....	56
10. Táblázat: A forgóeszközök összetétele a TGS cég esetében (millió/euró)	56
11. Táblázat: A TGS ASA vállalat forrás oldalának arányos eloszlása	57
12. Táblázat: A TRANSI S.A vállalat likviditási helyzetének elemzése	58
13. Táblázat: A TGS ASA vállalat likviditási helyzetének elemzése	59
14. Táblázat: A TRANSI S.A vállalat eredménykimutatásából kiemelt értékek (millió/euró) ...	64
15. Táblázat: A TGS ASA vállalat eredménykimutatásából kiemelt értékek (millió/euró).....	65

NYILATKOZAT

a diplomadolgozat nyilvános hozzáféréséről és eredetiségéről

A hallgató neve: Bandi Noémi
A Hallgató Neptun kódja: GK21RR
A dolgozat címe: Fenntartható befektetések
A megjelenés éve: 2023
A konzulens intézetének neve: Vidékfejlesztés és Fenntartható Gazdaság Intézet
A konzulens tanszékének a neve: Befektetési, Pénzügyi és Számviteli Tanszék

Kijelentem, hogy az általam benyújtott diplomadolgozat egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, és az irodalomjegyzékben szerepeltettem.

Ha a fenti nyilatkozattal valótlan állítottam, tudomásul veszem, hogy a záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkor szellemi tulajdon-kezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem könyvtári repozitori rendszerébe. Tudomásul veszem, hogy a megvédett és

- nem titkosított dolgozat a védést követően
- titkosításra engedélyezett dolgozat a benyújtásától számított 5 év eltelte után nyilvánosan elérhető és kereshető lesz az Egyetem könyvtári repozitori rendszerében.

Kelt: 2023 év 11 hó 03 nap

Hallgató aláírása

NYILATKOZAT

A hallgató konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a záródolgozatot/szakdolgozatot/diplomadolgozatot/portfóliót¹ áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A záródolgozatot/szakdolgozatot/diplomadolgozatot/portfóliót a záróvizsgán történő védésre javaslom / nem javaslom².

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem³

Kelt: 2023. év október hó 27 nap

belső konzulens

¹ A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törlendő.

² A megfelelő aláhúzendő.

³ A megfelelő aláhúzendő.

Magyar Agrár-és Élettudományi Egyetem
Kaposvári Campus
Pénzügy mester Szak

Fenntartható befektetések

Bandi Noémi

II. évfolyam

Pénzügy MA

Konzulens:

DR. SIPICZKI ZOLTÁN, egyetemi docens

2023

Abban a pillanatban amikor megfogalmazódott bennem dolgozatom végső témája, az volt a célom, magát a fenntarthatóságot és a fenntartható befektetéseket olyan szemszögből mutassam be, ami eddig nem igazán volt ismert. Szerettem volna olyan tényekre és információkra rávilágítani, amelyek újdonságnak fognak számítani. Ennek a célnak a megvalósítása érdekében nagyon sokat kutattam keresgéltem, hogy megfelelően tudjam elvégezni kitűzött céljaimat.

A középpontban a fenntartható befektetések vizsgálta áll, mégpedig két cég megvizsgálásának a segítségével szeretném ezt bemutatni. Ez a két cég két teljesen máshol helyezkedik el a nagyvilágban. Az egyik vállalat, ami a Transilvania Investments (TRANSI) névre hallgat, Románia brassói székhellyel rendelkezik. A másik vállalat pedig a A Leading Energy Data & Intelligence (TGS) Norvégiában azon belül is Osloban található. Az imént említett vállalatnak több fő központja is van az egész világon ugyanis van még irodájuk: az Egyesült Királyságban, Brazíliában, Kanadában, és Ausztráliában is. A két cég a világ két különböző pontján található meg, viszont foglalkozásuk iránya nem tér el egymástól, ugyanis mind két vállalat befektetésekkel foglalkozik.

Azért választottam ezt a témát, mert ma egy olyan világot élünk, ahol soha nem tudhatjuk, hogy mikor válik hasznunkra, hogy tisztában vagyunk a befektetésekkel és fenntarthatóság fogalmával egyaránt. Alapképzéses dolgozatom készítése során is számos alkalommal említésre került a befektetések témaköre, de talán egyszer sem így, hogy „fenntartható befektetések”, ezért is találtam érdekesnek, hogy idén erről készüljön a kutatásom, amelynek gyakorlati részében két hasonló tevékenységű cég elemzésével nyerhetünk majd részletes betekintést, hogy hogyan is mozognak a számok egy ilyen típusú vállalat esetében.

Mind két céget elemire bontottam, ugyanis vizsgálatukat már az indulásuktól kezdtem. Dolgozatomban szó esik a vállalatok fejlődésről és jelenlegi állapotukról is. Viszont a dolgozatomban attól vált igazán kutatássá, hogy számokban is bemutattam és megvizsgáltam a vállalatok fejlődését változásait, gyarapodását egészen 2018-tól 2022-ig.

Kutatásom során kiderült, hogy a TRANSI cég kevésbé foglalkozik a fenntarthatósággal, tervezi, hogy a jövőben többet fog szólni rá, viszont, egyenlőre eddig nem tett nagyobb próbálkozásokat, mivel fél hogy csökkenni fog a profitja. A TGS vállalat elég sokat fordít a fenntartható befektetésekre és jól is működik neki egyenlőre.

Kérhet-e magasabb ráfordítást a fenntarthatóságra való odafigyelés? Ez a kérdés többször is megfogalmazódott bennem a dolgozat elkészítése közben. Erre a válasz egyértelműen igen. Ugyanis semmi többletköltség nélkül nem lehet elvárni azt, hogy jobb fenntarthatósági eredményeket érjünk el, vagy érjen el az adott vállalat.

Kutatásomból arra a következtetésre jutok, hogy az általam kiválasztott két cég közül a Transilvania Investments Alliance S.A. hatékonyabb, mint a Leading Energy and Data Intelligence. Ezeket az eredményeket és megállapításokat dolgozatomban gyakorlati részében mutatom be részletesebben. Arra a következtetésre jutottam, hogy bár a TRANSI cég nem a fenntarthatóságra összpontosít, mégis képes nagyobb eredményeket elérni. Ez azzal magyarázható, hogy nincsenek jelentősebb kiadásai, hiszen csak egy tevékenységet végez, nem termel semmilyen terméket, szolgáltatást, és nem is foglalkozik különösebben a fenntarthatósággal, így ezek nem járnak többletköltséggel. Tehát véleményem szerint a kutatási adatok alapján nem a fenntarthatóság összefüggésbe helyezése teremt nagyobb értéket.

A TGS vállalat befektet és szolgáltatásokat nyújt, de kiemelt figyelmet fordít a

fenntarthatóságra. Minden tevékenységével megpróbál profitot termelni, de törekszik a környezet védelmére is. Nem hiszem, hogy ha a TGS cég látná a kutatásom eredményeit, akkor ezt a tényt nem tekintené kudarcnak. Mert a honlapon látottakból és az összes információ összehasonlításából arra lehet következtetni, hogy a cég belátja, hogy ha el akarja kötelezni magát a fenntarthatóság mellett, az költséssel is jár. A cég ezt szívesen megteszi, mert a környezet és a menedzsment egyaránt fontos számára.

Következtetésem utolsó gondolatában szeretném kifejezni azt, hogy a kutatást a legjobb tudásom szerint végeztem el. Igyekeztem minden rendelkezésre álló információt helyesen felhasználni. Végző következtetésként véleményem szerint minkét vállalatba érdemes lenni befektetni, hisz mindkettő eredményes a maga tevékenységében.